

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

49. aastakäik

27. aprill 2006

Sisukord

I Aktid, mille avaldamine on kohustuslik

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 629/2006, 5. aprill 2006, millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate ning nende pereliikmete suhtes ja nõukogu määrust (EMÜ) nr 574/72, millega sätestatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamise kord ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/12/EÜ, 5. aprill 2006, jäätmete kohta ⁽¹⁾ 9
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/23/EÜ, 5. aprill 2006, Ühenduse lennujuhiloa kohta ⁽¹⁾ 22
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/25/EÜ, 5. aprill 2006, töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (tehislik optiline kiirgus) tulenevate riskidega (üheksateistkümmes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) 38
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/31/EÜ, 5. aprill 2006, millega muudetakse direktiivi 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta seoses teatavate tähtaegadega ⁽¹⁾ 60
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/32/EÜ, 5. aprill 2006, mis käsitleb energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/76/EMÜ ⁽¹⁾ 64

Hind: 18 EUR

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst.

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 629/2006,

5. aprill 2006,

millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate ning nende pereliikmete suhtes ja nõukogu määrust (EMÜ) nr 574/72, millega sätestatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamise kord

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 42 ja 308,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 631/2004 (millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1408/71 ja nõukogu määrust (EMÜ) nr 574/72 õiguste reguleerimise ja menetluste lihtsustamise osas) ⁽³⁾ jõustumisega lihtsustati juurdepääsu korda mitterahalistele haigushüvitistele ajutise viibimise korral teises liikmesriigis. Seetõttu on kohane laiendada lihtsustatud menetlust tööõnnetuste ja kutsehaigustega seotud hüvitisi käsitlevate sätete suhtes, mis sisalduvad määrustes (EMÜ) nr 1408/71 ⁽⁴⁾ ja (EMÜ) nr 574/72 ⁽⁵⁾.

- (2) Teatavate liikmesriikide õigusaktides tehtud muudatuste, eriti uute liikmesriikide alates ühinemisläbirääkimiste lõppemisest tehtud muudatuste arvesse võtmiseks tuleb kohandada määruse (EMÜ) nr 1408/71 lisasid.

- (3) Seetõttu tuleks määrusi (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 vastavalt muuta.

- (4) Õiguskindluse tagamiseks ja muudatustest mõjutatud isikute õiguspäraste ootuste kaitsmiseks on vaja sätestada, et teatavad sätted, millega muudetakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 III lisa, jõustuvad tagasiulatuvalt alates 1. maist 2004.

- (5) Asutamislepingus ei sätestata lisaks artiklis 308 toodud volitustele muid volitusi asjakohaste sotsiaalkindlustuse alaste meetmete võtmiseks muude isikute kui töötajate suhtes,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EMÜ) nr 1408/71 I, II, Ila, III, IV ja VI lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Määrust (EMÜ) nr 574/72 muudetakse järgmiselt:

- 1) artikli 60 lõiked 5 ja 6 jäetakse välja;

⁽¹⁾ ELT C 24, 31.1.2006, lk 25.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. novembri 2005. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 10. märtsi 2006. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 100, 6.4.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 647/2005 (ELT L 117, 4.5.2005, lk 1).

⁽⁵⁾ EÜT L 74, 27.3.1972, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 207/2006 (ELT L 36, 8.2.2006, lk 3).

2) artikkel 62 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 62

Mitterahalised hüvitised viibimise korral liikmesriigis, v.a pädevas riigis

1. Selleks et saada mitterahalisi hüvitisi vastavalt määruse artikli 55 lõike 1 punkti a alapunktile i, esitab töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja ravi osutajale pädeva asutuse väljastatud dokumendi, mis tõendab, et tal on õigus saada mitterahalisi hüvitisi. Kõnesolev dokument koostatakse vastavalt artiklile 2. Kui asjaomane isik ei ole võimeline sellist dokumenti esitama, võtab ta ühendust viibimiskoha asutusega, kes küsib pädevalt asutuselt õiendi, mis tõendaks, et kõnealusel isikul on õigus saada mitterahalisi hüvitisi.

Pädeva asutuse poolt määruse artikli 55 lõike 1 punkti a alapunkti i alusel hüvitiste saamiseks väljastatud dokument kehtib igal asjaomasel üksikjuhul ravi osutaja jaoks samasuguse tõendina nagu viibimiskoha asutuse kindlustatud isikute õigusi kinnitav siseriiklik tõend.

2. Rakendusmääruse artikli 60 lõiget 9 kohaldatakse *mutatis mutandis*.;”;

3) artikli 63 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Rakendusmääruse artikli 60 lõiget 9 kohaldatakse *mutatis mutandis*.;”;

4) artikli 66 lõikes 1 asendatakse sõnad “artiklites 20 ja 21” sõnadega “artiklis 21”;

5) artikli 93 lõikest 1 jäetakse välja “22b” ning “34a või 34b” asendatakse sõnadega “või 34a”.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Lisa punkti 5 alapunkti a alapunkte ii–ix ja punkti 5 alapunkti b alapunkte ii ja iv kohaldatakse alates 1. maist 2004.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 5. aprill 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

H. WINKLER

LISA

Määruse (EMÜ) nr 1408/71 lisasid muudetakse järgmiselt.

1. I lisa II jaos asendatakse punkt "V. SLOVAKKIA" järgmisega:

"V. SLOVAKKIA

Et määrata kindlaks mitterahaliste hüvitiste saamise õigus vastavalt määruse III jaotise 1. peatükile, tähendab "pereliige" abikaasat ja/või ülalpeetavat last, nagu on määratletud lapsetoetusseaduses."

2. II lisa I jaos asendatakse punkt "H. PRANTSUSMAA" järgmisega:

"H. PRANTSUSMAA

1. Füüsilisest isikust käsitöö-ettevõtjate, tööstus- või kaubandustöötajate või vabakutseliste töötajate täiendavad hüvitisskeemid, vabakutseliste füüsilisest isikust ettevõtjate täiendavad vanaduskindlustuse skeemid, füüsilisest isikust ettevõtjate täiendavad kindlustusskeemid, mis hõlmavad invaliidsust ja surma, ning lepinguliste tegevarstide ja muude meditsiinitöötajate täiendavad vanadushüvitise skeemid, nagu on vastavalt viidatud sotsiaalkindlustusseaduse artiklites L.615-20, L.644-1, L.644-2, L.645-1 ja L.723-14.
2. Põllumajanduses töötavate füüsilisest isikust ettevõtjate täiendavad haigus- ja sünnituskindlustuse skeemid vastavalt maaelukodeksi artiklile L.727-1."

3. II lisa II jagu muudetakse järgmiselt:

- a) punkt "E. EESTI" asendatakse järgmisega:

"E. EESTI

- a) sünnitoetus
- b) lapsendamistoetus";

- b) punkt "L. LÄTI" asendatakse järgmisega:

"L. LÄTI

- a) sünnitoetus
- b) lapsendamistoetus";

- c) punkt "S. POOLA" asendatakse järgmisega:

"S. POOLA

Täiendav sünnitoetus (28. novembri 2003. aasta seadus perehüvitiste kohta)".

4. Ila lisa muudetakse järgmiselt:

- a) punktis "D. SAKSAMAA" asendatakse sõna "puuduvad" järgmisega:

"Hüvitised elamiskulude katmiseks tööotsijaid puudutavate üldsätete alusel, välja arvatud juhul, kui seoses kõnealuste hüvitistega on täidetud abikõlblikkuse kriteeriumid ajutise lisasumma saamiseks pärast töötushüvitise saamist (sotsiaalkindlustusseadustiku II osa artikli 24 lõige 1)";

- b) punkt "L. LÄTI" asendatakse järgmisega:

"L. LÄTI

- a) riiklik sotsiaalkindlustushüvitis (1. jaanuari 2003. aasta seadus riiklike sotsiaalhüvitiste kohta);

- b) piiratud liikumisvõimalustega puudega isikute transpordikulude hüvitamise toetus (1. jaanuari 2003. aasta seadus riiklike sotsiaalhüvitiste kohta);

- c) punkt "S. POOLA" asendatakse järgmisega:

"S. POOLA

Sotsiaalpension (27. juuni 2003. aasta sotsiaalpensioni seadus);

- d) punkt "V. SLOVAKKIA" asendatakse järgmisega:

"V. SLOVAKKIA

Ainsaks sissetulekuallikaks olevate pensionide korrigeerimine, mis on tehtud enne 1. jaanuari 2004."

5. III lisa muudetakse järgmiselt:

- a) A-osa muudetakse järgmiselt:

- i) jäetakse välja järgmised punktid:

1, 4, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 66, 70, 76, 77, 78, 81, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 115, 116, 117, 119, 120, 123, 125, 126, 133, 134, 135, 137, 138, 141, 143, 144, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 160, 161, 166, 167, 168, 170, 171, 174, 176, 177, 181, 182, 183, 185, 186, 189, 192, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 241, 246, 247, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 266, 268, 269, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297;

- ii) nummerdust muudetakse järgmiselt:

punkti BELGIA-SAKSAMAA number "3" muutub numbriks "1",

punkti TŠEHHI VABARIIK-SAKSAMAA number "26" muutub numbriks "2",

punkti TŠEHHI VABARIIK-KÜPROS number "33" muutub numbriks "3",

punkti TŠEHHI VABARIIK-LUKSEMBURG number "36" muutub numbriks "4",

punkti TŠEHHI VABARIIK–AUSTRIA number “40” muutub numbriks “5”,

punkti TŠEHHI VABARIIK–SLOVAKKIA number “44” muutub numbriks “6”,

punkti TAANI–SOOME number “67” muutub numbriks “7”,

punkti TAANI–ROOTSI number “68” muutub numbriks “8”,

punkti SAKSAMAA–KREEKA number “71” muutub numbriks “9”,

punkti SAKSAMAA–HISPAANIA number “72” muutub numbriks “10”,

punkti SAKSAMAA–PRANTSUSMAA number “73” muutub numbriks “11”,

punkti SAKSAMAA–LUKSEMBURG number “79” muutub numbriks “12”,

punkti SAKSAMAA–UNGARI number “80” muutub numbriks “13”,

punkti SAKSAMAA–MADALMAAD number “82” muutub numbriks “14”,

punkti SAKSAMAA–AUSTRIA number “83” muutub numbriks “15”,

punkti SAKSAMAA–POOLA number “84” muutub numbriks “16”,

punkti SAKSAMAA–SLOVEENIA number “86” muutub numbriks “17”,

punkti SAKSAMAA–SLOVAKKIA number “87” muutub numbriks “18”,

punkti SAKSAMAA–ÜHENDKUNINGRIIK number “90” muutub numbriks “19”,

punkti HISPAANIA–PORTUGAL number “142” muutub numbriks “20”,

punkti IIRIMAA–ÜHENDKUNINGRIIK number “180” muutub numbriks “21”,

punkti ITAALIA–SLOVEENIA number “191” muutub numbriks “22”,

punkti LUKSEMBURG–SLOVAKKIA number “242” muutub numbriks “23”,

punkti UNGARI–AUSTRIA number “248” muutub numbriks “24”,

punkti UNGARI–SLOVEENIA number “251” muutub numbriks “25”,

punkti MADALMAAD–PORTUGAL number “267” muutub numbriks “26”,

punkti AUSTRIA–POOLA number “273” muutub numbriks “27”,

punkti AUSTRIA–SLOVEENIA number “275” muutub numbriks “28”,

punkti AUSTRIA–SLOVAKKIA number “276” muutub numbriks “29”,

punkti PORTUGAL–ÜHENDKUNINGRIIK number “290” muutub numbriks “30” ja

punkti SOOME–ROOTSI number “298” muutub numbriks “31”;

iii) punktis “2. TŠEHHI VABARIIK–SAKSAMAA” asendatakse sõnad “leping puudub” järgmisega:

“27.juuli 2001. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artikli 39 lõike 1 punktid b ja c;

27. juuli 2001. aasta sotsiaalkindlustuslepingu lõpp-protokolli punkt 14”;

- iv) punktis “3. TŠEHHI VABARIIK–KÜPROS” asendatakse sõna “leping puudub” järgmisega:
“19.jaanuari 1999. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artikli 32 lõige 4”;
- v) punktis “4. TŠEHHI VABARIIK–LUKSEMBURG” asendatakse sõna “puuduvad” järgmisega:
“17.novembri 2000. aasta lepingu artikli 52 punkt 8”;
- vi) punkt “6. TŠEHHI VABARIIK–SLOVAKKIA” asendatakse järgmisega:
“6. TŠEHHI VABARIIK–SLOVAKKIA
29. oktoobri 1992. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artiklid 12, 20 ja 33”;
- vii) punktis “18. SAKSAMAA–SLOVAKKIA” asendatakse sõnad “leping puudub” järgmisega:
“12. septembri 2002.aasta lepingu artikli 29 lõike 1 punktid 2 ja 3;
12. septembri 2002. aasta lepingu lõpp-protokolli punkt 9.”;
- viii) punktis “23. LUKSEMBURG–SLOVAKKIA” asendatakse sõnad “leping puudub” järgmisega:
“23.mai 2002. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artikli 50 lõige 5”;
- ix) punktis “29. AUSTRIA–SLOVAKKIA” asendatakse sõnad “leping puudub” järgmisega:
“21. detsembri 2001. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artikli 34 lõige 3”;
- b) B-osa muudetakse järgmiselt:
- i) jäetakse välja järgmised punktid:
1, 4, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 66, 70, 76, 77, 78, 81, 84, 87, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 115, 116, 117, 119, 120, 123, 125, 126, 133, 134, 135, 137, 138, 141, 143, 144, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 160, 161, 166, 167, 168, 170, 171, 174, 176, 177, 181, 182, 183, 185, 186, 189, 192, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 241, 242, 246, 247, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 266, 268, 269, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297;
- ii) nummerdust muudetakse järgmiselt:
punkti TŠEHHI VABARIIK–KÜPROS number “33” muutub numbriks “1”,
punkti TŠEHHI VABARIIK–AUSTRIA number “40” muutub numbriks “2”,
punkti SAKSAMAA–UNGARI number “80” muutub numbriks “3”,
punkti SAKSAMAA–SLOVEENIA number “86” muutub numbriks “4”,
punkti ITAALIA–SLOVEENIA number “191” muutub numbriks “5”,
punkti UNGARI–AUSTRIA number “248” muutub numbriks “6”,

punkti UNGARI–SLOVEENIA number “251” muutub numbriks “7”,

punkti AUSTRIA–POOLA number “273” muutub numbriks “8”,

punkti AUSTRIA–SLOVEENIA number “275” muutub numbriks “9” ja

punkti AUSTRIA–SLOVAKKIA number “276” muutub numbriks “10”;

iii) punktis “1. TŠEHHI VABARIIK–KÜPROS” asendatakse sõna “puuduvad” järgmisega:

“19. jaanuari 1999. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artikli 32 lõige 4”;

iv) punktis “10. AUSTRIA–SLOVAKKIA” asendatakse sõnad “leping puudub” järgmisega:

“21. detsembri 2001. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artikli 34 lõige 3”.

6. IV lisa muudetakse järgmiselt:

a) A-osa muudetakse järgmiselt:

i) punktis “B. TŠEHHI VABARIIK” asendatakse sõna “puuduvad” järgmisega:

“Täieliku töövõimetuse pension isikutele, kelle täielik töövõimetus tekkis enne 18aastaseks saamist ja kes ei olnud nõutavaks perioodiks kindlustatud (pensionikindlustusseaduse nr 155/1995 42. jagu.)”;

ii) punktis “X. ROOTSI” asendatakse sõna “puuduvad” järgmisega:

“Õigusaktid sissetulekuga seotud pikaajaliste invaliidsushüvitiste kohta (seadus 1962: 381 kindlustuse kohta, muudetud kujul, peatükk 8)”;

b) C-osa muudetakse järgmiselt:

i) punkt “B. TŠEHHI VABARIIK” asendatakse järgmisega:

“B. TŠEHHI VABARIIK

Invaliidsuspension (osaline ja täielik) ja toitjakaotuspension (“lesed” ja “orvud”) juhul, kui need pensionid ei tulene vanaduspensionist, mida surnud isikul oleks olnud õigus saada oma surma ajal”;

ii) punktis “E. EESTI” asendatakse sõna “puuduvad” järgmisega:

“Kõik invaliidsus-, vanadus- ja toitjakaotuspensioni taotlused, mille puhul

— kindlustusperiood Eestis on täidetud kuni 31. detsembrini 1998,

— taotleja isikustatud sotsiaalmaks, mis on makstud vastavalt Eesti õigusaktidele, moodustab vähemalt keskmise sotsiaalmaksu summa asjakohase kindlustusaasta kohta”;

c) D-osas asendatakse punkti 2 alapunkt g järgmisega:

“g) Slovakkia invaliidsuspension ja sellest tulenev toitjakaotuspension”.

7. VI lisa punkti "Q. MADALMAAD" muudetakse järgmiselt:
- a) punkti 4 alapunkt b asendatakse järgmisega:
- "b) Kui vastavalt alapunktile a on isikul õigus saada Hollandi invaliidsushüvitist, arvutatakse hüvitisi, nagu määruse artikli 46 lõikes 2 viidatud, järgmiselt:
- i) kooskõlas töövõimetuskindlustuses (WAO) kehtestatud sätetega, kui enne töövõimetuse tekkimist oli kõnealune isik viimati tööl töötajana määruse artikli 1 punkti a tähenduses;
- ii) kooskõlas invaliidsuskindlustuse (füüsilisest isikust ettevõtjad) seadusega (WAZ), kui enne töövõimetuse tekkimist oli kõnealune isik viimati tööl, kuid mitte töötajana määruse artikli 1 punkti a tähenduses.";
- b) punkt 7 asendatakse järgmisega:
- "7. Määruse II jaotise kohaldamisel käsitatakse palgatöötajana isikut, kes on töötaja 1964. aasta töötasumaksuseaduse tähenduses ja kes on kindlustatud riikliku kindlustuse alusel".
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/12/EÜ,

5. aprill 2006,

jäätmete kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 175,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 15. juuli 1975. aasta direktiivi 75/442/EMÜ (jäätmete kohta)⁽³⁾ on korduvalt ja oluliselt muudetud⁽⁴⁾. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks kõnealune direktiiv kodifitseerida.

(2) Jäätmehooldust käsitlevate sätete põhieesmärk peab olema inimeste tervise ja keskkonna kaitse jäätmete kogumise, vedamise, töötlemise, hoidmise ja ladestamisega seotud kahjuliku mõju eest.

(3) Ühenduse jäätmehoolduse tõhususe tõstmiseks on vaja ühtset terminoloogiat ning jäätmete määratlust.

(4) Tõhusaid ja järjekindlaid jäätmete kõrvaldamist ja taaskasutamist käsitlevaid eeskirju tuleks teatud erandeid arvesse võttes kohaldada vallasasja suhtes, mille omanik ära viskab või kavatseb ära visata või on kohustatud ära viskama.

(5) Loodusvarade kaitsmise eesmärgil tuleb edendada jäätmete taaskasutust ja taasväärtustatud materjalide kasutamist toorainena. Vajalikuks võib osutada näha korduskasutatavate jäätmete kohta ette erieeskirjad.

(6) Keskkonnakaitse kõrge taseme saavutamiseks peavad liikmesriigid lisaks meetmetele jäätmete vastutustundliku kõrvaldamise ning taaskasutamise tagamiseks võtma meetmeid jäätmete tekkimise piiramiseks, edendades puhtamaid tehnoloogiaid ja toodete kasutamist, mida saab ringlusse võtta ja korduskasutada, võttes arvesse taaskasutatavate jäätmete olemasolevaid või võimalikke turge.

(7) Erinevused liikmesriikide seadustes, mis käsitlevad jäätmete kõrvaldamist ja taaskasutamist, võivad mõjutada keskkonna kvaliteeti ning takistada siseturu toimimist.

(8) Ühenduse jaoks tervikuna on oluline sõltumatus jäätmete kõrvaldamise valdkonnas ning on soovitatav, et iga liikmesriik ka eraldi seda eesmärki püüdleks.

(9) Nende eesmärkide saavutamiseks tuleks liikmesriikidel koostada jäätmekavad.

(10) Jäätmete vedu tuleb vähendada ning liikmesriigid võivad selleks oma jäätmekavades näha ette vajalikud meetmed.

(11) Kõrge kaitsetaseme ja tõhusa kontrolli tagamiseks tuleb ette näha jäätmete kõrvaldamisega ja taaskasutamisege tegelevatele ettevõtetele loa andmine ja nende järelevalve.

⁽¹⁾ ELT C 112, 30.4.2004, lk 46.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2004. aasta arvamus (ELT C 102 E, 28.4.2004, lk 106) ja nõukogu 30. jaanuari 2006. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 194, 25.7.1975, lk 39. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽⁴⁾ Vt III lisa A-osa.

- (12) Teatud tingimustel ja eeldusel, et keskkonnakaitsenõuded on täidetud, võib mõned ettevõtted, kes oma jäätmeid ise töötlevad ja taaskasutavad, vabastada loa taotlemise kohustusest. Sellised ettevõtted tuleks registreerida.
- (13) Selleks et jäätmete üle oleks seire nende tekkimisest kuni nende lõpliku kõrvaldamiseni, tuleks teistelt jäätmetega tegelevatelt ettevõtetelt, nagu jäätmete kogujad, vedajad ja vahendajad, nõuda lube, neid registreerida ja nende üle teha asjakohast järelevalvet.
- (14) Osa kuludest, mida jäätmete taaskasutamise tulud ei kata, tuleb hüvitada vastavalt "saastaja maksab" põhimõttele.
- (15) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleb vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽¹⁾.

- (16) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud III lisa B-osas esitatud direktiivide riigisisesele õigusesse ülevõtmise tähtaegadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *jäätmed* – I lisa loetletud kategooriatesse kuuluvad mis tahes ained või esemed, mille valdaja ära viskab, kavatses ära visata või on kohustatud ära viskama;
- b) *tekitaja* – igauks, kelle tegevuse käigus tekivad jäätmed ("esmane tekitaja"), ja/või igauks, kes teeb jäätmete eeltötlust, segab jäätmeid või sooritab muid toiminguid, mille tulemusena jäätmete olemus või koostis muutub;
- c) *valdaja* – jäätmetekitaja või füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses on jäätmed;
- d) *jäätmehooldus* – jäätmete kogumine, vedu, taaskasutamine ja kõrvaldamine, kaasa arvatud nende tegevuste järelevalve ning kõrvaldamiskohtade järelehooldus;

- e) *kõrvaldamine* – kõik toimingud, mis on ette nähtud direktiivi IIA lisas;
- f) *taaskasutamine* – kõik toimingud, mis on ette nähtud direktiivi IIB lisas;
- g) *kogumine* – jäätmete kokkukorjamine, sortimine ja/või segamine veo eesmärgil.

2. Tulenevalt lõike 1 punktist a koostab komisjon artikli 18 lõikes 3 ette nähtud korda järgides nende jäätmete nimistu, mis kuuluvad I lisa loetletud kategooriatesse. Seda nimistut vaadatakse korrapäraselt läbi ja vajadusel muudetakse sama korda järgides.

Artikkel 2

1. Käesoleva direktiivi reguleerimisalasse ei kuulu

- a) välisõhku paisatavad gaasilised heited;
- b) muude õigusaktide reguleerimisalasse kuuluvad
- i) radioaktiivsed jäätmed;
- ii) maavarade uuringute, kaevandamise, töötlemise ja ladustamise tulemusena tekkinud jäätmed ning karjäärade tootmisjäätmed;
- iii) loomakorjused ja järgmised põllumajandusjäätmed: sõnnik ja muud põllumajanduses kasutatavad loodusomased ja mitteohtlikud ained;
- iv) reovesi, välja arvatud vedelad jäätmed;
- v) kasutusest kõrvaldatud lõhkeained.

2. Üksikdirektiivides võib ette näha erijuhtusid käsitlevaid eeskirju või täiendada käesoleva direktiivi eeskirju teatava jäätmekategooria käitlemise osas.

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

Artikkel 3

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et edendada

- a) esiteks jäätmete tekkimise ja nende ohtlikkuse vältimist või vähendamist eelkõige järgmiste tegevuste kaudu:
- i) puhtamate ja loodusvarasid säästvamalt kasutavate tehnoloogiate arendamine;
  - ii) selliste toodete tehniline arendamine ja turustamine, mis on kujundatud nii, et nende valmistamine, kasutamine ja kõrvaldamine ei põhjusta üldse või põhjustab minimaalselt jäätmete koguste või nende kahjulikkuse suurenemist või reostusohtu;
  - iii) selliste tehnoloogiate arendamine, mille abil saab taaskasutatavates jäätmetes sisalduvad ohtlikud ained lõplikult kõrvaldada;
- b) teiseks
- i) jäätmete taaskasutamist ringlussevõtu, korduskasutuse, taasväärtustamise või muu menetluse abil teisele toorme eraldamiseks või
  - ii) jäätmete kasutamist energiaallikana.

2. Välja arvatud juhul, kui kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord, ⁽¹⁾ teatavad liikmesriigid komisjonile kõigist meetmetest, mida nad kavatsevad võtta lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks. Komisjon teatab nendest meetmetest teistele liikmesriikidele ja artikli 18 lõikes 1 osutatud komiteele.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada jäätmete taaskasutamine ja kõrvaldamine viisil, mis ei sea ohtu inimeste tervist, mille käigus ei kasutata keskkonda ohustavaid protsesse ja menetlusi ning millega eelkõige

- a) ei ohustata vett, õhku, pinnast, taimi ega loomi;
- b) ei tekitata mürast või haisust põhjustatud häiringuid;

- c) ei kahjustata maapiirkondi ega erihuvi pakkuvaid kohti.

2. Liikmesriigid võtavad ka vajalikud meetmed, et keelata jäätmete hülgamine, kaadamine või kontrollimata kõrvaldamine.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed ja kui see on vajalik või soovitatav, siis koostöös teiste liikmesriikidega, et luua ühtne ja sobiv jäätmekõrvaldamisrajatiste võrgustik, võttes arvesse parimat võimalikku tehnoloogiat, mis ei põhjusta liigseid kulusi. Selline võrgustik peab tagama ühenduse kui terviku sõltumatuse jäätmete kõrvaldamise valdkonnas ning võimaldama liikmesriikidel omaette seda eesmärki püüelda, arvestades geograafilisi tingimusi ning vajadust spetsiaalsete rajatiste järele teatud jäätmeliikide puhul.

2. Lõikes 1 osutatud võrgustik peab võimaldama jäätmete kõrvaldamist lähimas sobivas rajatises sobivaima meetodi ja tehnoloogia abil, et tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase.

Artikkel 6

Liikmesriigid asutavad või määravad pädeva asutuse või pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva direktiivi rakendamise eest.

Artikkel 7

1. Artiklites 3, 4 ja 5 nimetatud eesmärkide saavutamiseks tuleb artiklis 6 osutatud pädeval asutusel või pädevatel asutusel võimalikult kiiresti koostada üks või mitu jäätmekava. Sellised kavad käsitlevad eelkõige järgmist:

- a) taaskasutatavate või kõrvaldatavate jäätmete liiki, koguseid ja päritolu;
- b) üldisi tehnilisi nõudeid;
- c) konkreetsete jäätmetega seotud erimeetmeid;
- d) sobilikke kõrvaldamiskohti või rajatisi.

⁽¹⁾ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37. Direktiivi on viimati muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

2. Lõikes 1 osutatud kavad võivad hõlmata näiteks järgmist:

- a) füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellel on luba jäätmeid käidelda;
- b) taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute hinnangulisi kulusid;
- c) asjakohaseid meetmeid, et edendada jäätmete kogumise, sortimise ja töötlemise ratsionaliseerimist.

3. Liikmesriigid teevad jäätmekavasid koostades vajaduse korral koostööd teiste liikmesriikide ja komisjoniga. Liikmesriigid teatavad sellest komisjonile.

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et vältida nende jäätmekavadele mittevastavat jäätmete vedu. Liikmesriigid teatavad mis tahes asjakohastest meetmetest teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Artikkel 8

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et iga jäätmevaldaja

- a) annab jäätmed käitlemiseks era- või avalikule jäätmekogumisettevõtjale või ettevõtjale, kes teeb IIA või IIB lisas nimetatud toiminguid, või
- b) taaskasutab või kõrvaldab jäätmed ise kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega.

Artikkel 9

1. Artiklite 4, 5 ja 7 rakendamise eesmärgil peab igale rajatisele või ettevõttele, kus tehakse IIA lisas nimetatud toiminguid, saama loa artiklis 6 osutatud pädevalt asutuselt.

Kõnealune luba hõlmab järgmist:

- a) jäätmete liiki ja koguseid;
- b) tehnilisi nõudeid;
- c) ohutusabinõusid, mis tuleb võtta;
- d) kõrvaldamiskohta;
- e) käitlusviisi.

2. Lubasid võib anda tähtajaliselt, neid võib pikendada, nendega võivad kaasneda tingimused ja kohustused ning nende andmisest võib keelduda, kui plaanitav kõrvaldamismeetod ei ole keskkonnakaitse seisukohalt vastuvõetav.

Artikkel 10

Artikli 4 rakendamise eesmärgil peab igale rajatisele või ettevõttele, kus tehakse IIB lisas nimetatud toiminguid, saama selleks loa.

Artikkel 11

1. Ilma et see piiraks nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/689/EMÜ ohtlike jäätmete kohta,⁽¹⁾ võib artiklis 9 või 10 sätestatud loa taotlemisest vabastada järgmised rajatised ja ettevõtted:

- a) kus kõrvaldatakse selle jäätmeid nende tekkekohas, ning
- b) kus tegeletakse jäätmete taaskasutamisega.

2. Lõikes 1 osutatud vabastus kehtib ainult järgmistel juhtudel:

- a) pädevad asutused on vastu võtnud üldeeskirjad iga tegevuse kohta, milles nähakse ette jäätmete liigid ja kogused ning tingimused, mille täitmisel võidakse tegevus loanõudest vabastada, ning
- b) kui jäätmete liik ja kogus ning kõrvaldamise- ja taaskasutusmeetodid vastavad artiklis 4 sätestatud tingimustele.

3. Pädevad asutused registreerivad lõikes 1 nimetatud rajatised ja ettevõtted.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõike 2 punkti a kohaselt vastuvõetud üldeeskirjadest.

⁽¹⁾ EÜT L 377, 31.12.1991, lk 20. Direktiivi on muudetud direktiiviga 94/31/EÜ (EÜT L 168, 2.7.1994, lk 28).

Artikkel 12

Pädevad asutused registreerivad rajatised ja ettevõtted, millele ei pea luba taotlema, kuid kus kogutakse või mis veavad jäätmeid kaubanduslikul alusel või korraldavad jäätmete kõrvaldamist või taaskasutamist teiste eest (kauplejad ja vahendajad).

Artikkel 13

Pädevad asutused kontrollivad korrapäraselt rajatisi ja ettevõtteid, kus teostatakse artiklites 9 kuni 12 osutatud toiminguid.

Artikkel 14

1. Kõik artiklites 9 ja 10 osutatud rajatised ja ettevõtted

- a) peavad arvestust jäätmete koguse, olemuse, päritolu ning vajaduse korral sihtkoha, kogumissageduse, veoliigi ning käitlusviisi üle I lisas loetletud jäätmete ning IIA või IIB lisas loetletud toimingute osas;
- b) teevad selle teabe taotluse korral kättesaadavaks artiklis 6 osutatud pädevatele asutustele.

2. Liikmesriigid võivad lõike 1 sätete järgimist nõuda ka tekitajatelt.

Artikkel 15

Vastavalt "saastaja maksab" põhimõttele tuleb jäätmete kõrvaldamise kulud kanda

- a) jäätmevaldajal, kes on andnud jäätmed jäätmekogumisettevõttele või artiklis 9 osutatud ettevõttele, ja/või
- b) eelmisel valdajal või tootjal, kelle tootest jäätmed on tekkinud.

Artikkel 16

Liikmesriigid saavad iga kolme aasta järel komisjonile käesoleva direktiivi rakendamist käsitleva teabe sektori aruande kujul, mis hõlmab ka muid asjaomaseid ühenduse direktiive. Aruanne esitatakse kas küsimustiku või vormi alusel, mille komisjon koostab artikli 18 lõikes 2 ettenähtud korras. Küsimustik või vorm saadetakse liikmesriikidele kuus kuud enne aruandes käsitletava ajavahemiku algust. Aruanne esitatakse komisjonile üheksa kuu jooksul pärast selles käsitletud kolmeaastase ajavahemiku lõppu.

Komisjon avaldab ühenduse aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta üheksa kuu jooksul pärast aruannete saamist liikmesriikidelt.

Artikkel 17

Käesoleva direktiivi lisade teaduse ja tehnika arenguga kohandamiseks vajalikud muudatused võetakse vastu artikli 18 lõikes 3 osutatud korras.

Artikkel 18

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtjaks kehtestatakse üks kuu.

3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtjaks kehtestatakse kolm kuud.

4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 19

Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste riigisiseste õigusnormide teksti.

Artikkel 20

Direktiiv 75/442/EMÜ tunnistatakse kehtetuks, ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud III lisa B-osas esitatud direktiivide riigisisesele õigusesse ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile kooskõlas IV lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 21

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 22

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 5. aprill 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

H. WINKLER

I LISA

JÄÄTMEKATEGOORIAD

- Q1 Edaspidi teisiti määratlemata tootmis- ja tarbimisjäätgid
- Q2 Praaktotoed
- Q3 Tooted, mille kasutustähtaeg on lõppenud
- Q4 Materjalid, mis on maha voolanud, riknenud või mõne õnnetusjuhtumi tõttu kahjustunud, kaasa arvatud materjalid, seadmed või muud esemed, mis on õnnetusjuhtumi tagajärjel saastunud
- Q5 Materjalid, mis on saastunud või kõlbmatuks muutunud sihipärase tegevuse tagajärjel (nt puhastusjäätgid, pakkematerjalid, mahutid jne)
- Q6 Kasutamiskõlbmatud osad (nt tühjad patareid, ammendatud katalüsaatorid jne)
- Q7 Ained, mis ei toimi enam nõutaval tasemel (nt saastunud happed, saastunud lahustid, kasutatud karastussoolad jne)
- Q8 Tööstusprotsessijäätgid (nt räbud, põhjasetted jne)
- Q9 Reostustõrjejäätgid (nt skraberisetted, kottfiltritoolm, kasutatud filtrid jne)
- Q10 Metallide töötlemise ja viimistlemise jäätgid (nt treilaastud, valtsimistagi jne)
- Q11 Tooraine kaevandamise ja töötlemise jäätgid (nt kaevandamisjäätgid, naftatootmisel tekkinud muda jne)
- Q12 Rikutud materjalid (nt PCBga saastatud õli jne)
- Q13 Kõik materjalid, ained või tooted, mille kasutamine on seadusega keelatud
- Q14 Tooted, millele valdaja ei leia edasist kasutamist (nt põllumajanduses, olmes, kontorites, kauplustes või töökodades ära visatud vallasasjad jne)
- Q15 Reostatud pinnase puhastamisel tekkinud saastunud materjalid, ained või tooted
- Q16 Kõik materjalid, ained või tooted, mis ei kuulu eespool loetletud kategooriatesse
-

IIA LISA

KÕRVALDAMISTOIMINGUD

- NB. Käesoleva lisa eesmärk on loetleda kõrvaldamistoimingud nii, nagu neid praktikas kasutatakse. Vastavalt artiklile 4 tuleb jäätmed kõrvaldada nii, et ei seata ohtu inimeste tervist ega kasutada tõenäoliselt keskkonda kahjustavaid protsesse ja menetlusi.
- D1 Maapealne või maa-alune ladestamine (nt prügilasse jne)
- D2 Pinnastöötlus (nt vedelate või püdelate heitmete biolagundamine pinnases jne)
- D3 Süvainjektsioon (nt vedelate heitmete pumpamine puuraukudesse, mahajäetud soolakaevandustesse või looduslikesse tühemikesse jne)
- D4 Paigutamine maapealsetesse basseinidesse (nt vedelate või püdelate jäätmete paigutamine šahtidesse, tiikidesse või laguunidesse jne)
- D5 Paigutamine tarindprügilatesse (nt jäätmete paigutamine üksteisest ning keskkonnast isoleeritud, pealt kaetud ja vooderdatud pesadesse jne)
- D6 Heitmine veekogudesse, v.a merre/ookeani
- D7 Heitmine merre/ookeani, sh ladestamine merepõhja
- D8 Bioloogiline töötlus, mida ei ole käsitletud mujal käesolevas lisas ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse mis tahes toiminguga D1–D7 ja D9–D12
- D9 Füüsikalise-keemiline töötlus, mida ei ole käsitletud mujal käesolevas lisas ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse mis tahes toiminguga D1–D8 ja D10–D12 (nt aurutamine, kuivatamine, kaltsineerimine jne)
- D10 Põletamine maismaal
- D11 Põletamine merel
- D12 Püsiladustamine (nt konteinerites jäätmete paigutamine kaevandustesse jne)
- D13 Jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine enne mis tahes toimingut D1–D12
- D14 Ümberpakkimine enne mis tahes toimingut D1–D13
- D15 Vaheladustamine mis tahes toimingu D1–D14 ajal (välja arvatud ajutine ladustamine jäätmete kogumisel nende tekkekohas)
-

IIB LISA

TAASKASUTAMISTOIMINGUD

- NB. Käesoleva lisa eesmärk on loetleda taaskasutamistoimingud nii, nagu neid praktikas kasutatakse. Vastavalt artiklile 4 tuleb jäätmeid taaskasutada nii, et ei seata ohtu inimeste tervist ega kasutata tõenäoliselt keskkonda kahjustavaid protsesse ja menetlusi.
- R 1 Kasutamine peamiselt kütusena või muul viisil energiaallikana
- R 2 Lahustite taasväärtustamine/regenereerimine
- R 3 Lahustitena mittekasutatavate orgaaniliste ainete ringlussevõtt/taasväärtustamine (sh kompostimine ja muud bioloogilised muundamisprotsessid)
- R 4 Metallide ja metallühendite ringlussevõtt/taasväärtustamine
- R 5 Muude anorgaaniliste ainete ringlussevõtt/taasväärtustamine
- R 6 Hapete ja aluste regenereerimine
- R 7 Reostustõrjeks kasutatud ainete taaskasutamine
- R 8 Katalüsaatorikomponentide taaskasutamine
- R 9 Õlide taasrafineerimine või korduskasutamine muul viisil
- R 10 Pinnastöötlus põllumajandusliku kasutamise eesmärgil või keskkonnaseisundi parandamiseks
- R 11 Punktides R1–R10 nimetatud toimingute tagajärjel tekkinud jäätmete kasutamine
- R 12 Jäätmete vahetamine punktides R1–R11 nimetatud toiminguteks
- R 13 Jäätmete vaheladustamine mis tahes toimingu R1–R12 ajal (välja arvatud ajutine ladustamine jäätmete kogumisel nende tekkekohas)
-

III LISA

A-OSA

KEHTETUKS TUNNISTATUD DIREKTIIV KOOS MUUDATUSTEGA

(osutatud artiklis 20)

Nõukogu direktiiv 75/442/EMÜ (EÜT L 194, 25.7.1975, lk 39)	
Nõukogu direktiiv 91/156/EMÜ (EÜT L 78, 26.3.1991, lk 32)	
Nõukogu direktiiv 91/692/EMÜ (EÜT L 377, 31.12.1991, lk 48)	ainult osa, mis puudutab VI lisas tehtud viidet direktiivile 75/442/EMÜ
Komisjoni otsus 96/350/EÜ (EÜT L 135, 6.6.1996, lk 32)	
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1)	ainult III lisa punkt 1

B-OSA

RIIGISESSESSE ÕIGUSESSE ÜLEVÕTMISE TÄHTAJAD

(osutatud artiklis 20)

Direktiiv	ülevõtmise tähtaeg
75/442/EMÜ	17. juuli 1977
91/156/EMÜ	1. aprill 1993
91/692/EMÜ	1. jaanuar 1995

IV LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 75/442/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1, sissejuhatav osa	Artikkel 1, lõige 1, sissejuhatav osa
Artikkel 1, punkt a, esimene lõik	Artikkel 1, lõige 1, punkt a
Artikkel 1, punkt a, teine lõik	Artikkel 1, lõige 2
Artikkel 1, punktid b kuni g	Artikkel 1, lõige 1, punktid b kuni g
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3, lõige 1, sissejuhatav osa	Artikkel 3, lõige 1, sissejuhatav osa
Artikkel 3, lõige 1, punkt a, sissejuhatav osa	Artikkel 3, lõige 1, punkt a, sissejuhatav osa
Artikkel 3, lõige 1, punkt a, esimene taane	Artikkel 3, lõige 1, punkt a, alapunkt i
Artikkel 3, lõige 1, punkt a, teine taane	Artikkel 3, lõige 1, punkt a, alapunkt ii
Artikkel 3, lõige 1, punkt a, kolmas taane	Artikkel 3, lõige 1, punkt a, alapunkt iii
Artikkel 3, lõige 1, punkt b, sissejuhatav osa	Artikkel 3, lõige 1, punkt b, sissejuhatav osa
Artikkel 3, lõige 1, punkt b, esimene taane	Artikkel 3, lõige 1, punkt b, alapunkt i
Artikkel 3, lõige 1, punkt b, teine taane	Artikkel 3, lõige 1, punkt b, alapunkt ii
Artikkel 3, lõige 2	Artikkel 3, lõige 2
Artikkel 4, esimene lõik, sissejuhatav osa	Artikkel 4, lõige 1, sissejuhatav osa
Artikkel 4, esimene lõik, esimene taane	Artikkel 4, lõige 1, punkt a
Artikkel 4, esimene lõik, teine taane	Artikkel 4, lõige 1, punkt b
Artikkel 4, esimene lõik, kolmas taane	Artikkel 4, lõige 1, punkt c
Artikkel 4, teine lõik	Artikkel 4, lõige 2
Artikkel 5	Artikkel 5
Artikkel 6	Artikkel 6
Artikkel 7, lõige 1, esimene lõik, sissejuhatav osa	Artikkel 7, lõige 1, sissejuhatav osa
Artikkel 7, lõige 1, esimene lõik, esimene taane	Artikkel 7, lõige 1, punkt a
Artikkel 7, lõige 1, esimene lõik, teine taane	Artikkel 7, lõige 1, punkt b
Artikkel 7, lõige 1, esimene lõik, kolmas taane	Artikkel 7, lõige 1, punkt c
Artikkel 7, lõige 1, esimene lõik, neljas taane	Artikkel 7, lõige 1, punkt d
Artikkel 7, lõige 1, teine lõik, sissejuhatav osa	Artikkel 7, lõige 2, sissejuhatav osa
Artikkel 7, lõige 1, teine lõik, esimene taane	Artikkel 7, lõige 2, punkt a
Artikkel 7, lõige 1, teine lõik, teine taane	Artikkel 7, lõige 2, punkt b
Artikkel 7, lõige 1, teine lõik, kolmas taane	Artikkel 7, lõige 2, punkt c
Artikkel 7, lõige 2	Artikkel 7, lõige 3
Artikkel 7, lõige 3	Artikkel 7, lõige 4
Artikkel 8, sissejuhatav osa	Artikkel 8, sissejuhatav osa

Direktiiv 75/442/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 8, esimene taane	Artikkel 8, punkt a
Artikkel 8, teine taane	Artikkel 8, punkt b
Artikkel 9, lõige 1, esimene lõik	Artikkel 9, lõige 1, esimene lõik
Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, sissejuhatav osa	Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, sissejuhatav osa
Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, esimene taane	Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, punkt a
Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, teine taane	Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, punkt b
Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, kolmas taane	Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, punkt c
Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, neljas taane	Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, punkt d
Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, viies taane	Artikkel 9, lõige 1, teine lõik, punkt e
Artikkel 9, lõige 2	Artikkel 9, lõige 2
Artikkel 10	Artikkel 10
Artikkel 11, lõige 1, esimene lõik	Artikkel 11, lõige 1
Artikkel 11, lõige 1, teine lõik, sissejuhatav osa	Artikkel 11, lõige 2, sissejuhatav osa
Artikkel 11, lõige 1, teine lõik, esimene taane	Artikkel 11, lõige 2, punkt a
Artikkel 11, lõige 1, teine lõik, teine taane	Artikkel 11, lõige 2, punkt b
Artikkel 11, lõige 2	Artikkel 11, lõige 3
Artikkel 11, lõige 3	Artikkel 11, lõige 4
Artikkel 12	Artikkel 12
Artikkel 13	Artikkel 13
Artikkel 14, esimene lõik, sissejuhatav osa	Artikkel 14, lõige 1, sissejuhatav osa
Artikkel 14, esimene lõik, esimene taane	Artikkel 14, lõige 1, punkt a
Artikkel 14, esimene lõik, teine taane	Artikkel 14, lõige 1, punkt b
Artikkel 14, teine lõik	Artikkel 14, lõige 2
Artikkel 15, sissejuhatav osa	Artikkel 15, sissejuhatav osa
Artikkel 15, esimene taane	Artikkel 15, punkt a
Artikkel 15, teine taane	Artikkel 15, punkt b
Artikkel 16, esimene lõik	Artikkel 16, esimene lõik ja artikkel 18, lõige 2
Artikkel 16, teine lõik	—
Artikkel 16, kolmas lõik	Artikkel 16, teine lõik
Artikkel 17	Artikkel 17
Artikkel 18, lõige 1	Artikkel 18, lõige 1
Artikkel 18, lõige 2	Artikkel 18, lõige 3
Artikkel 18, lõige 3	Artikkel 18, lõige 4
Artikkel 19	—

Direktiiv 75/442/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 20	Artikkel 19
—	Artikkel 20
—	Artikkel 21
Artikkel 21	Artikkel 22
I lisa	I lisa
IIA lisa	IIA lisa
IIB lisa	IIB lisa
—	III lisa
—	IV lisa

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/23/EÜ,**5. aprill 2006,****ühenduse lennujuhiloa kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

aeronavigatsiooniteenuste osutajate vahel suureneva piirkondliku koostöö raames. Käesolev direktiiv on seetõttu ühtse Euroopa taeva õigusaktide oluline osa.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 80 lõiget 2,

(3) Direktiiv on sobivaim vahend pädevusstandardite kehtestamiseks, jättes nimetatud standardite saavutamise viisid liikmesriikide otsustada.

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

(4) Käesolev direktiiv põhineb olemasolevatel rahvusvahelistel standarditel. Rahvusvaheline tsiviilennunduse organisatsioon (ICAO) on vastu võtnud lennujuhtidele lubade andmist puudutavad sätted, sealhulgas keelenõuded. Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsioon (Eurocontrol), mis asutati 13. detsembri 1960. aasta rahvusvahelise konventsiooniga seoses lennuliikluse ohutuse alase koostööga, on vastu võtnud Eurocontrol'i ohutusnõuded. Vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 4 võetakse käesoleva direktiiviga üle nõuded, mis on sätestatud Eurocontrol'i ohutusnõuetes nr 5 (ESARR 5) lennujuhtide kohta.

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Ühtse Euroopa taeva õigusaktide rakendamine nõuab üksikasjalike õigusaktide kehtestamist, eelkõige lennujuhtidele lubade andmist puudutavates küsimustes, eesmärgiga tagada kõrgeimad vastutuse ja oskuste standardid, parandada lennujuhtide kättesaadavust ja edendada lubade vastastikust tunnustamist nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004 määruse (EÜ) nr 550/2004 (aeronavigatsiooniteenuste osutamise tingimuste kohta ühtses Euroopa taevas)⁽³⁾ artiklis 5, järgides samal ajal eesmärki üldiselt täiustada lennuliikluse ohutust ja personali pädevust.

(5) Ühenduse lennuliikluse eripära nõuab ühenduse pädevusstandardite kehtestamist ja tõhusat kohaldamist lennujuhtide suhtes, keda värvavad üldise lennuliiklusega seotud aeronavigatsiooniteenuste osutajad. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseseid sätteid kohaldada ka lennujuhiõpilaste ja lennujuhtide suhtes, kes täidavad ülesandeid aeronavigatsiooniteenuste osutajate vastutusalas, kes osutavad oma teenuseid eelkõige muul kui üldise lennuliikluse otstarbel.

(2) Ühenduse loa kehtestamine on vahend lennujuhtide eriomase rolli tunnustamiseks ohutu lennujuhtimise tagamisel. Ühenduse pädevusstandardite kehtestamine vähendab samuti killustumist kõnealuses valdkonnas, muutes tõhusamaks töö korralduse

(6) Liikmesriigid, astudes samme ühenduse nõuetele vastavuse tagamiseks, peavad tagama, et järelevalvet tegevad ja vastavust tõendavad asutused oleksid piisavalt sõltumatud aeronavigatsiooniteenuste osutajatest ja koolituse pakkujatest. Asjaomased asutused peavad samuti olema suutelised oma ülesandeid tõhusalt täitma. Käesoleva direktiivi alusel määratud või loodud liikmesriigi järelevalveasutus(ed) võib (võivad) olla sama asutus (samad asutused), kes on määratud või loodud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 549/2004 (millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks)⁽⁴⁾ artiklile 4.⁽¹⁾ ELT C 234, 22.9.2005, lk 17.⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2005. aasta arvamus (ELT C 320 E, 15.12.2005, lk 50), nõukogu 14. novembri 2005. aasta ühine seisukoht (ELT C 316 E, 13.12.2005, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2006. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).⁽³⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 10.⁽⁴⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 1.

- (7) Aeronavigatsiooniteenuste osutamine nõuab kõrgelt kvalifitseeritud personali, kelle pädevust on võimalik tõendada mitmel viisil. Lennujuhtimise valdkonnas on asjakohaseks vahendiks lennujuhtidele ühenduse loa (mida peetakse teatud laadi diplomiks) andmine. Loasse tehtav kanne pädevuse kohta näitab aeronavigatsiooniteenuse laadi, mida konkreetne lennujuht on pädev osutama. Samal ajal kajastavad loas sisalduvad oskusemärged nii lennujuhi eriomaseid oskusi kui ka järelevalveasutuste luba teenuste osutamiseks konkreetsetes sektoris või sektorirühmas. Seetõttu peavad asutused lubade väljastamisel või oskusemärgete kehtivust uuendades olema valmis hindama lennujuhtide pädevust; pädevuse kahtluse korral peavad asutused olema valmis loa, pädevuse kanded või oskusemärged peatama. Püüdes edendada intsidentidest teatamist ("õiglast kultuuri"), ei peaks käesolev direktiiv tekitama automaatselt seost konkreetse juhtumi ja loa, pädevuse kande või oskusemärgete peatamise vahel. Loa tühistamist tuleks pidada viimaseks abinõuks äärmuslikel juhtudel.
- (8) Et saavutada liikmesriikide usaldus üksteise loasüsteemide suhtes, on ühenduse loa omandamise ja säilitamise eeskirjad hädavajalikud. Pidades silmas suurima ohutuse tagamist, on oluline ühtlustada lennujuhi elukutse kvalifikatsiooni, pädevuse ja omandamise nõuded. See peaks viima ohutute, kõrgekvaliteediliste lennujuhtimisteenusete osutamiseni ning kõnealuste lubade tunnustamiseni kogu ühenduses, suurendades sellega liikumisvabadust ja parandades lennujuhtide kättesaadavust.
- (9) Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi rakendamine ei tooks kaasa nende olemasolevate sätete, mis käsitlevad tööandja ja lennujuhi koha taotleja vahelise töösuhte osas rakendatavaid õigusi ja kohustusi, kohaldamisest kõrvalhoidmist.
- (10) Eesmärgiga muuta oskused võrreldavaks kogu ühenduse piires, tuleb need struktureerida selgel ja üldiselt aktsepteeritaval viisil. See aitab tagada ohutust mitte ainult ühe aeronavigatsiooniteenuse osutaja kontrollitava õhuruumis, vaid elukõige vastutuse üleandmisel ühelt teenuseosutajalt teisele.
- (11) Paljude intsidentide ja õnnetuste puhul on märkimisväärne roll suhtlemisel. Seetõttu on ICAO vastu võtnud keeleoskuse nõuded. Käesoleva direktiiviga täiendatakse nimetatud nõudeid ja sätestatakse meetmed nende rahvusvaheliselt heakskiidetud standardite kehtestamiseks. Keelenõuete suhtes on vaja järgida mittediskrimineerimise, läbipaistvuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, et ohutust tagades soodustada liikumisvabadust.
- (12) Eurocontroli liikmete taotlusel koostatud juhendmaterjalides kirjeldatakse algkoolituse eesmärgi, mida vaadeldakse kui asjakohaseid standardeid. Üksusekoolituse puhul on vaja üldiselt aktsepteeritud standardite puudumine korvata mitme eri meetmega, sealhulgas eksamineerijate tunnustamisega, mis peaks tagama kõrged pädevusstandardid. Kõik nimetatud on veelgi olulisem, sest üksusekoolitus on väga kallis ja ohutuse seisukohast otsustava tähtsusega.
- (13) Eurocontroli liikmesriikide taotlusel on välja töötatud tervisenõuded ning neid käsitatakse kui käesoleva direktiivi nõuetele vastavuse tõendamise vahendeid.
- (14) Koolituse sertifitseerimist tuleks ohutuse seisukohalt käsitada koolituse kvaliteedi parandamise ühe otsustava vahendina. Koolitust tuleb käsitada aeronavigatsiooni teenustele sarnase teenusena ning samuti sertifitseerimismenetluse subjektina. Pidades silmas koolituse spetsiifilist iseloomu, peaks käesolev direktiiv võimaldama koolituse sertifitseerimist koolituse liigi, koolitusteenuste paketi või koolitus- ja aeronavigatsiooni teenuste paketi põhjal.
- (15) Käesolev direktiiv vastab Euroopa Ühenduste Kohtu pikaajalisele kohtupraktikale diplomite vastastikuse tunnustamise ja töötajate vaba liikumise valdkonnas. Proportsionaalsuse põhimõte, kompensatsioonimeetmete kehtestamise põhjendatud alused ja asjakohaste kaebemenetluste sätestamine moodustavad põhimõtted, mida on vajalik rakendada lennuliikluse korraldamise sektoris enam nähtavamal moel. Liikmesriikidel on lubatud keelduda lubade tunnustamisest, kui need ei ole väljastatud vastavalt käesolevale direktiivile; liikmesriikidel on samuti lubatud niisugust luba tunnustada pärast asjakohast võrdleva hindamise läbiviimist. Kuna käesoleva direktiivi eesmärk on hõlbustada lubade vastastikust tunnustamist, ei reguleeri direktiiv töö saamise tingimusi.
- (16) Lennujuhi elukutse sõltub tehnilistest uuendustest ning nõuab seetõttu lennujuhtide oskuste regulaarset uuendamist. Käesolev direktiiv peaks võimaldama selliste tehnilisele ja teaduslikule arengule vastavate kohanduste tegemist komiteemenetluse kaudu.
- (17) Käesolev direktiiv võib avaldada mõju lennujuhtide igapäevasele töökorraldusele. Tööturu osapooli tuleb teavitada kõigist tähelepanuväärset sotsiaalset mõju avaldavatest meetmetest ja nendega kohasel moel

konsulteerida. Seetõttu on konsulteeritud komisjoni 20. mai 1998. aasta otsuse 98/500/EÜ (valdkonna dialoogikomiteede loomise kohta tööturu osapoolte dialoogi edendamiseks Euroopa tasandil) ⁽¹⁾ kohaselt loodud sektoraalse dialoogi komiteega ning nimetatud komiteega tuleks konsulteerida edaspidi komisjoni poolt tehtavate rakendusotsuste korral.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on tõhustada ühenduse lennujuhtimissüsteemi ohutusstandardeid ja parandada selle toimimist ühenduse lennujuhiloa väljastamise kaudu.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse:

— lennujuhiõpilastele ja

— lennujuhtidele,

kes täidavad oma ülesandeid aeronavigatsiooniteenuse osutajate vastutusallas, kes osutavad oma teenuseid eelkõige üldise lennuliikluse otstarbel.

3. Määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 1 lõike 2 ja artikli 13 kohaselt, kui üldises lennuliikluses osutatakse regulaarseid ja kavandatud lennujuhtimisteenusi aeronavigatsiooniteenuste osutajate vastutusallas, kes osutavad oma teenuseid eelkõige muul kui üldise lennuliikluse otstarbel, tagavad liikmesriigid, et üldisele lennuliiklusele osutatavate teenuste ohutuse ja kvaliteedi tase on vähemalt võrdne käesoleva direktiivi sätete kohaldamisest tuleneva tasemega.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) *lennujuhtimisteenus* – teenus, mida osutatakse õhusõidukite kokkupõrgete vältimiseks ja õhusõidukite takistustega kokkupõrgete vältimiseks manööverdamisallas ning lennuliikluse korrapärasuse tagamiseks;

2) *aeronavigatsiooniteenuse pakkujad* – iga füüsiline või juriidiline isik, kes osutab aeronavigatsiooniteenusi üldisele lennuliiklusele;

3) *üldine lennuliiklus* – kogu tsiviilõhusõidukite liiklus, samuti kogu riiklike õhusõidukite (sealhulgas kaitseväe-, tolli- ja politseiõhusõidukite) liiklus, kui see toimub vastavalt ICAO protseduuridele;

(18) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseste sätete rikkumise eest ja võtma meetmed nende eeskirjade rakendamise tagamiseks. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

(19) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleb vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽²⁾.

(20) Ühenduse loasüsteemi raamistiku loomiseks ning selle raamistiku piires praeguste loaomanike lubade ühtlustamiseks vastavalt sätetele, mis käsitlevad nõudeid kehtivate pädevuskannete ja oskusemärgete säilitamiseks, kuna kõnealustes sätetes kehtestatud nõuded on kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste nõuetega, peetakse piisavaks kahe aasta pikkust ülevõtmisperioodi. Täiendav kahe aasta pikkune ülevõtmisperiood tuleks anda keeleoskuse nõuete kohaldamiseks.

(21) Üldised loa omandamise tingimused, mis puudutavad vanust, haridust ja algkoolitust, ei mõjuta praeguste lubade omanikke.

(22) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe ⁽³⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja ühenduse huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses kajastatud vastavus käesoleva direktiivi ja ülevõtmismeetmete vahel, ning need tabelid avalikustama,

⁽¹⁾ EÜT L 225, 12.8.1998, lk 27. Otsust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽³⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

- 4) *luba* – mis tahes nimetusega tõend, mis on väljastatud ja kinnitatud vastavalt käesolevale direktiivile ja annab selle seaduslikule omanikule õiguse osutada lennujuhtimisteenuseid vastavalt selles osutatud pädevuse kannetele ja oskusemärgetele;
- 5) *pädevuse kanne* – loale kantud või sellega seotud volitus, mis moodustab loa osa, sätestades kõnealuse loa kohased eritingimused, õigused või piirangud; pädevuse kanne on vähemalt üks järgmistest:
- lennujuhtimine visuaallennuväljal;
  - lennujuhtimine instrumentaallennuväljal;
  - protseduuriline lähenemislennujuhtimine;
  - lähenemislennujuhtimine seirega;
  - protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine;
  - piirkondlik lennujuhtimine seirega;
- 6) *pädevusega seotud oskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, sätestades asjakohase pädevuse kandega seotud eritingimused, õigused või piirangud;
- 7) *üksuse oskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates ICAO asukoha tunnustähise ja sektori ja/või töökoha, kus loaomanik on pädev töötama;
- 8) *keeleoskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates loaomaniku keeleoskustaset;
- 9) *juhendaja oskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates loaomaniku pädevust viia läbi töökohakoolitust;
- 10) *ICAO asukoha tunnustähis* – neljätäheline koodirühm, mis on vastavalt ICAO käsiraamatus (dokument 7910) ettenähtud reeglitele kinnitatud konkreetsele lennujuhtimiskäitumisele;
- 11) *sektor* – osa lennujuhtimispiirkonnast ja/või osa lennuinfo piirkonnast/ülemisest piirkonnast;
- 12) *koolitus* – tervik kohustuslikest teoreetilistest kursustest, praktilistest õppustest (sealhulgas simulaatorkoolitus) ja töökohakoolitusest, et omandada ja säilitada ohutute ja kõrge kvaliteetsete lennujuhtimisteenuste osutamise oskused; koolitus koosneb:
- algkoolitusest, mis annab baas- ja pädevuse koolituse ja mille läbinu omandab lennujuhiõpilase loa;
  - üksusekoolitusest, mis sisaldab tööks ettevalmistavat üleminekukoolitust ja töökohakoolitust ning mille läbinu omandab lennujuhiloa;
  - jätkukoolitusest, mille läbimisel säilib loa oskusemärke kehtivus;
  - töökohakoolituse juhendaja koolitusest, mille läbinu omandab juhendaja oskusemärke;
  - eksamineerijate ja/või hindajate (tasemetestijate) koolitusest;
- 13) *lennujuhtimiskoolitaja* – asjakohase riigi järelevalveasutuse poolt sertifitseeritud organisatsioon, kes viib läbi üht või mitut koolitust;
- 14) *üksuse pädevuskava* – tunnustatud kava, milles näidatakse üksuse poolt kasutatav meetod loaomanike pädevuse säilitamiseks;
- 15) *üksuse koolituskava* – tunnustatud kava, milles on kajastatud toimingud ja aeg, mida on vaja üksuse toimingute teostamiseks kohalikus piirkonnas töökohakoolituse juhendaja järelevalve all.

Artikkel 3

Riigi järelevalveasutused

1. Liikmesriik määrab või loob asutuse või asutused oma järelevalveasutustena eesmärgiga täita nimetatud asutustele käesoleva direktiiviga määratud ülesandeid.

2. Riigi järelevalveasutused on sõltumatud aeronavigatsiooniteenuse osutajad ja koolituse pakkujad. Selline sõltumatus saavutatakse, lahutades vähemalt funktsionaalsel tasandil riigi järelevalveasutused sellise koolituse pakkujatest. Liikmesriigid tagavad, et riigi järelevalveasutused kasutavad oma volitusi erapoolelt ja läbipaistvalt.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile oma järelevalveasutuste nimetused ja aadressid ja kõik nende edaspidised muudatused ning meetmed, mis on võetud lõike 2 järgimise tagamiseks.

Artikkel 4

Lubade väljaandmise põhimõtted

1. Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 3 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et artikli 1 lõike 2 reguleerimisalasse kuuluvat lennujuhtimisteenust osutavad üksnes lennujuhid, kellel on käesoleva direktiivi kohane luba.

2. Loataotlejad tõendavad, et nad on pädevad tegutsema lennujuhtidena või lennujuhiõpilastena. Kõnealust pädevust tõendatakse teadmisi, kogemusi, oskusi ja keeleoskust käsitlevate dokumentidega.

3. Luba jääb selle isiku omandisse, kellele luba on väljastatud ja kes selle allkirjastab.

4. Vastavalt artikli 14 lõikele 1:

a) võib loa, pädevuse kande või oskusemärke peatada, kui lennujuhi pädevus on seatud kahtluse alla või tõsise üleastumise puhul;

b) võib loa tühistada raske hooletuse või kuritarvitamise korral.

5. Lennujuhiõpilase luba volitab selle omanikku osutama lennujuhtimisteenuseid töökohakoolituse juhendaja järelevalve all.

6. Luba sisaldab I lisas sätestatud teavet.

7. Kui luba on väljastatud muus kui inglise keeles, sisaldab see I lisas sätestatud teabe tõlget inglise keelde.

8. Liikmesriigid tagavad, et lennujuhid on saanud piisava ohutus-, julgestus- ja kriisiohjamisalas koolituse.

Artikkel 5

Loa omandamise tingimused

1. Lennujuhiõpilase luba antakse loataotlejale, kes:

a) on vähemalt 18aastane ning kellel on vähemalt keskhariduse tunnistus või tunnistus, mis võimaldab alustada õppetööd ülikoolis või sellega tunnustatud võrdväärset tasemel.

Liikmesriigid võivad sätestada, et nende järelevalveasutused annavad hinnangu selliste loataotlejate hariduse kohta, kelle puhul ei ole nimetatud haridusenõue täidetud. Juhul kui kõnealuse hinnangu kohaselt omab taotleja kogemusi ja haridust, mis annab talle mõistliku eelduse lennujuhi koolituse edukaks läbimiseks, peetakse kõnealust haridust piisavaks;

b) on edukalt lõpetanud tunnustatud algkoolituse pädevuse kande või vajadusel pädevusega seotud oskusemärke saamiseks vastavalt II lisa A-osale;

c) omab kehtivat tervisetõendit ning

d) on tõendanud piisavat keeleoskustaset vastavalt III lisale.

Luba sisaldab vähemalt ühte pädevuse kannet ja vajadusel ühte pädevusega seotud oskusemärket.

2. Lennujuhiluba antakse selle taotlejale, kes:

a) on vähemalt 21 aastane. Liikmesriigid võivad siiski sätestada madalama vanusepiirangu nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel;

b) omab lennujuhiõpilase luba, on läbinud tunnustatud üksuse koolituskava ja edukalt sooritanud asjakohased eksamid või hindamised vastavalt II lisa B-osas sätestatud nõuetele;

c) omab kehtivat tervisetõendit ning

d) on tõendanud piisavat keeleoskustaset vastavalt III lisale.

Luba kinnitatakse, kandes sellesse ühe või mitme pädevuse kanded ning asjakohased pädevusega seotud oskusemärke, üksuse oskusemärke ja keeleoskusemärke, mille kohase koolituse on loataotleja edukalt läbinud.

3. Juhendaja oskusemärke antakse lennujuhiloa omanikule, kes:

a) on osutanud lennujuhtimisteenuseid vahetult loa andmisele eelneval ajavahemikul vähemalt ühe aasta jooksul või riigi järelevalveasutuse poolt kinnitatud pikema ajavahemiku jooksul, võttes arvesse pädevuse kandeid ja oskusemärke, milleks koolitust antakse, ja

- b) on edukalt läbinud tunnustatud töökohakoolituse juhendaja kursuse, mille kestel hinnati nõutavaid teadmisi ning pedagoogilisi oskusi ja võimeid asjakohaste eksamitega.

Artikkel 7

Pädevusega seotud oskusemärke

Artikkel 6

Lennujihi pädevuse kanded

Et märkida teenuse liiki, mida loaomanik võib osutada, sisaldab luba ühte või mitut järgmisest pädevuse kannetest:

- a) *lennujuhtimine visuaallennuväljal* (ADV), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal, mille kohta ei ole avaldatud instrumentaallähenedemise või -väljumise protseduure;
- b) *lennujuhtimine instrumentaallennuväljal* (ADI), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal, mille kohta on avaldatud instrumentaallähenedemise või -väljumise protseduurid; sellele pädevusekandele lisatakse vähemalt üks artikli 7 lõikes 1 kirjeldatud pädevusega seotud oskusemärke;
- c) *protseduuriline lähenemislennujuhtimine* (APP), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele seirevahendeid kasutamata;
- d) *lähenemislennujuhtimine seirega* (APS), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele seirevahendeid kasutades; sellele pädevuse kandele lisatakse vähemalt üks artikli 7 lõikes 2 kirjeldatud pädevusega seotud oskusemärke;
- e) *protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine* (ACP), mis näitab loaomaniku pädevust õhusõidukitele lennujuhtimisteenuse osutamise suhtes seirevahendeid kasutamata;
- f) *piirkondlik lennujuhtimine seirega* (ACS), mis näitab loaomaniku pädevust õhusõidukitele lennujuhtimisteenuse osutamise suhtes seirevahendeid kasutades; sellele pädevuse kandele lisatakse vähemalt üks artikli 7 lõikes 3 kirjeldatud pädevusega seotud oskusemärke.
1. Pädevuse kanne *lennujuhtimine instrumentaallennuväljal* (ADI) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskusemärgetest:
- a) *lähilennujuhtimise* oskusemärke (TWR), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenust ühelt töökohalt;
- b) *maapealse liikluse juhtimise* oskusemärke (GMC), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja maapealse lennuliikluse juhtimise teenust;
- c) *maapealse liikluse seire* oskusemärke (GMS), mis antakse lisaks maapealse liikumise juhtimise oskusemärkele või lähilennujuhtimise oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada maapealse lennuliikluse juhtimise teenust, kasutades lennuvälja maapealse liikluse juhtimise süsteeme;
- d) *lennuliikluse õhus juhtimise* oskusemärke (AIR), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenust õhus;
- e) *lähilennuliikluse radarjuhtimise* oskusemärke (RAD), mis antakse lisaks lennuliikluse õhus juhtimise oskusemärkele või lähilennujuhtimise oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenust, kasutades selleks seireradarit.
2. Pädevuse kanne *lähenemislennujuhtimine seirega* (APS) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskusemärgetest:
- a) *radarjuhtimise* oskusemärke (RAD), mis näitab loaomaniku pädevust osutada õhusõiduki lähenemislennujuhtimisteenust, kasutades primaar- ja/või sekundaarradarit;
- b) *täppislähenemisradari* oskusemärke (PAR), mis antakse lisaks radarjuhtimise oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada maapealt juhitud täppislähenemise teenust õhusõiduki lõpplähenedemisel maandumisrajale, kasutades täppislähenemisradarit;
- c) *seireradari abil lähenemise* oskusemärke (SRA), mis antakse lisaks radarjuhtimise oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust maapealt juhitud mittetäppislähenemisel, kasutades õhusõiduki lõpplähenedemisel maandumisrajale täppislähenemisradarit;

d) *automaatse sõltuva seire* oskusemärke (ADS) näitab loaomaniku pädevust osutada lähenemislennu juhtimisteenust, kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;

e) *lähemisasalas lennujuhtimise* oskusemärke (TCL), mis antakse lisaks *radarjuhtimise* oskusemärkele või *automaatse sõltuva seire* oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust, kasutades mis tahes seireseadmeid kas lähemisasalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennu juhtimisteenust.

3. Pädevuse kanne *piirkondlik lennujuhtimine seirega* (ACS) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskusemärgetest:

a) *radarjuhtimise* oskusemärke (RAD) näitab loaomaniku pädevust osutada lähenemislennu juhtimisteenust, kasutades seireradarit;

b) *automaatse sõltuva seire* oskusemärke (ADS) näitab loaomaniku pädevust osutada piirkondlikku lennujuhtimisteenust, kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;

c) *lähemisasalas lennujuhtimise* oskusemärke (TCL), mis antakse lisaks *radarjuhtimise* oskusemärkele või *automaatse sõltuva seire* oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenuseid, kasutades mis tahes seireseadmeid kas lähemisasalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennu juhtimisteenust;

d) *ookeanilennujuhtimise* oskusemärke (OCL) näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenuseid õhusõiduki liikumisel ookeani piirkonnas.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, võivad liikmesriigid eriolukordades, mis on põhjustatud üksnes nende vastutusalas oleva õhuruumi lennuliikluse asjaomase eripärast, töötada välja oma oskusemärkeid. Selline oskusemärke ei mõjuta mingil määral lennujuhtide liikumisvabadust.

Artikkel 8

Keeleoskusemärked

1. Liikmesriigid tagavad, et lennujuhid on võimelised rääkima inglise keelt ja inglise keelest rahuldaval tasemel aru saama. Lennujuhtide keeleoskuse tase määratakse kindlaks vastavalt III lisas sätestatud keeleoskustasemete skaalale.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada kohalikud keelenõuded, kui see on ohutuse eesmärgil vajalik.

3. Nõutav tase lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks on III lisas sätestatud keeleoskustasemete skaala kohaselt keeleoskustase 4.

4. Olenemata lõikest 3 võivad liikmesriigid lõigete 1 ja/või 2 kohaldamisel nõuda vastavalt III lisas sätestatud keeleoskustasemete skaalale keeleoskustaset 5, juhul kui taseme määramise või kinnitamise kord nõuab hädavajaliku ohutuse eesmärgil kõrgemat taset. Kõnealused nõuded peavad olema objektiivselt põhjendatud, mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad.

5. Keeleoskustaset näitab tunnistus, mis on välja antud pärast riigi järelevalveasutuse heakskiidetud läbipaistvat ja objektiivset hindamist.

Artikkel 9

Juhendaja oskusemärked

Juhendaja oskusemärke näitab loaomaniku pädevust viia läbi koolitust ja teostada järelevalvet töökohtadel, kus on nõutav konkreetse pädevuse olemasolu.

Artikkel 10

Üksuse oskusemärked

Üksuse oskusemärke näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust konkreetsetes sektoris, sektorirühmas või konkreetsetel töökohtadel lennuliiklusteenistuse üksuse vastutusalas.

Liikmesriigid võivad vajaduse korral sätestada ohutuse eesmärgil, et üksuse oskusemärke õigusi võivad kasutada vaid loaomanikud, kes on teatud vanusest nooremad.

Artikkel 11

Pädevuse kande ja oskusemärke kehtivuse säilitamise tingimused

1. Üksuse oskusemärke kehtib esialgu 12 kuud. Asjakohaste oskusemärgete kehtivust uuendatakse järgnevat 12 kuuks, juhul kui aeronavigatsiooni teenuste osutaja tõendab, et:

a) taotleja on viimase 12 kuu jooksul kasutanud loaga kaasnevat õigusi tunnustatud üksuse pädevuskavas toodud minimaalse arvu tundide jooksul;

b) taotleja pädevust on hinnatud vastavalt II lisa C-osale ning

c) taotlejal on kehtiv tervisetõend.

Minimaalse hulga töötundide arvu (arvestamata juhendusülesandeid), mida nõutakse üksuse oskusemärke kehtivuse säilitamiseks, võib töökohakoolituse juhendajatele vähendada proportsionaalselt ajaga, mille nad veedavad praktikante juhendades töökohtadel, mille oskusemärke uuendamist taotletakse.

2. Juhul, kui üksuse oskusemärke enam ei kehti, peab oskusemärke kehtivuse taastamiseks edukalt läbima üksuse koolituskava.

3. Pädevuse kande või pädevusega seotud oskusemärke valdaja, kes ei ole osutanud kõnealusele pädevuse kandlele või pädevusega seotud oskusemärkele vastavaid lennujuhtimisteenuseid mis tahes ajavahemiku vältel nelja järjestikuse aasta jooksul, võib asjaomase pädevuse kande või pädevusega seotud oskusemärke kohast üksuse koolitust alustada üksnes pärast hindamist, kas ta vastab jätkuvalt kõnealuse pädevuse kande või pädevusega seotud oskusemärke nõuetele ning pärast koolitusnõuete tingimuste täitmist, mis tulenevad kõnealusest hindamisest.

4. Taotleja keeleoskustaset hinnatakse ametlikult ja regulaarselt, välja arvatud taotlejate puhul, kes on tõendanud oma keeleoskust tasemel 6.

Kõnealune ajavahemik ei ole taotlejate puhul, kes tõendavad keeleoskust tasemel 4, pikem kui 3 aastat ja taotlejate puhul, kes tõendavad keeleoskust tasemel 5, pikem kui 6 aastat.

5. Juhendaja oskusemärke kehtib 36 kuud ja seda on võimalik pikendada.

Artikkel 12

Tervisetõend

1. Tervisetõendi väljastab riigi järelevalveasutuse pädev meditsiiniüksus või riigi järelevalveasutuse poolt heakskiidetud meditsiinitöötaja.

2. Tervisetõendi väljastamine on kooskõlas Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni I lisa sätetega ning Euroopa lennujuhtide 3. klassi tervisetõendile Eurocontrol'i seatud nõuetega.

3. Tervisetõend kehtib tervisekontrolli läbiviimise kuupäevast 24 kuud kuni 40 aasta vanuste lennujuhtide puhul ja 12 kuud nimetatust vanemate lennujuhtide puhul. Tervisetõendi võib tühistada igal ajal, kui tõendi valdaja tervislik seisund seda nõuab.

4. Liikmesriigid tagavad, et teostatakse tõhusat läbivaatamist või kaebemenetlust sõltumatute meditsiiniinõustajate asjakohase kaasamisega.

5. Liikmesriigid tagavad, et kehtestatakse kord, mida järgitakse terviseseisundi halvenemise juhtudel ja mis võimaldab loomanikel teavitada tööandjaid terviseseisundi halvenemisest või mis tahes psühhoaktiivse aine või ravimite mõju all olekust, mille tagajärjel võib olla võimatu kasutada loa privileege ohutult ja nõuetekohaselt.

Artikkel 13

Lennujuhtimiskoolitajate sertifitseerimine

1. Lennujuhtide koolitamine, sealhulgas asjaomased hindamisprotseduurid on riigi järelevalveasutuste poolt sertifitseeritud.

2. Sertifitseerimisnõuded on seotud tehnilise ja operatsioonilise pädevusega ja sobivusega korraldada koolituskursusi vastavalt IV lisa punktile 1.

3. Sertifitseerimistaotlused esitatakse selle liikmesriigi järelevalveasutustele, kus on taotleja põhitegevuskoht ja olemasolu korral tema registrijärgne asukoht.

Riigi järelevalveasutused väljastavad sertifikaadid, juhul kui koolitaja vastab IV lisa punktis 1 sätestatud nõuetele.

Sertifikaate võib väljastada iga koolituse liigi jaoks eraldi või ühendatuna teiste aeronavigatsiooniteenustega, kusjuures koolituse liik ja aeronavigatsiooniteenuse liik sertifitseeritakse teenuste pakettina.

4. Sertifikaatides on täpsustatud IV lisa punktis 2 osutatud teave.

5. Riigi järelevalveasutused jälgivad sertifikaatidele lisatud nõuete ja tingimuste järgimist. Juhul riigi järelevalveasutus leiab, et sertifikaadi valdaja ei vasta enam kõnealustele nõuetele või tingimustele, võib järelevalveasutus võtta asjakohaseid meetmeid, sealhulgas sertifikaadi tühistada.

6. Liikmesriik tunnustab mis tahes teise liikmesriigi väljastatud sertifikaati.

Artikkel 14

Pädevusstandardite vastavuse tagamine

1. Eesmärgiga tagada lennujuhtidele kõrgel ohutustasemel töötamiseks hädavajalikud pädevustasemed, tagavad liikmesriigid, et nende järelevalveasutused kontrollivad ja jälgivad lennujuhtide koolitust.

Nende ülesanded hõlmavad:

- a) lubade, pädevuse kannete ja oskusemärgete väljaandmist ja tühistamist, mille puhul riigi järelevalveasutuste vastutusalas asjakohast koolitust ja hindamist läbi viidi;
- b) pädevuse kannete ja oskusemärgete säilitamist ja peatamist, mille kohaseid õigusi riigi järelevalveasutuse vastutusalas kasutati;
- c) lennujuhtimiskoolitajate sertifitseerimist;
- d) koolituskursuste, üksuse koolituskavade ja üksuse pädevuskavade heakskiitmist;
- e) eksamineerijate või pädevuse hindajate heakskiitmist;
- f) koolitussüsteemi jälgimist ja auditeerimist;
- g) asjakohaste kaebe- ja teavitamismehhanismide kehtestamist.

2. Käesoleva direktiivi tõhusa kohaldamise tagamiseks esitavad riigi järelevalveasutused teiste liikmesriikide järelevalveasutustele asjakohase teabe ja osutavad üksteisele vastastikust abi, eelkõige lennujuhtide ühenduse piires vaba liikumise seotud juhtudel.

3. Riigi järelevalveasutus tagab sellise andmebaasi pidamise, kus säilitatakse teavet nende vastutusalas olevate kõikide loaomanike pädevuse kannete ja nendega seotud oskusemärgete kehtivuskuupäevade kohta. Sel eesmärgil peavad aeronavigatsiooni teenuse osutajate tegevüksused arvestust iga üksuses töötava loaomaniku töötundide arvu kohta, mil viimased on tõhusalt töötanud sektorites, sektorirühmas või töökohtadel, ja esitavad need andmed nõudmise korral riigi järelevalveasutusele.

4. Riigi järelevalveasutus kinnitab loaomanikud, kellel on õigus tegutseda pädevate eksamineerijate või pädevate hindajatena üksuses ja jätkukoolitusel. Kinnitus kehtib kolm aastat ja seda on võimalik pikendada.

5. Käesolevas direktiivis sätestatud standardite tõhusa järgimise tagamise eesmärgil auditeerib riigi järelevalveasutus regulaarselt kõiki loasüsteemi osi.

Käesoleva direktiivi tõhusaks rakendamiseks ja selles sätestatud standardite järgimise kontrollimiseks võib riigi järelevalveasutus lisaks regulaarsele auditeerimisele läbi viia kohapealseid kontrollid.

6. Riigi järelevalveasutus võib otsustada delegeerida täielikult või osaliselt käesoleva artikli lõikes 5 nimetatud auditeerimisfunktsioonid ja kontrollid tunnustatud organisatsioonidele vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 3.

7. Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta 17. maiks 2011 ja seejärel iga kolme aasta järel.

Artikkel 15

Lennujuhilubade vastastikune tunnustamine

1. Artikli 8 kohaselt tunnustab iga liikmesriik teises liikmesriigis vastavalt käesoleva direktiivi sätetele riigi järelevalveasutuse poolt väljastatud luba ja sellega seonduvaid pädevustasemeid, pädevusega seotud oskusemärkeid ja keeleoskusemärkeid ning samuti loa juurde kuuluvat tervisetõendit. Liikmesriik võib siiski otsustada tunnustada vaid nende loaomanike lubasid, kes on vähemalt 21aastased, nagu on ette nähtud artikli 5 lõike 2 punktis a.

2. Juhtudel, mil loaomanik kasutab loaga seotud õigusi mõnes muus kui loa väljastanud liikmesriigis, on loaomanikul õigus vahetada oma luba selles riigis väljastatava loa vastu, kus ta oma loakohaseid õigusi kasutama hakkab, ilma lisatingimusteta.

3. Üksuse oskusemärke väljastamiseks nõuab riigi järelevalveasutus taotlejalt asjaomase oskusemärkega seotud konkreetsete tingimuste täitmist, täpsustades lennujuhtimisüksuse, sektori või töökoha. Koostades üksuse koolituskava, võtab lennujuhtimiskoolitaja vajalikul määral arvesse taotleja omandatud oskusi ja kogemusi.

4. Riigi järelevalveasutus tunnustab ja esitab põhjendatud otsuse taotlejale soovitud üksuse koolituskava kohta mitte hiljem kui kuus nädalat pärast tõendite esitamist, ilma et see piiraks võimalike kaebuste esitamisest tulenevaid viivitusi. Riigi järelevalveasutus tagab oma tehtud otsustes võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtte austamise.

Artikkel 16

Kohandamine teaduse ja tehnika arenguga

Pidades silmas teaduse ja tehnika arengut, võib komisjon, vastavalt artikli 17 lõikes 2 sätestatud menetlusele vastu võtta artiklis 6 sätestatud pädevuse kannete, artiklis 7 sätestatud pädevusega seotud oskusemärgete, artikli 12 lõikes 3 sätestatud tervisetõendite ja lisade muudatused.

Artikkel 17

Komitee

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 5 alusel moodustatud ühtse taeva komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse üks kuu.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 18

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida nad kohaldavad oma käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad meetmed nende rakendamise tagamiseks. Sätestatavad karistused peavad olema

tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile 17. maiks 2008 ja annavad viivitamata teada nende edaspidistest muudatustest.

Artikkel 19

Üleminekukord

Artikli 5 lõike 2 punkte a ja b ei kohaldata lennujuhtidele liikmesriikide poolt väljaantud lubade suhtes enne 17. maid 2008.

Artikkel 20

Ülevõtmine

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 17. maiks 2008, välja arvatud artikkel 8, mille jõustumise tähtpäev on 17. mai 2010. Nad edastavad nende sätete teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 21

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 22

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 5. aprill 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
H. WINKLER

I LISA

LOA NÕUDED

Vastavalt käesolevale direktiivile peab liikmesriikide poolt väljastatav luba vastama järgmistele nõuetele.

1. Loale kantav teave

1.1. Loale peab kandma järgmise teabe (tärniga on tähistatud punktid, mis peavad olema tõlgitud inglise keelde):

- a) * loa väljastanud riik (poolpaksus kirjas);
- b) * loa nimetus (paksus kirjas);
- c) loa seerianumber, araabia numbritega, mis on antud loa väljastanud asutuse poolt;
- d) loaomaniku täielik nimi (samuti ladina tähestikus, juhul kui asjaomase riigi keeles ei kasutata ladina tähestikku);
- e) sünniaeg;
- f) loaomaniku kodakondsus;
- g) loaomaniku allkiri;
- h) * kinnitus kehtivuse kohta ja loaomanikule antud volitus kasutada loakohaseid õigusi, milles on näidatud:
  - i) pädevuse kanded, pädevusega seotud oskusemärked, keeleoskusemärked, juhendaja oskusemärked ja üksuse oskusemärked;
  - ii) nende esmase väljaandmise kuupäevad;
  - iii) nende kehtivusaja lõppemise kuupäevad;
- i) loa väljastanud ametniku allkiri ja väljaandmise kuupäev;
- j) loa väljastanud asutuse pitser või tempel.

1.2. Loaga peab kaasas olema kehtiv tervisetõend.

2. Materjal

Kasutatakse esimese klassi paberit või muud sobivat materjali ning punktis 1 nimetatud teave peab sellel olema selgelt märgitud.

3. Värv

3.1. Juhul kui liikmesriigi kõik lennundusega seotud load on sama värvi, peab see olema valge.

3.2. Juhul kui liikmesriigi lennundusega seotud load on erinevat värvi, peavad lennujuhtide load olema kollased.

—

II LISA

KOOLITUSNÕUDED

A-OSA

Lennujuhtide algkoolituse nõuded

Algkoolitus tagab, et lennujuhiõpilane on läbinud vähemalt baas- ja pädevuskoolituse vastavalt Eurocontrol'i juhenddokumendi "Guidelines for air traffic controller Common Core Content Initial Training" 10. detsembri 2004 väljaandele, et lennujuhid oleksid võimelised lennuliikluses ohutult, kiiresti ja tõhusalt töötama.

Algkoolitus hõlmab järgmisi valdkondi: lennundusõigus, lennuliikluse korraldamine, sealhulgas tsiviil-sõjalise koostöö meetmed, meteoroloogia, navigatsioon, õhusõiduk ja aeronavigatsiooni põhimõtted, sealhulgas lennujuhi ja piloodi vaheline üksteisemõistmine, inimtegurid, varustus ja süsteemid, kutsekeskkond, ohutus ja ohutuslane kultuur, ohutusjuhtimise süsteemid, eriolukorrad/häireolukorrad, häired lennunavigatsioonisüsteemide töös, keeleoskus, sealhulgas raadioside fraseoloogia.

Nimetatud valdkondade aineid õpetatakse viisil, mis valmistab taotlejad ette erinevate lennuliiklusteenuste osutamiseks ja milles rõhutatakse ohutusaspekte. Algkoolitus koosneb teoreetilise ja praktilise õppe elementidest, sealhulgas simulaatorikoolitusest, ning selle kestus määratakse tunnustatud algkoolituse kavades. Omandatud oskused peavad tagama, et kandidaati peetakse pädevaks toime tulema keerulistes ja tiheda liiklusega olukordades, ning hõlbustama üleminekut üksusekoolitusele. Pärast algkoolitust hinnatakse kandidaadi pädevust asjakohaste eksamitega või pideva hindamissüsteemi alusel.

B-OSA

Lennujuhtide üksusekoolituse nõuded

Üksusekoolituse kavades kirjeldatakse täpselt meetodeid ja ajastust, mis on nõutavad üksuse toimingute sooritamiseks kohalikus piirkonnas töökohakoolituse juhendaja järelevalve all. Tunnustatud koolituskava sisaldab kõiki pädevushindamise süsteemi elemente, sealhulgas töökorraldust, edusammude hindamist ja eksameid, koos asjaomaste teavitamistoimingutega riigi järelevalveasutusele. Üksusekoolitus võib sisaldada mõnda algkoolituse elementi, mis on eriomane konkreetsele riigile.

Üksusekoolituse kestus määratakse üksuse koolituskavas. Nõutavat pädevust hindavad tunnustatud pädevad eksamineerijad või hindajad, kelle arvamused on neutraalsed ja objektiivsed, eksamineerimise või jätkuva hindamissüsteemi kaudu. Kandidaatide õiglase kohtlemise tagamise eesmärgil loob riigi järelevalveasutus kaebemehhanismid.

C-OSA

Lennujuhtide jätkukoolituse nõuded

Lennujuhiloa pädevusega seotud oskusemärke ja üksuse oskusemärke hoitakse kehtivana tunnustatud jätkukoolitusega, mis koosneb lennujuhtide oskuste säilitamise koolitusest, täiendkoolitusest, hädaolukorra koolitusest ja vajadusel keeleõppest.

Jätkukoolitus koosneb teoreetilistest ja praktilistest kursustest koos simulaatorikoolitusega. Sellel eesmärgil koostab koolituse pakkuja üksuse pädevuskavad, milles täpsustatakse asjakohase jätkukoolituse ja oskuste omandamiseks vajalikke menetlusi, inimressursse ja ajastust. Kõnealused kavad vaadatakse läbi ja kinnitatakse vähemalt iga kolme aasta järel. Jätkukoolituse kestus otsustatakse vastavalt lennujuhtimisüksuses töötavate lennujuhtide funktsionaalsetele vajadustele, eelkõige seoses menetluste või varustuse muutuse või kavandatava muutusega või seoses üldlase ohutuskorralduse nõuetega. Iga lennujuhi pädevuse asjakohane hindamine viiakse läbi vähemalt iga kolme aasta järel. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja tagab, et kohaldatakse mehhanisme loaomanike õiglaseks kohtlemiseks, kui oskusemärkide kehtivust ei saa pikendada.

III LISA

KEELEOSKUSE NÕUDED

Artiklis 8 sätestatud keeleoskuse nõudeid kohaldatakse nii väljendite kui tavakeele kasutamisoskuse suhtes. Et täita keeleoskuse nõuded, peab loataotleja või loaomaniku keeleoskust hindama ning see peab vastama vähemalt käesolevas lisas esitatud keeleoskustasemetete skaalale kutsetasemel (4 tase).

Nõutaval tasemel keelt valdavad isikud peavad

- a) olema võimelised tulemuslikult suhtlema ainult hääle abil (telefon/raadiotelefon) ja näost näkku olukordades;
- b) suhtlema täpselt ja selgelt üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel;
- c) kasutama üldises või tööga seotud olukordades teadete vahetamiseks ning arusaamatuste vältimiseks ja lahendamiseks (näiteks teabe kontrollimiseks, kinnitamiseks ja selgitamiseks) asjakohaseid suhtlusstrateegiaid;
- d) saama edukalt ja suhtelise kergusega hakkama keeleliste väljakutsetega, mis tekivad keerulises olukorras või rutiinse töö ajal tekkivate ootamatute sündmuste käigus, või suhtlusülesandega, millega ollakse muul moel kokku puutunud, ning
- e) kasutama lennunduse valdkonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.

Keeleoskustasemete skaala: eksperttase, edasijõudnute tase ja kutsetase.

Tase	Hääldus	Struktuur	Sõnavara	Ladusus	Arusaamine	Koosmõju
Eksperttase 6	Kasutab lemmendusvaldkonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.	Grammatilised struktuurid ja lause ülesehitus sõltuvad ülesandekohasest keelefunktsioonist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad rõhusaks suhtluseks mitmesugustel nii hästi tuntud kui tundmatutel teemadel. Sõnavara on idiomaatiline, nüansirikas ja registrirundlik.	Võimeline rääkima pikka aega loomulikult ja pingutusteta. Kõnevool on vahelduv stilistilise mõju saavutamiseks, näiteks mõne mõtte rõhutamiseks. Kasutab spontaanselt asjakohaseid edasiandmistähiseid ning siduvaid sõnu ja väljendeid.	Arusaamine on peaaegu kõigis kontekstides jätkuvalt täpne ja sisaldab keeleliste ja kultuuriliste peensuste mõistmist.	On võimeline suheldes kergeti koos tegutsema peaaegu igasugustes olukordades. Tundlik verbaalsetele ja mitteverbaalsetele märguannetele ja vastab nendele asjakohaselt.
Edasijõudnud 5	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon võivad olla mõjutatud emakeelest või keele piirkondlikust variandist, aga peaaegu mitte kunagi ei takista see arusaamist.	Nii põhilisi kui ka keerukamaid grammatilisi struktuure ja lauserumusteid kontrollitakse pidevalt hästi.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad rõhusaks suhtluseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel. Suudab alati ja edukalt väljendeid ümber sõnastada. Sõnavara on mõnikord idiomaatiline.	Võimeline rääkima pikalt ja laialt suhtelise kergusega hästitutud teemadel, aga võib mitte varieerida kõnevoolu stilistiliste vahenditega. Oskab kasutada asjakohaseid edasiandmistähiseid ning siduvaid sõnu ja väljendeid.	Arusaamine on täpne üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel ja peaaegu täpne, kui kõneleja seisab vastamisi keelelise või situatsioonilise keerukuse või ootamatu sündmuste käiguga. On võimeline mõistma kõnevariantide (dialekt ja/või aktsent) või keeleregistreid valikut.	Vastused on kohesed, täpsed ja informatiivsed. Valdab tõhusalt kõneleja/kuulaja suhet.
Kutsetase 4	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või keele piirkondlikust variandist, kuid ainult mõnikord takistab see arusaamist.	Põhilisi grammatilisi struktuure ja lauserumusteid kasutatakse loomuliselt ja vallatakse tavaliselt hästi. Peamiselt ebaharilikes või ootamatutes tingimustes võib ilmneada vigu, mis aga harva segavad tähenduse mõistmist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad rõhusaks suhtluseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel. Suudab ebatavalises või ootamatus olukorras ja sõnavara puudulikkuse korral väljendit sageli edukalt ümber sõnastada.	Räägib suhteliselt pikalt ja sobiva kirusega. Võib esineda juhuslikku ladususe kadu üleminekul harjutatud või vormelitest koosnevalt kõnelt spontaanselt vastastikusele suhtlusele, aga see ei takista rõhusat suhtlust. Võib kasutada piiratud hulgal edasiandmistähiseid või siduvaid sõnu ja väljendeid. Täite-sõnad ei ole häirivad.	Arusaamine on enamasti täpne üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel, kus kasutatud aktsent või keele variant on piisavalt arusaadav keele rahvusvahelisele kasutajate kogukonnale. Kui kõneleja seisab vastamisi keelelise või situatsioonilise keerukusega või sündmuste ootamatu arenguga, võib arusaamine olla aeglasem ja nõuda selgitamisstrateegiat.	Vastused on tavaliselt kohesed, täpsed ja informatiivsed. Algatab ja hoiab üleva suhtlemist isegi sündmuste ootamatu arengu korral. Tegeleb adekvaatselt ilmsete arusaamatustega teavet kontrollides, kinnitades või selgitades.

Keeleõskustasemete skaala: kutsetaseme-eline tase, algase ja algtaseme-eline tase.

Tase	Hääldus	Struktuur	Sõnavara	Ladusus	Arusaamine	Koosmõju
Kutsetaseme-eline tase 3	Kasutab lennunduskogukonnas arusaadavat dialekti või aktsenti. Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või keele piirkondlikust variandist ja see segab tihti arusaamist.	Ülesandekohased keelefunktsioonid määravad asjakohased grammatilised struktuurid ja lausemustrid. Põhilisi ennustatavate olukordadega grammatilisi struktuure ja lause ülesehitust ei vallata alati hästi. Vead takistavad sageli tähenduse mõistmist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on tihti piisavad suhtlemiseks üldisel, konkreetsel või tööga seotud teemadel, aga sõnavara hulk on piiratud ja sõnavalk tihti sobimatu. Tihti on võimetu sõnavara puudumisel sama asja teiste sõnadega väljendada.	Suudab rääkida suhteliselt ladusalt, kuid väljendid ja pausid on tihti sobimatud. Köhkleb või aeglane keelekasutus võib takistada tõhusat suhtlemist. Täitesõnad on mõnikord häirivad.	Arusaamine on üldistel, konkreetsel ja tööga seotud teemadel enamasti täpne, kui kasutatud aktiivset või keele variant on piisavalt arusaadav keelekasutajate rahvusvahelises kogukonnas. Võib esineda mõistmisprobleeme keelelise või situatsioonilise keerukuse olukorras või sündmuste ootamatu käigu puhul.	Vastused on mõnikord kohesed, täpsed ja informatiivsed. Suhtelise kergusega algatab ja hoiab üleval suhtlemist tuntud teemadel või ennustatavates olukordades. Sündmuste ootamatu käigu tegeledes üldiselt ebapiisav.
Algase tase 2	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on tugevalt mõjutatud emakeelest või piirkondlikust variatsioonist, mis tavaliselt takistab arusaamist.	Valdab piiratud ainult mõningaid lihtsaid meelde jäetud grammatilisi struktuure ja lauseskeeme.	Piiratud sõnavara hulk, mis koosneb ainult üksikutest sõnadest ja meelde jäetud fraasidest.	Suudab kasutada väga lühikesi, isoleeritud, meelde jäetud lausungeid sagedase pausipidamise ja täitesõnade häiriva kasutamisega väljendite otsimisel ja vähemtuntud sõnadega väljendamisel.	Arusaamine piirdub üksikute ja meelde jäetud fraasidega, mida hääldatakse hoolikalt ja aeglaselt.	Vastamisaeg on pikk ja vastused on tihti sobimatud. Suhtlemine piirdub lihtsate rutiinsete teadete vahetusega.
Algtaseme-eline tase 1	Täidab algtaseme-else taseme osa.	Täidab algtaseme-else taseme osa.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.

IV LISA

LENNUJUHTIMISKOOLITAJATELE ANTAVATE SERTIFIKAATIDE NÕUDED

1. Artiklis 13 osutatud nõuete järgimist peab kinnitama tõenditega, et lennujuhtimiskoolitajad on nõuetekohaselt varustatud personali ja vahenditega ning tegutsevad keskkonnas, mis on sobilik lennujuhiõpilase loa ning lennujuhiloa omandamiseks vajaliku koolituse läbiviimiseks. Eelkõige peavad lennujuhtimiskoolitajad:
    - a) omama tõhusat juhtimisstruktuuri ja piisavat nõuetekohase kvalifikatsiooniga personali ning kogemust, et pakkuda käesolevas direktiivis sätestatud standarditele vastavat koolitust;
    - b) omama asjakohase koolituse pakkumiseks vajalikke vahendeid, seadmeid ja ruume;
    - c) esitama nende poolt kasutatavad meetodid koolituskursuste sisu, korralduse ja kestuse, üksuse koolituskava ja üksuse pädevuskava üksikasjaliku väljatöötamise kohta; meetodid peavad sisaldama eksamineerimise ja hindamise korraldamise viise. Algkoolitusega, sealhulgas simulaatorikoolitusega seotud eksaminaatorite kvalifikatsioon peab olema esitatud üksikasjalikult;
    - d) tõendama kasutatava juhtimissüsteemi kvaliteeti, et jälgida nõuetekohaste süsteemide ja protseduuride järgimist, mis peab tagama, et pakutav koolitus vastaks käesolevas direktiivis sätestatud standarditele;
    - e) tõendama, et käesolevas direktiivis sätestatud standarditele vastava koolituse läbiviimiseks on olemas piisavad rahalised vahendid ning et vastavalt pakutava koolituse laadile on olemas piisav kindlustus.
  2. Sertifikaatides peab täpsustatama:
    - a) riigi järelevalveasutuse, kes asjakohase sertifikaadi väljastab;
    - b) taotleja (nimi ja aadress);
    - c) sertifitseeritavate teenuste laadi;
    - d) kinnituse taotleja vastavuse punktis 1 määratletud nõutele;
    - e) sertifikaadi väljastamise kuupäeva ja kehtivusaja.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/25/EÜ,

5. aprill 2006,

töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (tehislik optiline kiirgus) tulenevate riskidega (üheteistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 137 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,⁽¹⁾ mis esitati pärast tööohutuse ja -tervishoiu nõuandekomiteega konsulteerimist,võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,⁽²⁾

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras,⁽³⁾ arvestades lepituskomitee poolt 31. jaanuaril 2006. aastal heaks kiidetud ühist teksti

ning arvestades järgmist:

(1) Asutamislepingu kohaselt võib nõukogu direktiividega vastu võtta miinimumnõuded, et soodustada eelkõige töökeskkonna parandamist töötajate tervise ja ohutuse paremaks kaitsmiseks. Sellised direktiivid hoiduvad haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) loomist ja arengut.

(1) EÜT C 77, 18.3.1993, lk 12 ja EÜT C 230, 19.8.1994, lk 3.

(2) EÜT C 249, 13.9.1993, lk 28.

(3) Euroopa Parlamendi 20. aprilli 1994. aasta arvamus (EÜT C 128, 9.5.1994, lk 146), kinnitatud 16. septembril 1999 (EÜT C 54, 25.2.2000, lk 75), nõukogu 18. aprilli 2005. aasta ühine seisukoht (ELT C 172 E, 12.7.2005, lk 26) ja Euroopa Parlamendi 16. novembri 2005. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 14. veebruari 2006. aasta õigusloomega seotud resolutsioon (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. veebruari 2006. aasta otsus.

(2) Komisjoni teatis ühenduse töötajate sotsiaalsete põhiõiguste harta rakendamist käsitleva tegevusprogrammi kohta näeb ette töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kehtestamise seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest tulenevate riskidega. 1990. aasta septembris võttis Euroopa Parlament vastu seda tegevusprogrammi käsitleva resolutsiooni,⁽⁴⁾ milles kutsutakse komisjoni üles eelkõige koostama eridirektiivi töökohal müra- ja vibratsioonist ning muudest füüsilistest mõjuritest tulenevate riskide kohta.

(3) Esimese sammuna võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 25. juunil 2002. aastal vastu direktiivi 2002/44/EÜ töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (vibratsioon) tulenevate riskidega (kuueteistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses)⁽⁵⁾. Järgmisena võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 6. veebruaril 2003. aastal vastu direktiivi 2003/10/EÜ töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (müra) tulenevate riskidega (seitsmeteistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses)⁽⁶⁾. Seejärel võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 29. aprillil 2004. aastal vastu direktiivi 2004/40/EÜ töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (elektromagnetväli) tulenevate riskidega (kaheksateistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses)⁽⁷⁾.

(4) Nüüd peetakse vajalikuks kehtestada meetmed töötajate kaitseks optilise kiirgusega seotud riskide eest seoses nende mõjuga töötajate tervisele ja ohutusele ning eriti selle kahjustava toime tõttu silmadele ja nahale. Need meetmed ei ole mõeldud üksnes iga üksiku töötaja isikliku tervise ja ohutuse tagamiseks, vaid ka selleks, et luua kõikidele ühenduse töötajatele teatav minimaalne kaitsetase, hoidmaks ära võimalikke konkurentsimoonusi.

(5) Käesoleva direktiivi üheks eesmärgiks on õigeaegselt avastada optilise kiirgusega kokkupuutest tulenevaid kahjulikke tervisemõjusid.

(4) EÜT C 260, 15.10.1990, lk 167.

(5) EÜT L 177, 6.7.2002, lk 13.

(6) ELT L 42, 15.2.2003, lk 38.

(7) ELT L 159, 30.4.2004, lk 1.

- (6) Käesoleva direktiiviga sätestatakse miinimumnõuded, millega antakse liikmesriikidele võimalus säilitada või kehtestada töötajate kaitseks rangemaid sätteid, eelkõige määrata kindlaks madalamad kokkupuute piirväärtused. Käesoleva direktiivi rakendamine ei tohi õigustada liikmesriigis juba valitseva olukorra halvenemist.
- (7) Optilise kiirguse ohtude eest kaitsev süsteem peab piirduma taotletavate eesmärkide, järgitavate põhimõtete ning põhiväärtuste määratlusega, mis ei lasku liigselt üksikasjadesse, et liikmesriikidel oleks võimalik kõnealuseid miinimumnõudeid ühtselt kohaldada.
- (8) Optilise kiirgusega kokkupuutumise taset on võimalik tõhusalt vähendada, kui võtta juba töökohtade loomisel ennetusmeetmeid ning valida sellised töövahendid, -kord ja -meetodid, mille esmaseks eesmärgiks oleks riskide vähendamine nende tekkimisel. Seega aitavad töövahendeid ja -meetodeid käsitlevad sätted kaasa asjaomaste töötajate kaitsmisele. Vastavalt nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi 89/391/EMÜ töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta⁽¹⁾ artikli 6 lõikes 2 sätestatud üldistele ennetuspõhimõtetele eelistatakse kollektiivseid kaitsemeetmeid üksikult võetavatele kaitsemeetmetele.
- (9) Tööandjad peaksid kooskõlas tehnika arenguga ja teaduslikult põhjendatud teadmistega optilise kiirgusega kokkupuutest tulenevate riskide kohta tegema ümberkorraldusi, et parandada töötajate ohutust ja tervisekaitset.
- (10) Kuna käesolev direktiiv on üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses, kohaldatakse nimetatud direktiivi töötajate kokkupuute puhul optilise kiirgusega, ilma et see piiraks käesolevas direktiivis sisalduvaid rangemaid ja/või spetsiifilisi sätteid.
- (11) Käesolev direktiiv on konkreetne samm siseturu sotsiaalse mõõtme väljaarendamisel.
- (12) Täiendavat lähenemisviisi, mis edendab parema reguleerimise põhimõtet ning tagab kaitstuse kõrge taseme, võib saavutada, kui optilise kiirguse allikate ja nendega seotud seadmete tootjate tooted vastavad ühtlustatud standarditele, mille eesmärk on kaitsta kasutajate tervist ja ohutust sellistest toodetest tulenevate ohtude eest; sellest tulenevalt pole tööandjatel vaja korrata mõõtmisi ega arvutusi,

mida tootja on juba teinud, et määrata, kas sellised seadmed vastavad kohaldatavate ühenduse direktiividega sätestatud olulistele ohutusnõuetele, tingimusel et seadmeid on nõuetekohaselt ja regulaarselt hooldatud.

- (13) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused⁽²⁾.
- (14) Kokkupuute piirväärtusest juhindumine peaks andma kõrge kaitsetaseme optilise kiirgusega kokkupuutest tulenevate võimalike tervisemõjude puhul.
- (15) Komisjon peaks koostama praktilise juhendi, et aidata tööandjatel, eelkõige VKEde juhtidel käesoleva direktiivi tehnilistest sätetest paremini aru saada. Komisjon peaks üritama juhendi võimalikult kiiresti valmis saada, et lihtsustada liikmesriikidel käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalike meetmete vastuvõtmist.
- (16) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsiooni-devahelise kokkuleppe⁽³⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja ühenduse huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses välja toodud vastavus käesoleva direktiivi ja ülevõtmismeetmete vahel, ning need tabelid avalikustama,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesolev direktiiv, mis on üheksateistkümnnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses, sätestab miinimumnõuded töötajate kaitseks tehniliku optilise kiirgusega kokkupuutest tulenevate või tuleneda võivate riskide eest nende tervisele ja ohutusele töö ajal.

2. Käesolev direktiiv osutab töötajate tervise- ja ohutusriskidele, mis tuleneb tehniliku optilise kiirgusega kokkupuute kahjulikest mõjudest silmadele ja nahale.

⁽¹⁾ EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽³⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

3. Direktiivi 89/391/EMÜ sätteid kohaldatakse tervikuna kogu lõikes 1 nimetatud valdkonnas, ilma et see piiraks käesolevas direktiivis sisalduvate rangemate ja/või täpsemate sätete kohaldamist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *optiline kiirgus* – elektromagnetkiirgus, mille lainepikkus on vahemikus 100 nm kuni 1 mm. Optilise kiirguse spekter jaguneb ultraviolettkiirguseks, nähtavaks valguseks ja infrapunakiirguseks.

i) *ultraviolettkiirgus* – optiline kiirgus, mille lainepikkuse väärtus on vahemikus 100 nm kuni 400 nm. Ultraviolettpiirkond jaguneb: UV-A (315-400 nm), UV-B (280–315 nm) ja UV-C (100-280 nm);

ii) *nähtav valgus* – optiline kiirgus, mille lainepikkuse väärtus on vahemikus 380 kuni 780 nm;

iii) *infrapunakiirgus* – optiline kiirgus, mille lainepikkuse väärtus on vahemikus 780 nm kuni 1 mm. Infrapunapiirkond jaguneb: IR-A (780-1 400 nm), IR-B (1 400–3 000 nm) ja IR-C (3 000 nm-1 mm);

b) *laser (valguse võimendamine stimuleeritud kiirguse kaudu)* – seade, mida saab, peamiselt juhitava stimuleeritud emissiooni tõttu, kasutada optilise kiirguse lainepikkuse vahemikus oleva elektromagnetkiirguse tekitamiseks või võimendamiseks;

c) *laserkiirgus* – laserist lähtuv optiline kiirgus;

d) *mittekoherentne kiirgus* – optiline kiirgus mis ei ole laserkiirgus;

e) *kokkupuute piirväärtused* – optilise kiirgusega kokkupuute piirväärtused, mis põhinevad otseselt kindlaksmääratud tervisemõjule ja bioloogilistele kaalutlustele. Vastavus nimetatud piirväärtustele tagab, et optilise kiirguse tehisallikatega kokkupuutuvad töötajad on kaitstud kõikide teadaolevate kahjulike tervisemõjude eest;

f) *kiirgusintensiivsus (E) või võimsustihedus* – kiirguse võimsus pindalaühiku kohta, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta ($W m^{-2}$);

g) *kokkupuude kiirgusega (H)* – kiirgusintensiivsuse ajaintegraal, mida väljendatakse džaulides ruutmeetri kohta ($J m^{-2}$);

h) *kiirgustihedus (L)* – kiirgusvoog või väljundvõimsus ruuminurgaühiku ja pindalaühiku kohta, mida väljendatakse vattides ruutmeetri ja steradiaani kohta ($W m^{-2} sr^{-1}$);

i) *tase* – kiirgusintensiivsuse, kiirguse ja kiirgustiheduse koostoime/koosmõju, millega töötaja kokku puutub.

Artikkel 3

Kokkupuute piirväärtused

1. Muudest, kui looduslikest optilise kiirguse allikatest pärineva mittekoherentse kiirgusega kokkupuute piirväärtused on sätestatud I lisas.

2. Laserkiirgusega kokkupuute piirväärtused on sätestatud II lisas.

II JAGU

TÖÖANDJATE KOHUSTUSED

Artikkel 4

Kokkupuute kindlaksmääramine ja riskianalüüs

1. Kui töötajad puutuvad kokku tehislise optilise kiirguse allikatega, peab tööandja direktiivi 89/391/EMÜ artikli 6 lõikes 3 ja artikli 9 lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmisel hindama ja vajaduse korral mõõtma ja/või arvutama optilise kiirgusega kokkupuute tasemeid, millega töötajad tõenäoliselt kokku puutuvad, et oleks võimalik kindlaks määrata ja jõustada vajalikud meetmed kokkupuute piiramiseks kohaldatavate piirväärtusteni. Hindamise, mõõtmise ja/või arvutamise meetodika järgib laserkiirguse osas Rahvusvahelise Elektrotehnika Komisjoni (IEC) standardeid ja mittekoherentse kiirguse osas Rahvusvahelise Valgustuskomisjoni (CIE) ja Euroopa Standardikomitee (CEN) soovitusi. Kokkupuutesituatsioonides, mis ei ole hõlmatud nimetatud standardite ja soovitusetega ja kuni asjakohased EL standardid või soovitusel muutuvas kättesaadavaks, kasutatakse hindamisel, mõõtmisel ja/või arvutamisel kasutusel olevaid siseriiklikke või rahvusvahelisi teaduspõhiseid juhiseid. Mõlemas kokkupuutesituatsioonis võib hindamisel arvesse võtta seadme valmistaja poolt esitatud teavet, kui seade on hõlmatud asjakohaste ühenduse direktiividega.

2. Lõikes 1 osutatud hindamist, mõõtmist ja/või arvutusi kavandavad ja teostavad pädevad teenistused või isikud kohase tihedusega, arvestades eelkõige direktiivi 89/391/EMÜ artiklite 7 ja 11 sätteid pädevate teenistuste või isikute ning töötajatega konsulteerimise ja nende osalemise kohta. Lõikes 1 nimetatud kokkupuute taseme hindamisel saadud andmed, sealhulgas mõõtmisel ja/või arvutusel saadud andmeid, säilitatakse sobival kujul nii, et neid oleks hiljem võimalik kasutada.

3. Vastavalt direktiivi 89/391/EMÜ artikli 6 lõikele 3 pöörab tööandja riskianalüüsil erilist tähelepanu järgmisele:

- a) tehislise optilise kiirguse allikatega kokkupuute tase, lainepikkuste vahemik ja kestus;
- b) käesoleva direktiivi artiklis 3 sätestatud kokkupuute piirväärtused;
- c) eriti tundlikesse riskirühmadesse kuuluvate töötajate tervisele ja ohutusele avalduv mõju;
- d) optilise kiirguse ja valgustundlike kemikaalide omavahe- lise koostoime poolt töökohal töötajate tervisele ja ohutusele avalduv mõju;
- e) kaudsed mõjud nagu ajutine pimestamine, plahvatus või tulekahju;
- f) tehisliku optilise kiirgusega kokkupuute taseme vähen- damiseks kavandatud asendusseadmete olemasolu;
- g) tervisekontrolli käigus saadavad asjakohased andmed, sealhulgas avaldatud andmed, kui võrd see on võimalik;
- h) kokkupuute mitme tehisliku optilise kiirguse allikaga;
- i) asjakohase IEC standardi kohane laserile kohaldatav klassifikatsioon ja kõik vastavad klassifikatsioonid kõi- kide tehislise allikate kohta, mis võivad tekitada sarnast kahju kui 3b või 4 klassi laser;
- j) optilise kiirguse allikate ja nendega seotud töövahendite tootjate poolt antud andmed, mis vastavad asjaomastele ühenduse direktiividele.

4. Tööandja valduses peab olema riskianalüüs, mis vastab direktiivi 89/391/EMÜ artikli 9 lõike 1 punktile a, ning ta teeb kindlaks, milliseid meetmeid tuleb võtta kooskõlas käesoleva direktiivi artiklitega 5 ja 6. Riskianalüüs kantakse vastavalt siseriiklikule õigusele ja tavale sobivale andmekandjale; selles võib sisalduda tööandja põhjendus selle kohta, et optilise kiirgusega seotud riskide laad ja ulatus teeb edasise üksikasja-liku riskianalüüsi tarbetuks. Riskianalüüsi ajakohastatakse korrapäraselt, eriti siis kui on toimunud olulisi muudatusi, mis põhjustavad selle vananemist, või kui tervisekontrolli tulemused näitavad, et see on vajalik.

Artikkel 5

Riskide vältimisele või vähendamisele suunatud sätted

1. Arvestades tehnika arengut ja meetmete kättesaadavust riski kontrollimiseks selle tekkimisel, kõrvaldatakse tehisliku optilise kiirgusega kokkupuutest tulenevad riskid või vähen- datakse neid võimalikult madalale tasemele.

Tehisliku optilise kiirgusega kokkupuutest tulenevate riskide vähendamine toimub direktiivis 89/391/EMÜ sätestatud üldiste ennetuspõhimõtete alusel.

2. Kui artikli 4 lõikes 1 osutatud riskianalüüs näitab tehislise optilise kiirguse allikatega kokku puutuvate töötajate osas võimalust, et kokkupuute piirväärtused võivad olla ületatud, loob ja rakendab tööandja piirväärtusi ületava kokkupuute vältimiseks mõeldud tehniliste ja/või korralduslike meetmete tegevuskava, võttes eelkõige arvesse järgmist:

- a) muud töömeetodid, mis vähendavad optilisest kiirgusest põhjustatud riske;
- b) vähem optilist kiirgust tekitavate seadmete valik, võttes arvesse tehtavat tööd;
- c) tehnilised meetmed optilise kiirguse vähendamiseks, sealhulgas vajaduse korral blokeerimis- ja varjes- tusseadmete või nendega sarnaste tervisekaitse seadmete kasutamine;
- d) töövahendite, tööruumide ja töökohasüsteemide sobivad hooldusprogrammid;
- e) tööruumide ja töökohtade kujundus ja paigutus;
- f) kokkupuute kestuse ja taseme piiramine;
- g) asjakohaste isikukaitsevahendite kättesaadavus;
- h) seadme tootja juhendid, kui seade on hõlmatud asjako- haste ühenduse direktiividega.

3. Artikli 4 kohaselt tehtud riskianalüüsi alusel tähistatakse tööruumid, kus töötajad võivad kokku puutuda tehislikest allikatest eralduvate optilise kiirguse tasemetega, mis ületavad kokkupuute piirväärtusi, asjakohaste märkidega vastavalt nõukogu 24. juuni 1992. aasta direktiivile 92/58/EMÜ töökohas kasutatavate ohutus- ja/või tervisekaitsemärkide miinimumnõuete kohta (ühesjas üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses).⁽¹⁾ Asjaomased piirkonnad tähistatakse ning neile ligipääsu piiratakse kui see on tehniliselt teostatav ja kui on olemas kokkupuute piirväärtuste ületamise risk.

4. Töötajate kokkupuude ei tohi ületada kokkupuute piirväärtusi. Kui hoolimata tööandja poolt käesoleva direktiivi nõuete täitmiseks tehislike optilise kiirguse allikate osas võetavatele meetmetele kokkupuute piirväärtusi ületatakse, võtab tööandja igal juhul kohe meetmeid, et vähendada kokkupuudet allapoole piirväärtusi. Tööandja teeb kindlaks kokkupuute piirväärtuste ületamise põhjused ja kohandab vastavalt kaitse- ja ennetusmeetmeid, et vältida piirväärtuste taasületamist.

5. Vastavalt direktiivi 89/391/EMÜ artiklile 15 kohandab tööandja käesolevas artiklis nimetatud meetmeid vastavalt eriti tundlikesse riskirühmadesse kuuluvate töötajate vajadustele.

Artikkel 6

Töötajate teavitamine ja koolitus

Ilma et see piiraks direktiivi 89/391/EMÜ artikleid 10 ja 12, tagab tööandja, et tööol tehisliku optilise kiirgusega kokkupuutuvad töötajad ja/või nende esindajad saavad vajalikku teavet ja koolitust, mis on seotud käesoleva direktiivi artiklis 4 sätestatud riskianalüüsi tulemustega, mis käsitleb eelkõige:

- käesoleva direktiivi rakendamiseks võetud meetmeid;
- kokkupuute piirväärtusi ja nendega seotud võimalikke riske;
- käesoleva direktiivi artikli 4 kohaselt tehtud tehisliku optilise kiirgusega kokkupuute tasemete hindamise, mõõtmise ja/või arvutuste tulemusi koos nende tähenduse ja võimalike riskide selgitusega;
- seda, kuidas avastada kokkupuute kahjulikke mõjusid tervisele ja kuidas neist teatada;

- asjaolusid, mille korral on töötajatel õigus tervisekontrollile;
- ohutut töökorraldust kokkupuudest tingitud riskide vähendamiseks;
- asjakohaste isikukaitsevahendite nõuetekohast kasutamist.

Artikkel 7

Töötajatega konsulteerimine ja nende osalemine

Töötajatega ja/või nende esindajatega konsulteerimine ja nende osalemine käesoleva direktiiviga reguleeritud küsimustes toimub direktiivi 89/391/EMÜ artikli 11 kohaselt.

III JAGU

MUUD SÄTTED

Artikkel 8

Tervisekontroll

1. Liikmesriigid võtavad direktiivi 89/391/EMÜ artikli 14 kohaselt vastu sätted töötajate asjakohase tervisekontrolli tagamiseks, eesmärgiga vältida ja õigeaegselt avastada optilise kiirgusega kokkupuutest tulenevaid kahjulikke tervisemõjusid, samuti vältida pikaajalisi tervise riske ja krooniliste haiguste riske.

2. Liikmesriigid tagavad, et tervisekontrolli teeb arst, töötervishoiuspetsialist või tervisekontrolli eest vastutav meditsiinasutus, kooskõlas siseriikliku õiguse ja tavaga.

3. Liikmesriigid loovad korra tagamaks, et iga töötaja kohta, kes läbib lõike 1 nõuete kohaselt tervisekontrolli, koostatakse individuaalne sanitaarraamat, mida hoitakse ajakohastatuna. Sanitaarraamat sisaldab läbitud tervisekontrollide kokkuvõtet. Neid peetakse sellisel kujul, et neid oleks võimalik kasutada ka hiljem, võttes arvesse konfidentsiaalsusnõuet. Pädevale asutusele antakse taotluse korral asjassepuutuvate sanitaarraamatute koopiad, võttes arvesse konfidentsiaalsusnõuet. Tööandja võtab asjakohaseid meetmeid, et arstil, töötervishoiuspetsialistil või tervisekontrolli eest vastutaval meditsiinasutusel, nagu liikmesriik on määranud, kui see on asjakohane, oleks juurdepääs artiklis 4 nimetatud riskianalüüsi tulemustele, kui need on tervisekontrolli tegemiseks vajalikud. Töötajal on taotluse korral õigus tutvuda oma sanitaarraamatuga.

⁽¹⁾ EÜT L 245, 26.8.1992, lk 23.

4. Juhul kui avastatakse piirväärtusi ületav kokkupuude, võimaldatakse asjaomas(te)le töötaja(te)le arstlik läbivaatus kooskõlas siseriikliku õiguse ja tavaga. Tervisekontrolli tehakse ka siis, kui tervisekontrolli tulemusena leitakse töötajal kindlaksmääratav haigus või kahjulik tervisemõju, mis arsti või töötervishoiuspetsialisti arvates on tööl optilise kiirgusega kokkupuutumise tagajärg. Mõlemal juhul, kui piirväärtusi on ületatud või kui tehakse kindlaks kahjulik tervisemõju (sealhulgas haigus):

- a) teatab arst või mõni muu piisavalt kvalifitseeritud isik töötajale isiklikult temaga seotud tulemustest. Eelkõige peab ta saama teabe ja soovitusel tervisekontrolli kohta, mis tal tuleks pärast kokkupuute lõppemist läbida;
- b) tööandjat teavitatakse kõikidest tervisekontrolli olulistest tulemustest, kooskõlas arstisaladuse põhimõttega;
- c) tööandja:

- vaatab läbi artikli 4 kohaselt tehtud riskianalüüsi,
- vaatab läbi meetmed, mis on artikli 5 kohaselt ette nähtud riski kõrvaldamiseks või vähendamiseks,
- võtab arvesse töötervishoiuspetsialisti või muu vastava kvalifikatsiooniga isiku või pädeva asutuse soovitusi, rakendades riski kõrvaldamiseks või vähendamiseks nõutavaid meetmeid kooskõlas artikliga 5, ja
- korraldab tervisekontrolli jätkamist ja tagab teiste sarnases kokkupuutes viibinud töötajate tervisliku seisundi kindlakstegemise. Sellistel juhtudel võib pädev arst või töötervishoiuspetsialist või pädev asutus teha ettepaneku, et kokkupuutunud isik läbiks arstliku kontrolli.

Artikkel 9

Karistused

Liikmesriigid näevad ette piisavad karistused, mida tuleb kohaldada vastavalt käesolevale direktiivile vastu võetud siseriiklike õigusaktide rikkumise korral. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 10

Tehnilised muudatused

1. Lisades sätestatud kokkupuute piirväärtuste muudatused võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu vastu asutamislepingu artikli 137 lõikes 2 sätestatud korras.

2. Lisade rangelt tehnilist laadi muudatused, mis on kooskõlas:

- a) töövahendite ja/või tööruumide kavandamist, ehitamist, valmistamist või konstrueerimist käsitlevate direktiivide vastuvõtmisega tehnilise ühtlustamise ja standardiseerimise valdkonnas;
- b) tehnika arenguga, muudatustega kõige asjakohasemates ühtlustatud Euroopa standardites või rahvusvahelistes spetsifikatsioonides ning uute teaduslike avastustega optilise kiirgusega kokkupuute kohta töökeskkonnas,

võetakse vastu artikli 11 lõikes 2 sätestatud menetluse kohaselt.

Artikkel 11

Komitee

1. Komisjoni abistab direktiivi 89/391/EMÜ artiklis 17 osutatud komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse otsuse artiklis 8 sätestatud.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtjaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

IV JAGU

LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Aruanded

Liikmesriigid esitavad komisjonile iga viie aasta järel aruande käesoleva direktiivi praktikas rakendamise kohta, näidates selles ära tööturu osapoolte arvamuse.

Komisjon teavitab iga viie aasta järel Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning tööhutuse ja -tervishoiu nõuandekomiteed nimetatud aruannete sisust, oma hinnangust nimetatud aruannetele, kõnealusel valdkonnas toimunud arengust ja kõigist meetmetest, mis võivad olla õigustatud uusi teaduslikult põhjendatud teadmisi silmas pidades.

*Artikkel 13***Praktiline juhend**

Käesoleva direktiivi rakendamise lihtsustamiseks koostab komisjon artiklite 4 ja 5 ning I ja II lisa kohta praktilise juhendi.

*Artikkel 14***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 27. aprillil 2010. Nad edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetavate või juba vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 15***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

*Artikkel 16***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 5. aprill 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

H. WINKLER

I LISA

Mittekoherentne optiline kiirgus

Biofüüsikaliselt asjakohased optilise kiirgusega kokkupuute väärtused on võimalik määrata allpool toodud valemitega. Kasutatav valem sõltub kiirgusallikast eralduva kiirguse lainepiirkonnast ja tulemusi tuleks võrrelda tabelis 1.1. esitatud vastavate kokkupuute piirväärtustega. Ühe optilise kiirguse allika kohta võib olla rohkem for üks kokkupuute väärtus ja sellele vastav kokkupuute piirväärtus.

Numeratsioon a–o viitab vastavale reale tabelis 1.1.

$$a) \quad H_{\text{eff}} = \int_0^t \int_{\lambda = 180 \text{ nm}}^{\lambda = 400 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot S(\lambda) \cdot d\lambda \cdot dt \quad (H_{\text{eff}} \text{ on asjassepuutuv ainult vahemikus 180 kuni 400 nm})$$

$$b) \quad H_{\text{UVA}} = \int_0^t \int_{\lambda = 315 \text{ nm}}^{\lambda = 400 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt \quad (H_{\text{UVA}} \text{ on asjassepuutuv ainult vahemikus 315 kuni 400 nm})$$

$$c), d) \quad L_{\text{B}} = \int_{\lambda = 300 \text{ nm}}^{\lambda = 700 \text{ nm}} L_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda \quad (L_{\text{B}} \text{ on asjassepuutuv ainult vahemikus 300 kuni 700 nm})$$

$$e), f) \quad E_{\text{B}} = \int_{\lambda = 300 \text{ nm}}^{\lambda = 700 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda \quad (E_{\text{B}} \text{ on asjassepuutuv ainult vahemikus 300 kuni 700 nm})$$

$$g-l) \quad L_{\text{R}} = \int_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda}(\lambda) \cdot R(\lambda) \cdot d\lambda \quad (\text{Vaata tabelist 1.1 asjakohased } \lambda_1 \text{ ja } \lambda_2 \text{ väärtused})$$

$$m), n) \quad E_{\text{IR}} = \int_{\lambda = 780 \text{ nm}}^{\lambda = 3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot d\lambda \quad (E_{\text{IR}} \text{ on asjassepuutuv ainult vahemikus 780 kuni 3 000 nm})$$

$$o) \quad H_{\text{skin}} = \int_0^t \int_{\lambda = 380 \text{ nm}}^{\lambda = 3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt \quad (H_{\text{skin}} \text{ on asjassepuutuv ainult vahemikus 380 kuni 3 000 nm})$$

Käesoleva direktiivi eesmärkidel võib ülalpool esitatud valemid asendada järgmiste avaldistega ja kasutades järgmistes tabelites esitatud diskreetseid väärtusi:

$$a) \quad E_{\text{eff}} = \sum_{\lambda = 180 \text{ nm}}^{\lambda = 400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot S(\lambda) \cdot \Delta\lambda \quad \text{ja } H_{\text{eff}} = E_{\text{eff}} \cdot \Delta t$$

$$b) \quad E_{\text{UVA}} = \sum_{\lambda = 315 \text{ nm}}^{\lambda = 400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda \quad \text{ja } H_{\text{UVA}} = E_{\text{UVA}} \cdot \Delta t$$

$$c), d) \quad L_{\text{B}} = \sum_{\lambda = 300 \text{ nm}}^{\lambda = 700 \text{ nm}} L_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda$$

$$e), f) \quad E_{\text{B}} = \sum_{\lambda = 300 \text{ nm}}^{\lambda = 700 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda$$

$$g-l) \quad L_{\text{R}} = \sum_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda} \cdot R(\lambda) \cdot \Delta\lambda \quad (\text{Vaata tabelist 1.1 asjakohased } \lambda_1 \text{ ja } \lambda_2 \text{ väärtused})$$

$$m), n) \quad E_{\text{IR}} = \sum_{\lambda = 780 \text{ nm}}^{\lambda = 3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda$$

$$o) \quad E_{\text{skin}} = \sum_{\lambda = 380 \text{ nm}}^{\lambda = 3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda \quad \text{ja} \quad H_{\text{skin}} = E_{\text{skin}} \cdot \Delta t$$

Märkused:

- $E_{\lambda}(\lambda, t)$, E_{λ} spektraalne kiirgusintensiivsus ehk võimsuse spektraaltihedus – teatud pinnale langeva kiirguse võimsus pindalaühiku kohta, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta ja nanomeetri kohta [$\text{W m}^{-2} \text{ nm}^{-1}$]; $E_{\lambda}(\lambda, t)$ ja E_{λ} väärtused saadakse mõõtmise teel või võib need anda seadme valmistaja;
- E_{eff} efektiivne kiirgusintensiivsus (UV piirkond) – $S(\lambda)$ järgi spektraalselt kaalutud arvutuslik kiirgustihedus UV lainepikkuste vahemikus 180 kuni 400 nm, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta [W m^{-2}];
- H kokkupuude kiirgusega – kiirgustiheduse ajaintegraal, mida väljendatakse džaulides ruutmeetri kohta [J m^{-2}];
- H_{eff} efektiivne kokkupuude kiirgusega – $S(\lambda)$ järgi spektraalselt kaalutud kokkupuude kiirgusega, mida väljendatakse džaulides ruutmeetri kohta [J m^{-2}];
- E_{UVA} kogukiirgusintensiivsus (UVA) – arvutuslik kiirgustihedus UV-A lainepikkuse vahemikus 315 kuni 400 nm, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta [W m^{-2}];
- H_{UVA} kokkupuude kiirgusega – kiirgustiheduse integraal aja ja lainepikkuse järgi või kiirgustiheduse summa UV-A lainepikkuse vahemikus 315 kuni 400 nm, mida väljendatakse džaulides ruutmeetri kohta [J m^{-2}];
- $S(\lambda)$ spektraalne kaalutegur, mis võtab arvesse silmadele ja nahale suunatud tervisemõju sõltuvuse UV kiirguse lainepikkusest, (tabel 1.2) [ühikuta suurus];
- t , Δt aeg, kokkupuute kestus, mida väljendatakse sekundites [s];
- λ lainepikkus, mida väljendatakse nanomeetrites [nm];
- $\Delta\lambda$ ribalaius, mida väljendatakse nanomeetrites [nm], arvutus- või mõõteintervallid;
- $L_{\lambda}(\lambda)$, L_{λ} allika spektraalne kiirgustihedus, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta, steradiaani kohta ja nanomeetri kohta [$\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1} \text{ nm}^{-1}$];
- $R(\lambda)$ spektraalne kaalutegur, mis võtab arvesse nähtava valguse ja IR-A kiirguse poolt silmadele põhjustatud termilise kahjustuse sõltuvuse lainepikkusest (tabel 1.3) [ühikuta suurus];
- L_R efektiivne kiirgustihedus (termiline kahjustus) – $R(\lambda)$ järgi spektraalselt kaalutud arvutuslik kiirgustihedus, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta ja steradiaani kohta [$\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1}$];
- $B(\lambda)$ spektraalne kaalutegur, mis võtab arvesse sinise valguse poolt silmadele põhjustatud fotokeemilise kahjustuse sõltuvuse lainepikkusest (tabel 1.3) [ühikuta suurus];
- L_B efektiivne kiirgustihedus (sinine valgus) – $B(\lambda)$ järgi spektraalselt kaalutud arvutuslik kiirgustihedus, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta ja steradiaani kohta [$\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1}$];
- E_B efektiivne kiirgusintensiivsus (sinine valgus) – $B(\lambda)$ järgi spektraalselt kaalutud arvutuslik kiirgusintensiivsus, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta [W m^{-2}];
- E_{IR} kogukiirgusintensiivsus (termiline kahjustus) – arvutuslik kiirgustihedus infrapunakiirguse lainepikkuse vahemikus 780 kuni 3 000 nm, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta [W m^{-2}];
- E_{skin} kogukiirgusintensiivsus (nähtav valgus, IR-A ja IR-B) – arvutuslik kiirgustihedus nähtava valguse ja infrapunakiirguse lainepikkuse vahemikus 380 kuni 3 000 nm, mida väljendatakse vattides ruutmeetri kohta [W m^{-2}];
- H_{skin} kokkupuude kiirgusega – kiirgustiheduse integraal aja ja lainepikkuse järgi või kiirgustiheduse summa nähtava valguse ja infrapunakiirguse lainepikkuse vahemikus 380 kuni 3 000 nm, mida väljendatakse džaulides ruutmeetri kohta [J m^{-2}];
- α nägemisnurk – nurk, mille all paistab nähtav allikas vaatepunktist ümbritsevas ruumis, mida väljendatakse milliradiaanides (mrad). Nähtav allikas on tõeline või virtuaalne objekt, mis moodustab võrkkestale väikseima võimaliku kujutise.

Tabel 1.1
Kokkupuute piirväärtused mittekoherentsele optilisele kiirgusele

Indeks	Lainepikkus nm	Kokkupuute piirväärtus	Ühikud	Märkused	Kehaosa	Oht
a.	180-400 (UV-A, UV-B ja UV-C)	$H_{\text{eff}} = 30$ Päeva kestus 8 tundi	$[\text{J m}^{-2}]$		silma sarvkest silma sidekest läätis nahk	valgusest põhjustatud sarv- kestapõletik fotokeratiit sidekestapõletik/konjunktiivit kae moodustumine/katarak- togenees erüteemia elastoos nahavähk
b.	315-400 (UV-A)	$H_{\text{UVA}} = 10^4$ Päeva kestus 8 tundi	$[\text{J m}^{-2}]$		silmalääts	kaemoodustumine/katarakto- genees
c.	300-700 (sinine valgus) vt märkus 1	$L_B = \frac{10^6}{t}$ kui $t \leq 10\,000$ s	$L_B: [\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1}]$ $t: [\text{sekundit}]$	kui $\alpha \geq 11$ mrad		
d.	300-700 (sinine valgus) vt märkus 1	$L_B = 100$ kui $t > 10\,000$ s	$[\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1}]$			
e.	300-700 (sinine valgus) vt märkus 1	$E_B = \frac{100}{t}$ kui $t \leq 10\,000$ s	$E_B: [\text{W m}^{-2}]$ $t: [\text{sekundit}]$	kui $\alpha < 11$ mrad vt märkus 2	silma võrkkest	valgusest põhjustatud võrk- kesta põletik/fotoretiniit
f.	300-700 (sinine valgus) (vt märkus 1)	$E_B = 0,01$ $t > 10\,000$ s	$[\text{W m}^{-2}]$			

Indeks	Lainepikkus mm	Kokkupuute piirväärtus	Ühikud	Märkused	Kehaosa	Oht
g.	380-1 400 (nähtav valgus ja IR-A)	$L_R = \frac{2,8 \cdot 10^7}{C_a}$ kui $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 1,7$ kui $\alpha \leq 1,7$ mrad $C_a = \alpha$ kui $1,7 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$ kui $\lambda_1 = 380; \lambda_2 = 1 400$	silma võrkkest	võrkkesta põletus
h.	380-1 400 (nähtav valgus ja IR-A)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a t^{0,25}}$ kui $10 \mu s \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundit]	$\alpha > 100$ mrad $\lambda_1 = 380; \lambda_2 = 1 400$		
i.	380-1 400 (nähtav valgus ja IR-A)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$ kui $t < 10 \mu s$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
j.	780-1 400 (IR-A)	$L_R = \frac{6 \cdot 10^6}{C_a}$ kui $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 11$ kui $\alpha \leq 11$ mrad $C_a = \alpha$ kui $11 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$ kui	silma võrkkest	võrkkesta põletus
k.	780-1 400 (IR-A)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a t^{0,25}}$ kui $10 \mu s \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundit]	$\alpha > 100$ mrad (möörevaateväli 11 mrad) $\lambda_1 = 780; \lambda_2 = 1 400$		
l.	780-1 400 (IR-A)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$ kui $t < 10 \mu s$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
m.	780-3 000 (IR-A ja IR-B)	$E_{IR} = 18 000 t^{-0,75}$ kui $t \leq 1 000$ s	E: [Wm ⁻²] t: [sekundit]			
n.	780-3 000 (IR-A ja IR-B)	$E_{IR} = 100$ kui $t > 1 000$ s	[W m ⁻²]		silma sarvkest läätis	sarvkesta põletus kae moodustumine

Indeks	Lainepikkus mm	Kokkupuute piirväärtus	Ühikud	Märkused	Kehaosa	Oht
o.	380-3 000 (nähtav valgus, IR-A) ja IR-B)	$H_{\text{skin}} = 20\,000\ t^{0,25}$ kui $t < 10\text{ s}$	H: [J m ⁻²] t: [sekundit]		nahk	põletus

Märkus 1: Vahemik 300 kuni 700 nm hõlmab osa UV-B kiirgusest, kogu UV-A kiirguse ja enamuse nähtavast valgusest; siiski viidatakse üldjuhul nendega seotud ohtude korral "sinise valguse" ohule. Rangel võttes hõlmab sinine valgus ainult umbes vahemikku 400 kuni 490 nm.

Märkus 2: Eriti väikeste allikate fikseerimise korral (nägemisnurk $\alpha < 11\text{ mrad}$), võib L_B ümber arvestada E_B -ks. Tavaliselt kohaldatakse seda vaid oftalmoloogiliste instrumentide puhul või liikumatu silma korral anesteesia ajal. Maksimaalne "vaatamise aeg" leitakse: $t_{\text{max}} = 100 / E_B$ kus E_B väljendatakse ühikuga $W\ m^{-2}$. Tavaliste nägemisüksannete ajal ei ületa see silma liikumise tõttu 100 s.

Tabel 1.2

S (λ) [ühikuta suurus], 180 nm kuni 400 nm

λ (nm)	S (λ)	λ (nm)	S (λ)	λ (nm)	S (λ)	λ (nm)	S (λ)	λ (nm)	S (λ)
180	0,0120	228	0,1737	276	0,9434	324	0,000520	372	0,000086
181	0,0126	229	0,1819	277	0,9272	325	0,000500	373	0,000083
182	0,0132	230	0,1900	278	0,9112	326	0,000479	374	0,000080
183	0,0138	231	0,1995	279	0,8954	327	0,000459	375	0,000077
184	0,0144	232	0,2089	280	0,8800	328	0,000440	376	0,000074
185	0,0151	233	0,2188	281	0,8568	329	0,000425	377	0,000072
186	0,0158	234	0,2292	282	0,8342	330	0,000410	378	0,000069
187	0,0166	235	0,2400	283	0,8122	331	0,000396	379	0,000066
188	0,0173	236	0,2510	284	0,7908	332	0,000383	380	0,000064
189	0,0181	237	0,2624	285	0,7700	333	0,000370	381	0,000062
190	0,0190	238	0,2744	286	0,7420	334	0,000355	382	0,000059
191	0,0199	239	0,2869	287	0,7151	335	0,000340	383	0,000057
192	0,0208	240	0,3000	288	0,6891	336	0,000327	384	0,000055
193	0,0218	241	0,3111	289	0,6641	337	0,000315	385	0,000053
194	0,0228	242	0,3227	290	0,6400	338	0,000303	386	0,000051
195	0,0239	243	0,3347	291	0,6186	339	0,000291	387	0,000049
196	0,0250	244	0,3471	292	0,5980	340	0,000280	388	0,000047
197	0,0262	245	0,3600	293	0,5780	341	0,000271	389	0,000046
198	0,0274	246	0,3730	294	0,5587	342	0,000263	390	0,000044
199	0,0287	247	0,3865	295	0,5400	343	0,000255	391	0,000042
200	0,0300	248	0,4005	296	0,4984	344	0,000248	392	0,000041
201	0,0334	249	0,4150	297	0,4600	345	0,000240	393	0,000039
202	0,0371	250	0,4300	298	0,3989	346	0,000231	394	0,000037
203	0,0412	251	0,4465	299	0,3459	347	0,000223	395	0,000036
204	0,0459	252	0,4637	300	0,3000	348	0,000215	396	0,000035
205	0,0510	253	0,4815	301	0,2210	349	0,000207	397	0,000033
206	0,0551	254	0,5000	302	0,1629	350	0,000200	398	0,000032
207	0,0595	255	0,5200	303	0,1200	351	0,000191	399	0,000031
208	0,0643	256	0,5437	304	0,0849	352	0,000183	400	0,000030
209	0,0694	257	0,5685	305	0,0600	353	0,000175		
210	0,0750	258	0,5945	306	0,0454	354	0,000167		
211	0,0786	259	0,6216	307	0,0344	355	0,000160		
212	0,0824	260	0,6500	308	0,0260	356	0,000153		
213	0,0864	261	0,6792	309	0,0197	357	0,000147		
214	0,0906	262	0,7098	310	0,0150	358	0,000141		
215	0,0950	263	0,7417	311	0,0111	359	0,000136		
216	0,0995	264	0,7751	312	0,0081	360	0,000130		
217	0,1043	265	0,8100	313	0,0060	361	0,000126		
218	0,1093	266	0,8449	314	0,0042	362	0,000122		
219	0,1145	267	0,8812	315	0,0030	363	0,000118		
220	0,1200	268	0,9192	316	0,0024	364	0,000114		
221	0,1257	269	0,9587	317	0,0020	365	0,000110		
222	0,1316	270	1,0000	318	0,0016	366	0,000106		
223	0,1378	271	0,9919	319	0,0012	367	0,000103		
224	0,1444	272	0,9838	320	0,0010	368	0,000099		
225	0,1500	273	0,9758	321	0,000819	369	0,000096		
226	0,1583	274	0,9679	322	0,000670	370	0,000093		
227	0,1658	275	0,9600	323	0,000540	371	0,000090		

Tabel 1.3

B (λ), R (λ) [ühikuta suurused], 380 nm kuni 1 400 nm

λ (nm)	B (λ)	R (λ)
$300 \leq \lambda < 380$	0,01	–
380	0,01	0,1
385	0,013	0,13
390	0,025	0,25
395	0,05	0,5
400	0,1	1
405	0,2	2
410	0,4	4
415	0,8	8
420	0,9	9
425	0,95	9,5
430	0,98	9,8
435	1	10
440	1	10
445	0,97	9,7
450	0,94	9,4
455	0,9	9
460	0,8	8
465	0,7	7
470	0,62	6,2
475	0,55	5,5
480	0,45	4,5
485	0,32	3,2
490	0,22	2,2
495	0,16	1,6
500	0,1	1
$500 < \lambda \leq 600$	$10^{0,02 \cdot (450 - \lambda)}$	1
$600 < \lambda \leq 700$	0,001	1
$700 < \lambda \leq 1\ 050$	–	$10^{0,002 \cdot (700 - \lambda)}$
$1\ 050 < \lambda \leq 1\ 150$	–	0,2
$1\ 150 < \lambda \leq 1\ 200$	–	$0,2 \cdot 10^{0,02 \cdot (1\ 150 - \lambda)}$
$1\ 200 < \lambda \leq 1\ 400$	–	0,02

II LISA

Optiline laserkiirgus

Optilise kiirgusega kokkupuute biofüüsikalisel asjakohasel väärtused võib määrata allpool esitatud valemite abil. Kasutatav valem sõltub allikast eralduva kiirguse lainepikkusest ja kestusest ja tulemusi tuleks võrrelda tabelites 2.2–2.4 esitatud vastavate kokkupuute piirväärtustega. Ühe optilise laserkiirguse allika kohta võib olla rohkem kui üks kokkupuute väärtus ja sellele vastav kokkupuute piirväärtus.

Koefitsiendid tabelites 2.2–2.4 osutatud summade arvutamiseks on loetletud tabelis 2.5 ja korduva kokkupuute parandustegurid on loetletud tabelis 2.6.

$$E = \frac{dP}{dA} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$$

$$H = \int_0^t E(t) \cdot dt \text{ [J m}^{-2}\text{]}$$

Märkused:

dP võimsus, mida väljendatakse vattides [W];

dA pindala, mida väljendatakse ruutmeetrites [m²];

E (t), E kiirgusintensiivsus või võimsustihedus – teatud pinnale langeva kiirguse võimsus pindalaühiku kohta, mida tavaliselt väljendatakse vattides ruutmeetri kohta [W m⁻²]. E(t), E väärtused saadakse mõõtmise teel või võib need anda seadme valmistaja;

H kokkupuute kiirgusega, kiirgustiheduse ajaintegraal, mida väljendatakse džaulides ruutmeetri kohta [J m⁻²];

t aeg, kokkupuute kestus, mida väljendatakse sekundites [s];

λ lainepikkus, mida väljendatakse nanomeetrites [nm];

γ mõõdetavat vaatevälja piirav koonusnurk, mida väljendatakse milliradiaanides [mrad];

γ_m mõõdetav vaateväli, mida väljendatakse milliradiaanides [mrad];

α allika avanemisnurk, mida väljendatakse milliradiaanides [mrad];

piirav ava – ringikujuline ala, mille ulatuses arvutatakse kiirgusintensiivsuse ja kiirgusega kokkupuute keskmised;

G integraalne kiirgustihedus – kiirgustiheduse integraal antud kokkupuute aja jooksul, mida väljendatakse kiirgusenergia kiirgava pinna pindalaühiku kohta ja emissiooni ruuminurga ühiku kohta, džaulides ruutmeetri kohta ja steradiaani kohta [J m⁻² sr⁻¹].

Tabel 2.1

Kiirguse ohud

Lainepikkus [nm] λ	Kiirguse vahemik	Mõjutatud elund	Oht	Kokkupuute piirväärtuse tabel
180 – 400	UV	silm	fotokeemiline kahjustus ja termiline kahjustus	2.2, 2.3
180 – 400	UV	nahk	erüteemia	2.4
400 – 700	nähtav	silm	võrkkesta kahjustus	2.2
400 – 600	nähtav	silm	fotokeemiline kahjustus	2.3
400 – 700	nähtav	nahk	termiline kahjustus	2.4
700 – 1 400	IR-A	silm	termiline kahjustus	2.2; 2.3
700 – 1 400	IR-A	nahk	termiline kahjustus	2.4
1 400 – 2 600	IR-B	silm	termiline kahjustus	2.2
2 600 – 10^6	IR-C	silm	termiline kahjustus	2.2
1 400 – 10^6	IR-B, IR-C	silm	termiline kahjustus	2.3
1 400 – 10^6	IR-B, IR-C	nahk	termiline kahjustus	2.4

Tabel 2.2

Silmade laseriga kokkupuute piirväärtused – Lühike kokkupuuteaeg < 10 s

Lainepikkus ^a [nm]	Ava	Kestus [s]			
		$10^{-13} - 10^{-11}$	$10^{-11} - 10^{-9}$	$10^{-9} - 10^{-7}$	$10^{-7} - 1,8 \cdot 10^{-5}$
UV-C				$1,8 \cdot 10^{-5} - 5 \cdot 10^{-5}$	$5 \cdot 10^{-5} - 10^{-3}$
180–280					$10^{-3} - 10^1$
280–302					
303					$H = 30 [J \cdot m^{-2}]$
304					$H = 40 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 2,6 \cdot 10^{-9}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
305					$H = 60 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 1,3 \cdot 10^{-8}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
306					$H = 100 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 1,0 \cdot 10^{-7}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
307					$H = 160 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 6,7 \cdot 10^{-7}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
308					$H = 250 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 4,0 \cdot 10^{-6}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
309					$H = 400 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 2,6 \cdot 10^{-5}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
310					$H = 630 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 1,6 \cdot 10^{-4}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
311					$H = 10^3 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 1,0 \cdot 10^{-3}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
312					$H = 1,6 \cdot 10^3 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 6,7 \cdot 10^{-3}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
313					$H = 2,5 \cdot 10^3 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 4,0 \cdot 10^{-2}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
314					$H = 4,0 \cdot 10^3 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 2,6 \cdot 10^{-1}$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
315–400					$H = 6,3 \cdot 10^3 [J \cdot m^{-2}]$; kui $t < 1,6 \cdot 10^0$ siis $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ vaata märkus ^d
UV-A					$H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$
nähtav valgus ja IR-A	1 mm kui $t < 0,3$ s; $1,5 \cdot 10^{0,375}$ kui $0,3 < t < 10$ s	$H = 1,5 \cdot 10^{-4} C_E [J \cdot m^{-2}]$ $H = 2,7 \cdot 10^4 t^{0,75} C_E [J \cdot m^{-2}]$	$H = 2,7 \cdot 10^4 t^{0,75} C_E [J \cdot m^{-2}]$ $H = 2,7 \cdot 10^4 t^{0,75} C_A C_E [J \cdot m^{-2}]$	$H = 5 \cdot 10^{-3} C_E [J \cdot m^{-2}]$ $H = 5 \cdot 10^{-3} C_A C_E [J \cdot m^{-2}]$	$H = 18 \cdot t^{0,75} C_E [J \cdot m^{-2}]$ $H = 18 \cdot t^{0,75} C_A C_E [J \cdot m^{-2}]$
IR-B & IR-C	Vt märkus ^e	$E = 10^{12} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c $E = 10^{13} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c $E = 10^{12} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c $E = 10^{11} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c	$H = 2,7 \cdot 10^4 t^{0,75} C_C C_E [J \cdot m^{-2}]$ $E = 10^{12} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c $E = 10^{13} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c $E = 10^{12} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c $E = 10^{11} [W \cdot m^{-2}] Vt$ märkus ^c	$H = 5 \cdot 10^{-2} C_C C_E [J \cdot m^{-2}]$ $H = 10^3 [J \cdot m^{-2}]$ $H = 10^3 [J \cdot m^{-2}]$ $H = 10^3 [J \cdot m^{-2}]$	$H = 90 \cdot t^{0,75} C_C C_E [J \cdot m^{-2}]$ $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$ $H = 5,6 \cdot 10^3 t^{0,25} [J \cdot m^{-2}]$

^a Kui laseri lainepikkus on hõlmatud kahe piirväärtusega, kohaldatakse rangemat.^b Kui $1,4005 \lambda < 10^6$ nm; ava läbimõõt = 1 mm kui $t \leq 0,3$ s ja $1,5 t^{0,375}$ mm kui $0,3 < t < 10$ s; kui $10^5 \lambda < 10^6$ nm; ava läbimõõt = 11 mm.^c Kuna sellisel impulsi pikkuse kohta on teave puudulik, soovib ICNIRP kasutada kiirgusintensiivsuse piirväärtust 1 ns impulsi jaoks.^d Tabelis on üksikute laserimpulsside väärtused. Kui tegemist on mitme laserimpulsiga, peab vahemikku T_{min} (loetletud tabelis 2.6) toimumunud impulssid kokku liita ja tulemus tuleb asetada valemisse $5,6 \cdot 10^3 t^{0,25}$.

Tabel 2.3

Silmade laseriga kokkupuute piirväärtused – Pikk kokkupuuteaeg ≥ 10 s

Lainepikkus ^a [nm]		Ava	Kestus [s]
UV-C	180 – 280		$10^1 - 10^2$
	280 – 302		$10^2 - 10^4$
	303		H = 30 [J m ⁻²]
	304		H = 40 [J m ⁻²]
	305		H = 60 [J m ⁻²]
	306		H = 100 [J m ⁻²]
	307		H = 160 [J m ⁻²]
	308		H = 250 [J m ⁻²]
	309		H = 400 [J m ⁻²]
	310		H = 630 [J m ⁻²]
	311		H = 1,0 · 10 ³ [J m ⁻²]
	312		H = 1,6 · 10 ³ [J m ⁻²]
	313		H = 2,5 · 10 ³ [J m ⁻²]
	314		H = 4,0 · 10 ³ [J m ⁻²]
	315 – 400		H = 6,3 · 10 ³ [J m ⁻²]
UV-A	400 – 600		H = 10 ⁴ [J m ⁻²]
Nähtav 400 – 700	Fotokeemiline ^b Võrkkestakahjustus		E = 1 C _B [W m ⁻²]; (γ = 1,1 t ^{0,5} mrad) ^d
	400 – 700 Termiline ^b Võrkkestakahjustus	kui α < 1,5 mrad kui α > 1,5 mrad ja t ≤ T ₂ kui α > 1,5 mrad ja t > T ₂	siis E = 10 [W m ⁻²] siis H = 18 C _E t ^{0,75} [J m ⁻²] siis E = 18 C _E T ₂ ^{-0,25} [W m ⁻²]
IR-A	700 – 1 400	kui α < 1,5 mrad kui α > 1,5 mrad ja t ≤ T ₂ kui α > 1,5 mrad ja t > T ₂	siis E = 10 C _A C _C [W m ⁻²] siis H = 18 C _A C _C t ^{0,75} [J m ⁻²] siis E = 18 C _A C _C T ₂ ^{-0,25} [W m ⁻²] (not to exceed 1 000 W m ⁻²)
IR-B & IR-C	1 400 – 10 ⁶	see ^c	E = 1 000 [W m ⁻²]

^a Kui laseri lainepikkus või muu omadus on hõlmatud kahe piirväärtusega, kohaldatakse rangemat.

^b Väikese allikate puhul, millede vaatenurk on 1,5 mrad või vähem, nähtava valguse kahekordne piirväärtus E alates 400 nm kuni 600 nm vähendada soojuskiirguse piirväärtuseni, kui 10s ≤ t < T₂ ja kui fotokeemilise kiirguse piirväärtuseni kui kokkupuute aeg on suurem. T₁ ja T₂ jaoks vt Tabel 2.5. Fotokeemilise kiirguse võrkkestale põhjustatav ohtu võib vältendada ka kiirgustiheduse ajaintegraalina G = 10⁶ C_B [Jm⁻² sr⁻¹] kui t > 10 s ja kui t > 10 000 s ja L = 100 C_B [W m⁻² sr⁻¹] kui t > 10 000 s. G ja L mõõtmisel tuleb y_m-t kasutada kui keskmiistetud vaatevälja. Nähtava valguse ja infrapunakiirguse vaheline ametlik piir on CIE määratud 780 nm.

^c Veerg lainepikkuste ribade nimetustega on vaid kasutatajale parema tulevaate andmiseks. (CEN kasutab tähist G, CIE kasutab tähist L, ning IEC ja CENELEC kasutavad tähist L_p.)

^d Lainepikkusele 1 400 – 10⁶ nm: ava läbimõõt = 3,5 mm; lainepikkusele 10⁵ – 10⁶ nm: ava läbimõõt = 11 mm.

Kokkupuute väärtuse mõõtmiseks võetakse y arvesse järgmiselt: Kui α (allika avanemisnurk) > γ (piirav koonusnurk, esitatud vastavas veerus sulgudes), siis mõõdetavale vaateväljale ym tuleb anda y vaarust. (Kui kasutada laiemat mõõtmise vaatevälja, hinnatakse ohtu üle).

Kui α < γ siis mõõdetav vaateväli y_m peab olema piisavalt avar, et katta allikas täielikult, samas ei piirata seda teiselt poolt ja see võib olla suurem kui y.

Tabel 2.4

Naha suhtes kohaldatavad laseriga kokkupuute piirväärtused

Lainepikkus ^a [nm]	Ava	Kestus [s]				
		$< 10^9$	$10^9 - 10^7$	$10^7 - 10^3$	$10^3 - 10^1$	$10^1 - 10^0$
UV (A, B, C)	3,5 mm	$E = 3 \cdot 10^{10} [W m^{-2}]$	Sama, mis silma kokkupuute piirnorm			
nähtav valgus ja IR-A	3,5 mm	$E = 2 \cdot 10^{11} [W m^{-2}]$	$H = 200 C_A [J m^{-2}]$	$H = 1,1 \cdot 10^4 C_A t^{0,25} [J m^{-2}]$	$E = 2 \cdot 10^3 C_A [W m^{-2}]$	
		$E = 2 \cdot 10^{11} C_A [W m^{-2}]$				
IR-B & IR-C	3,5 mm	$E = 10^{12} [W m^{-2}]$	Sama, mis silma kokkupuute piirväärtus			
		$E = 10^{13} [W m^{-2}]$				
		$E = 10^{12} [W m^{-2}]$				
		$E = 10^{11} [W m^{-2}]$				

^a kui laseri lainepikkus või mõni muu omadus on hõlmatud kahe piirväärtusega, kohaldatakse rangemat.

Tabel 2.5

Kohaldatavad parandustegurid ja teised arvutusparameetrid

ICNIRP-i loetelu kohane parameeter	Kehtiv spektrivahemik(nm)	Väärtus
C_A	$\lambda < 700$	$C_A = 1,0$
	700 – 1 050	$C_A = 10^{0,002(\lambda - 700)}$
	1 050 – 1 400	$C_A = 5,0$
C_B	400 – 450	$C_B = 1,0$
	450 – 700	$C_B = 10^{0,02(\lambda - 450)}$
C_C	700 – 1 150	$C_C = 1,0$
	1 150 – 1 200	$C_C = 10^{0,018(\lambda - 1 150)}$
	1 200 – 1 400	$C_C = 8,0$
T_1	$\lambda < 450$	$T_1 = 10 \text{ s}$
	450 – 500	$T_1 = 10 \cdot [10^{0,02(\lambda - 450)}] \text{ s}$
	$\lambda > 500$	$T_1 = 100 \text{ s}$
ICNIRP-i loetelu kohane parameeter	Kehtiv bioloogilise toime korral	Väärtus
$\alpha_{\min}$	kõik termilised mõjud	$\alpha_{\min} = 1,5 \text{ mrad}$
ICNIRP-i loetelu kohane parameeter	Kehtiv nurgavahemik (mrad)	Väärtus
C_E	$\alpha < \alpha_{\min}$	$C_E = 1,0$
	$\alpha_{\min} < \alpha < 100$	$C_E = \alpha/\alpha_{\min}$
	$\alpha > 100$	$C_E = \alpha^2/(\alpha_{\min} \cdot \alpha_{\max}) \text{ mrad}$ with $\alpha_{\max} = 100 \text{ mrad}$
T_2	$\alpha < 1,5$	$T_2 = 10 \text{ s}$
	$1,5 < \alpha < 100$	$T_2 = 10 \cdot [10^{(\alpha - 1,5) / 98,5}] \text{ s}$
	$\alpha > 100$	$T_2 = 100 \text{ s}$

ICNIRP-i loetelu kohane parameeter	Kehtiv kokkupuuteaeg (s)	Väärtus
γ	$t \leq 100$	$\gamma = 11$ [mrad]
	$100 < t < 10^4$	$\gamma = 1,1 t^{0,5}$ [mrad]
	$t > 10^4$	$\gamma = 110$ [mrad]

Tabel 2.6

Korduva kokkupuutumise parandustegurid

Kõiki kolme järgnevat üldreeglit tuleb kohaldada kõikide korduvate kokkupuudete korral, mis tekivad korduvas režiimis töötavate impulsslaserite või skaneerivate lasersüsteemide puhul.

1. Impulsside rea igast üksikust impulsist põhjustatud kokkupuude ei tohi ületada sellise impulsi kestusega üksikimpulsi kokkupuute piirväärtust.
2. Igasuguse impulsside rea (või impulsside rea alarühma) tekitatud kokkupuude aja t jooksul ei tohi ületada kokkupuute piirväärtust aja t jaoks.
3. Impulsside rea igast üksikust impulsist põhjustatud kokkupuude ei tohi ületada üksikimpulsi kokkupuute piirväärtust, mis on korrutatud kumulatiivse termilise toime parandusteguriga $C_p = N^{-0,25}$, kus N on impulsside arv. See reegel kohaldub vaid kokkupuute termilise kahjustuse piirväärtuste suhtes, kusjuures kõik vähem kui $T_{\min}$ jooksul antud impulsse käsitletakse ühe impulsinähtusega.

Parameeter	Kehtiv spektrivahemik (nm)	Väärtus
$T_{\min}$	$315 < \lambda \leq 400$	$T_{\min} = 10^{-9}$ s (= 1 ns)
	$400 < \lambda \leq 1\ 050$	$T_{\min} = 18 \cdot 10^{-6}$ s (= 18 μ s)
	$1\ 050 < \lambda \leq 1\ 400$	$T_{\min} = 50 \cdot 10^{-6}$ s (= 50 μ s)
	$1\ 400 < \lambda \leq 1\ 500$	$T_{\min} = 10^{-3}$ s (= 1 ms)
	$1\ 500 < \lambda \leq 1\ 800$	$T_{\min} = 10$ s
	$1\ 800 < \lambda \leq 2\ 600$	$T_{\min} = 10^{-3}$ s (= 1 ms)
	$2\ 600 < \lambda \leq 10^6$	$T_{\min} = 10^{-7}$ s (= 100 ns)

NÕUKOGU AVALDUS

Nõukogu avaldus sõna “penalties” kasutamise kohta Euroopa Ühenduse õigusaktide ingliskeelsetes tekstides

Nõukogu on arvamusel, et Euroopa Ühenduse õigusaktide ingliskeelsetes tekstides kasutatakse sõna “penalties” neutraalses tähenduses ning see ei ole otseselt seotud kriminaalkaristustega, vaid võib samuti hõlmata rahalisi ja halduskaristusi ning muud liiki karistusi. Kui liikmesriigid kohustuvad vastavalt mõnele ühenduse õigusaktile karistusi (*penalties*) kehtestama, määravad nad kooskõlas Euroopa Ühenduste Kohtu praktikaga ise asjakohase karistuse liigi.

Ühenduse terminoloogiaandmebaasis on sõna “penalties” tõlgitud teistesse keeltesse järgmiselt:

tšehhi keeles “sankce”, hispaania keeles “sanciones”, taani keeles “sanktioner”, saksa keeles “Sanktionen”, eesti keeles “sanktsioonid”, prantsuse keeles “sanctions”, kreeka keeles “κυρώσεις”, ungari keeles “jogkövetkezmények”, itaalia keeles “sanzioni”, läti keeles “sankcijas”, leedu keeles “sankcijos”, malta keeles “penali”, hollandi keeles “sancties”, poola keeles “sankcje”, portugali keeles “sanções”, sloveeni keeles “kazni”, slovaki keeles “sankcie”, soome keeles “seuraamukset” ja rootsi keeles “sanktioner”.

Kui õigusaktide ingliskeelses muudetud tekstiversioonis on algselt kasutatud sõna “sanctions” asendatud sõnaga “penalties”, ei kujuta see endast sisulist muudatust.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/31/EÜ,

5. aprill 2006,

millega muudetakse direktiivi 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta seoses teatavate tähtaegadega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust, ⁽¹⁾toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta ⁽³⁾ kehtestatakse terviklik reguleeriv kord investeerimistehingute hea kvaliteedi tagamiseks.

(2) Direktiivis 2004/39/EÜ nähakse ette, et liikmesriigid võtavad selle täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu 30. aprilliks 2006. Et tagada selle direktiivi ühene kohaldamine liikmesriikides, tuleb märkimisväärsel osal selle direktiivi keerukatest sätetest täiendada rakendusmeetmetega, mis komisjon võtab vastu ajavahemikul, mis on liikmesriikidele ette nähtud selle direktiivi ülevõtmiseks. Kuna liikmesriigid ei saa enne, kui rakendusmeetmete sisu on selge, oma siseriiklike õigusakte lõplikult ette valmistada ja välja töötada, võib liikmesriikidel tekkida raskusi selle direktiivi ülevõtmise tähtaja järgimisega.

(3) Direktiivi 2004/39/EÜ ja siseriiklike rakendusaktide nõuete täitmiseks võib investeerimisühingutel ja muudel selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatel üksustel olla vaja võtta kasutusele uued infotehnoloogiasüsteemid, organisatsioonilised struktuurid, aruandlus- ja arvestussüsteemid või siis olemasolevaid süsteeme ja tavasid oluliselt muuta. See on omakorda võimalik alles pärast komisjoni rakendusmeetmete sisu selgumist ja direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmist.

(4) Selleks et tagada direktiivi 2004/39/EÜ täielik mõju, on samuti vaja, et selle rakendusmeetmed võetaks siseriiklikku õigusesse üle või oleksid vahetult kohaldatavad kõigis liikmesriikides ühel ajal.

(5) Seepärast on kohane pikendada tähtaega, mille jooksul liikmesriikidel tuleb direktiiv 2004/39/EÜ oma siseriiklikku õigusesse üle võtta. Samuti tuleb tähtaega, mille jooksul investeerimisühingutel ja krediidasutustel tuleb oma tegevus vastavusse viia uute nõuetega, edasi lükata teatud ajaks pärast seda, kui liikmesriigid on lõpule viinud selle direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmise.

(6) Arvestades direktiivi 2004/39/EÜ erinevate sätete vastastikust mõju, tuleb iga tähtaja pikendamist kohaldada kõigi selle direktiivi sätete suhtes. Iga ülevõtmis- ja kohaldamistähtaja pikendamine peaks olema proportsioonis ja mitte ületama liikmesriikide ja direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate üksuste vajadusi. Killustatuse vältimiseks, mis võiks takistada väärtpaberite siseturu toimimist, tuleks liikmesriikidel direktiivi 2004/39/EÜ sätteid kohaldada samaaegselt.

(7) Euroopa Parlament nõudis oma 5. veebruari 2002. aasta resolutsioonis finantsteenuste õigusaktide rakendamise kohta, ⁽⁴⁾ et Euroopa Parlamendil ja nõukogul peaks olema võrdne roll järelevalves selle üle, kuidas komisjon täidab oma täidesaatvat rolli, et viia ellu asutamislepingu artiklis 251 sätestatud Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud volitusi. Pidulikus avalduses, mille komisjoni president tegi samal päeval Euroopa Parlamendi ees, toetas komisjon seda taotlust. 11. detsembril 2002 esitas komisjon nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ⁽⁵⁾ muudatusettepanekud ning esitas seejärel 22. aprillil 2004 muudetud ettepaneku. Euroopa Parlament on seisukohal, et selle

⁽¹⁾ ELT C 323, 20.12.2005, lk 31.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2005. aasta aramus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 10. märtsi 2006. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT C 284 E, 21.11.2002, lk 115.

⁽⁵⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

ettepanekuga ei säili tema õigusloomealased eelisõigused. Euroopa Parlament on seisukohal, et Euroopa Parlamendil ja nõukogul peaks olema võimalus anda kindla perioodi vältel hinnang komisjonile rakendusvolituste andmise kohta. Seetõttu on asjakohane piirata perioodi, mille vältel võib komisjon rakendusmeetmeid võtta.

- (8) Euroopa Parlamendile tuleks jätta kolmekuuline periood alates muudatusettepanekute ja rakendusmeetmete eelnõu esmakordsest edastamisest, et võimaldada tal need läbi vaadata ja esitada oma arvamus. Kiireloomulistel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel peaks olema võimalik seda perioodi lühendada. Kui selle aja jooksul võtab Euroopa Parlament vastu resolutsiooni, peaks komisjon muudatusettepanekute või meetmete eelnõu uuesti läbi vaatama.
- (9) Lisaks on vaja teha täiendavaid muudatusi, et edasi lükata nõukogu 10. mai 1993. aasta direktiivi 93/22/EMÜ väärtpaperiturul pakutavate investeerimiseenuste kohta⁽¹⁾ kehtetuks tunnistamist ja direktiiviga 2004/39/EÜ kehtestatud üleminekusätete jõustumist ning pikendada komisjoni aruande koostamise ajakava.
- (10) Seoses tähtaja edasilükkamisega, mis jääb liikmesriikide kohustuse võtta direktiiv 2004/39/EÜ üle siseriiklikku õigusesse ning tähtaja vahele, mil investeerimisühingud ja krediitiasutused peavad olema uute nõuetega vastavusse viidud, ei avalda direktiivi 2004/39/EÜ sätted mõju kuni 1. novembrini 2007; seepärast tuleb direktiiv 93/22/EMÜ tunnistada kehtetuks alates 1. novembrist 2007.

- (11) Seepärast tuleks vastavalt muuta direktiivi 2004/39/EÜ,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2004/39/EÜ muudetakse järgmiselt.

- 1) Põhjendus 69 asendatakse järgmisega:

“(69) Euroopa Parlamendile tuleks jätta kolmekuuline periood alates muudatusettepanekute ja rakendusmeetmete eelnõu esmakordsest edastamisest, et võimaldada tal need läbi vaadata ja esitada oma arvamus. Kiireloomulistel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel peaks olema võimalik seda perioodi lühendada. Kui selle aja jooksul võtab Euroopa Parlament vastu resolutsiooni, peaks komisjon muudatusettepanekute või meetmete eelnõu uuesti läbi vaatama.”

- 2) Artiklit 64 muudetakse järgmiselt:

- a) lisatakse järgmine lõige:

“2a. Võetud rakendusmeetmed ei või muuta käesoleva direktiivi olulisi sätteid.”;

- b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

“3. Ilma et see piiraks juba vastu võetud rakendusmeetmete kohaldamist, peatatakse hiljemalt 1. aprillil 2008 direktiivi nende sätete kohaldamine, mis käsitlevad tehniliste eeskirjade, muudatuste ja otsuste vastuvõtmist lõikes 2 osutatud korras. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad komisjoni ettepanekul tegutsedes asjaomaste sätete kohaldamist asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras pikendada ja vaatavad nad sellel eesmärgil läbi enne eespool nimetatud kuupäeva möödumist.”.

- 3) Artikkel 65 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 65

Aruandlus ja kontroll

1. 31. oktoobriks 2007 esitab komisjon avaliku konsultatsiooni alusel ja pädevate asutustega arutelusid silmas pidades aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva direktiivi sätete reguleerimisala võimaliku laiendamise kohta seoses kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse kohustusega finantsinstrumentidega seotud tehingute osas, välja arvatud tehingud aktsiatega.

2. 31. oktoobriks 2008 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 27 kohaldamise kohta aruande.

3. 30. aprilliks 2008 esitab komisjon avalike konsultatsioonide alusel ja arutelusid pädevate asutustega silmas pidades Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande seoses järgmisega:

- a) artikli 2 lõike 1 punktist k tuleneva erandi jätkuv asjakohasus ettevõtjate puhul, kelle põhitegevusala on omal kulul kaupade tuletisinstrumentidega kauplemine;

- b) kõnealustele ettevõtjatele investeerimisühingutena käesoleva direktiivi tähenduses tegevusloa andmise ja nende üle järelevalve teostamise proportsionaalsete nõuete sisu ja vorm;

⁽¹⁾ EÜT L 141, 11.6.1993, lk 27. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/87/EÜ (ELT L 35, 11.2.2003, lk 1).

c) investeerimisteenuste osutamiseks ja/või investeerimistegevuseks seotud vahendajate määramist käsitlevate eeskirjade asjakohasus, eelkõige seoses nende üle järelevalve teostamisega;

d) artikli 2 lõike 1 punktist i tuleneva erandi jätkuv asjakohasus.

4. 30. aprilliks 2008 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande olukorra kohta seoses tökete kõrvaldamisega, mis võivad takistada sellise teabe konsolideerimist Euroopa tasandil, mille avaldamist kauplemiskohtadelt nõutakse.

5. Lõigetes 1–4 osutatud aruannete alusel võib komisjon esitada ettepanekuid seonduvate paranduste tegemiseks käesolevas direktiivis.

6. 31. oktoobriks 2006 esitab komisjon avalike konsultatsioonide alusel ja silmas pidades arutelusid pädevate asutustega Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande seoses vahendajate suhtes ühenduse õiguse alusel kohaldatavate kutsekindlustuse nõuete jätkuva asjakohasusega.”

4) Artikkel 69 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 69

Direktiivi 93/22/EMÜ kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 93/22/EMÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. novembrist 2007. Viiteid direktiivile 93/22/EMÜ tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile. Viiteid direktiivis 93/22/EMÜ või selle artiklites määratletud mõistetele tõlgendatakse viidetena käesolevas direktiivis või selle artiklis määratletud samaväärsele mõistele.”

5) Artikli 70 esimene lõik asendatakse järgmisega:

“Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud siseriiklikud õigus- ja haldusnormid vastu 31. jaanuariks 2007. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid meetmeid alates 1. novembrist 2007.”

6) Artikli 71 lõiked 1–5 asendatakse järgmistega:

“1. Investeerimisühinguid, mis on oma päritoluliikmesriigis investeerimisteenuste osutamiseks tegevusloa saanud enne 1. novembrist 2007, loetakse käesoleva direktiivi alusel tegevusloa omavateks, kui kõnealuste liikmesriikide seadustes on ette nähtud, et investeerimisühingud peavad tegevuse alustamiseks vastama artiklites 9–14 sätestatud tingimustega võrreldavatele tingimustele.

2. Oma päritoluliikmesriigis enne 1. novembrist 2007 tegevusloa saanud reguleeritud turgu või turu korraldajat loetakse käesoleva direktiivi tähenduses sellise tegevusloa saanuks, kui kõnealuse liikmesriigi õigusaktid näevad ette, et reguleeritud turg või turu korraldaja peab vastama III jaotises kehtestatud tingimustega võrreldavatele tingimustele.

3. Enne 1. novembrist 2007 riiklikku registrisse kantud seotud vahendajaid loetakse käesoleva direktiivi tähenduses selliselt registreerituks, kui asjaomase liikmesriikide õigusaktid näevad ette, et seotud vahendajad peavad vastama artiklis 23 kehtestatud tingimustega võrreldavatele tingimustele.

4. Vastavalt direktiivi 93/22/EMÜ artiklitele 17, 18 või 30 enne 1. novembrist 2007 edastatud teavet loetakse edastatuks vastavalt käesoleva direktiivi artiklitele 31 ja 32.

5. Olemasolevatele süsteemidele, mis jäävad reguleeritud turu korraldaja poolt rakendatava mitmepoolse kauplemissüsteemi määratluse piiresse, antakse luba tegutsemiseks mitmepoolse kauplemissüsteemina reguleeritud turu korraldaja taotluse alusel, tingimusel et see järgib samaväärseid eeskirju, mille täitmist nõutakse käesoleva direktiiviga mitmepoolsetele kauplemissüsteemidele loa andmiseks ja rakendamiseks, ning tingimusel et asjaomane taotlus esitatakse 18 kuu jooksul pärast 1. novembrist 2007.”

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu 31. jaanuariks 2007. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid meetmeid alates 1. novembrist 2007.

2. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 5. aprill 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

H. WINKLER

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/32/EÜ,

5. aprill 2006,

mis käsitleb energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/76/EMÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühenduses on vajadus energia lõpptarbimise tõhususe parandamise ja energianõudluse suunamise ja taastuvenergia tootmise edendamise järele, kuna igasugune muu mõju energiatarnimisele ja jaotamistingimustele lühiajalises või keskpikas perspektiivis, olgu siis uute võimsuste rajamise või ülekande jaotamise parandamise teel, on suhteliselt piiratud. Käesolev direktiiv aitab seega parandada varustuskindlust.
- (2) Energia lõpptarbimise tõhususe parandamine aitab kaasa primaarenergia tarbimise ning CO₂ ja muude kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemisele ning sellega ohtliku kliimamuutuse ennetamisele. Nimetatud heitkogused kasvavad pidevalt ja see muudab Kyoto kohustuste

täitmise järjest raskemaks. Ühenduse kasvuhoonegaaside heitkogustest 78 % tuleneb energiasektoriga seotud inimtegevusest. Kuuendas keskkonnaalases tegevusprogrammis, mis võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1600/2002/EÜ ⁽⁴⁾ nähakse ette heitkoguste edasise vähendamise vajadus, et saavutada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni pikaajaline eesmärk stabiliseerida kasvuhoonegaaside kontsentratsioon atmosfääris tasemel, mis võimaldaks vältida kliimasüsteemi ohtlikku inimtekkelist häirimist. Seetõttu tuleb rakendada konkreetseid tegevuspõhimõtteid ja meetmeid.

- (3) Energia lõpptarbimise tõhususe parandamine võimaldab kasutada potentsiaalset kuluefektiivset säästu majanduslikult tõhusal viisil. Energiatõhususe parandamise meetmete abil saaks nimetatud energiasäästu suurendada ja aidata sellega vähendada ühenduse sõltuvust energiainpordist. Lisaks võimaldab energiatõhusamate tehnoloogiate arendamine edendada ühenduse uuenduslikkust ja konkurentsivõimet nagu on rõhutatud Lissaboni strateegias.
- (4) Komisjoni teatises Euroopa kliimamuutuste programmi esimese etapi rakendamise kohta nimetatakse energianõudluse haldamist käsitlevat direktiivi ühena ühenduse tasandil võetavatest kliimamuutustega seotud prioriteetsetest meetmetest.
- (5) Käesolev direktiiv on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiviga 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju, ⁽⁵⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiviga 2003/55/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta, ⁽⁶⁾ mis näevad ette võimaluse kasutada energiatõhusust ja nõudluse juhtimist alternatiivina uutele energiavõimsustele ja keskkonnakaitse eesmärgil, mis võimaldab liikmesriikidel muu hulgas korraldada uute energiavõimsuste pakkumismenetlusi või kasutada energiatõhususe või nõudlusega seotud meetmeid, sealhulgas valgete sertifikaatide süsteeme.

⁽¹⁾ ELT C 120, 20.5.2005, lk 115.

⁽²⁾ ELT C 318, 22.12.2004, lk 19.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 7. juuni 2005. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 23. septembri 2005. aasta ühine seisukoht (ELT C 275 E, 8.11.2005, lk 19) ja Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2005. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 14. märtsi 2006. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 37. Direktiivi on muudetud nõukogu direktiiviga 2004/85/EÜ (ELT L 236, 7.7.2004, lk 10).

⁽⁶⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 57.

- (6) Käesolev direktiiv ei piira direktiivi 2003/54/EÜ artikli 3 kohaldamist, milles nõutakse, et liikmesriigid tagaksid nende territooriumil kõikidele kodutarbijatele, ning kui liikmesriigid seda vajalikuks peavad, väikestele ettevõtjatele, universaalteenuse osutamise, mis tähendab, et neil on õigus saada oma territooriumil kindlaksmääratud kvaliteediga elektritarneid mõistliku, hõlpsasti ja selgelt võrreldava ning läbipaistva hinnaga.
- (7) Seega ei ole käesoleva direktiivi eesmärk üksnes jätkata energiateenuste pakkumise edendamist, vaid luua ka tugevamaid stiimuleid nõudluseks. Seetõttu peaks iga liikmesriigi avalik sektor andma head eeskju energiat tarvitavate seadmete hoolduse, energiateenuste ja muude energiatõhususe meetmetega seotud investeeringute ja muude kulutuste suhtes. Seetõttu tuleks julgustada avalikku sektorit lisama energiatõhususe parandamise aspektid oma investeeringutesse, amortisatsiooninormidesse ja tegevuseelarvetesse. Lisaks sellele peaks avalik sektor püüdma kasutada energiatõhususe kriteeriume riigihanke pakkumismenetluses, mis on lubatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivile 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate tellijate hankemenetlused, ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivile 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta, ⁽²⁾ mille põhimõtet kinnitab Euroopa Kohtu 17. septembri 2002. aasta lahend kohtuasjas C-513/99 ⁽³⁾. Pidades silmas asjaolu, et liikmesriikide haldusstruktuurid erinevad üksteisest suurel määral, tuleks erinevad avaliku sektori meetmed võtta riiklikul, piirkondlikul ja/või kohalikul tasandil.
- (8) Avalikul sektoril on palju võimalusi, kuidas eeskju anda: lisaks III ja VI lisas loetletud kohaldatavatele meetmetele võib avalik sektor algatada näiteks energiatõhususe katseprojekte ja motiveerida töötajate energiasäästlikku käitumist. Soovitava mitmekordse mõju saamiseks tuleks võimalikult suurest hulgast niisugustest meetmetest tõhusalt teavitada üksikisikuid ja/või äriühinguid, rõhutades nendest saadavat kasu.
- (9) Jaeturgude liberaliseerimine elektrienergia, maagaasi, kivisöe ja pruunsöe, kütte ja mõnel juhul isegi kaugkütte ja -jahutuse lõpptarbijatele on peaaegu alati toonud kaasa tõhususe suurenemise ja madalamad kulud energia tootmisel, ülekandmisel ja jaotamisel. Selline liberaliseerimine ei ole toodete ja teenuste puhul tinginud märkimisväärset konkurentsi, mis oleks võinud kaasa tuua tõhususe suurenemise nõudluse osas.
- (10) Nõukogu kinnitas oma 7. detsembri 1998. aasta energiatõhususe resolutsioonis ⁽⁴⁾ ühenduse kui terviku eesmärgi parandada kuni aastani 2010 energia lõpptarbitamise intensiivsust ühe protsendi võrra aastas.
- (11) Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma vastu riigisisesed soovituslikud eesmärgid energia lõpptarbitamise tõhususe edendamiseks ning energiateenuste turu püsiva kasvu ja elujõulisuse tagamiseks ning toetama sellega Lissaboni strateegia rakendamist. Riigisest soovituslike eesmärkide vastuvõtmine energia lõpptarbitamise tõhususe edendamiseks annab tõhusa koostoime teiste ühenduse õigusaktidega, mis nende kohaldamisel aitavad saavutada nimetatud riigisisesed eesmärgid.
- (12) Käesolev direktiiv nõuab liikmesriikidelt meetmete kasutuselevõttu ja selle eesmärkide täitmine sõltub mõjust, mida need meetmed omavad energia lõppkasutajatele. Liikmesriikide meetmete lõpptulemus on seetõttu sõltuv paljudest välisteguritest, mis mõjutavad tarbijate käitumist energiatarbitamise suhtes ja nende soovi rakendada energiasäästumeetodeid ja kasutada energiat säästvaid seadmeid. Seega, kuigi liikmesriigid kohustuvad tegema jõupingutusi 9 %lise sihtnäitaja saavutamiseks, on riigisene säästueesmärk soovituslik ja sellega ei kaasne liikmesriikidele õiguslikult täitmisele pööratavat kohustust selle saavutamiseks.
- (13) Riigisese soovitusliku eesmärgi täitmisel võivad liikmesriigid seada endale suurema eesmärgi kui 9 %.
- (14) Energiatõhususe parandamist soodustab teabe, kogemuste ja parimate tavade vahetamine igal tasandil, sealhulgas eelkõige avalikus sektoris. Seetõttu peaksid liikmesriigid koostama nende meetmete loetelu, mida nad on seoses käesoleva direktiiviga võtnud, ja kontrollima nii palju kui võimalik nende mõju energiatõhususe tegevuskavades.
- (15) Energiasäästu eesmärkide saavutamisel tehnoloogiliste, käitumuslike ja/või majanduslike muutuste kaudu tuleks vältida olulist kahjulikku keskkonnamõju ning austada sotsiaalseid prioriteete.

⁽¹⁾ ELT L 134, 30.4.2004, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2083/2005 (ELT L 333, 20.12.2005, lk 28).

⁽²⁾ ELT L 134, 30.4.2004, lk 114. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2083/2005.

⁽³⁾ C-513/99: Concordia Bus Finland Oy Ab, endine Stagecoach Finland Oy Ab v Helsingin kaupunki ja HKL-Bussiliikenne (EKL 2002, I köide, lk 7213).

⁽⁴⁾ EÜT C 394, 17.12.1998, lk 1.

- (16) Pakkumise rahastamisel ja nõudmise maksumusel on energiateenuste puhul oluline roll. Fondide loomine energiatõhususe programmide ja muude energiatõhususe parandamise meetmete rakendamise rahastamise ning energiateenuste turu arendamise toetamiseks võib seega olla asjakohane vahend niisuguse turu mittediskrimineeriva rahastamise käivitamiseks.
- (17) Suuremat lõpptarbimise tõhusust on võimalik saavutada energiateenuste või muude energiatõhususe parandamise meetmete kättesaadavuse parandamisega ja nende järele nõudluse suurendamisega.
- (18) Energiasäästu potentsiaali ärakasutamiseks teatud turusegmentides, kus energiaauditid üldiselt müügil ei ole, nagu näiteks kodumajapidamistes, peaksid liikmesriigid tagama energiaauditite kättesaadavuse.
- (19) Nõukogu 5. detsembri 2000. aasta järeldustes nimetatakse energiateenuste edendamist ühenduse strateegia arendamise kaudu energiatõhususe parandamise prioriteetse valdkonnana.
- (20) Energiatarnijad, jaotusvõrgu haldurid ja energia jaemüügiettevõtjad saavad energiatõhusust ühenduses parandada, turustades tõhusamat lõpptarbimist võimaldavaid energiateenuseid, näiteks siseruumide soojusmugavus, soe tarbevesi, jahutus, toodete valmistamine, valgustus ja ajamid. Kasumi maksimeerimine oleks seega energiataarnijate, jaotusvõrgu haldurite ja energia jaemüügiettevõtjate jaoks pigem tihedamalt seotud energiateenuste müügiga võimalikult paljudele tarbijatele, mitte igale tarbijale võimalikult suure energiakoguse müügiga. Liikmesriigid peaksid püüdma vältida igasugust konkurentsi moonutamist selles valdkonnas, et tagada kõigile energiateenuste pakkujatele võrdsed võimalused; selle ülesande võivad nad delegeerida riiklikule reguleerijale.
- (21) Võttes täielikult arvesse energiasektori turuosaliste riigisisest korraldust ja selleks, et soodustada käesoleva direktiiviga sätestatud energiateenuste ja energiatõhususe parandamise meetmete rakendamist, peaks liikmesriikidel olema võimalus sätestada energiataarnijatele, jaotusvõrgu halduritele või energia jaemüügiettevõtjatele või võimaluse korral kahele neist või kõigile nimetatud turuosalistele kohustus pakkuda selliseid teenuseid ja osaleda selliste meetmete rakendamisel.
- (22) Kolmanda isiku kaasamine rahastamisse on uuenduslik meede, mida tuleks edendada. Sellisel juhul väldivad kasusaajad investeerimiskulutusi, kasutades osa kolmanda isiku investeeringu abil saadava energiasäästu rahalistest vahenditest kolmanda isiku investeeringu ja intressikulude tagasimaksmiseks.
- (23) Selleks, et võrguenergia tariifid ja muud regulatsioonid soodustaksid lõpptarbimise energiatõhusust, tuleks kõrvaldada suuremat energiatarbimist soodustavad põhjendamatud stiimulid.
- (24) Energiateenuste turgu saab edendada paljude vahendite, sealhulgas mitterahaliste vahendite abil.
- (25) Energiasäästu eesmärgi saavutamiseks rakendatud energiateenuseid, energiatõhususe parandamise programme ja muid energiatõhususe parandamise meetmeid võib toetada ja/või rakendada sidusrühmade ja liikmesriikide määratud sõltumatute avaliku sektori organite vaheliste vabatahtlike kokkulepete kaudu.
- (26) Käesolevas direktiivis käsitletud vabatahtlikud kokkulepped peaksid olema läbipaistvad ja sisaldama vajaduse korral teavet vähemalt järgmiste punktide kohta: kvantitatiivsed ja etapiviisilised eesmärgid, järelevalve ja aruandlus.
- (27) Mootorikütuse- ja transpordisektoril on energiatõhususes ja -säästus tähtis osa.
- (28) Energiatõhususe parandamise meetmete määratlemisel tuleks arvesse võtta tõhususe kasvu, mis saavutatakse tasuvate tehnoloogiliste uuenduste, näiteks elektrooniliste arvestite laialdase kasutamise kaudu. Käesoleva direktiivi tähenduses kuuluvad konkurentsivõimeliste hindadega individuaalsete arvestite hulka täpsed soojusmõõtjad.
- (29) Et võimaldada lõppkasutajal teha oma energiatarbimise osas paremal informeeritusel põhinevaid otsuseid, tuleks talle anda piisavat sellekohast teavet ja ka muud asjakohast teavet, näiteks kättesaadavate energiatõhususe parandamise meetmete ja lõppkasutaja võrdlevate profiilide kohta või energiatarbivate seadmete ("Factor Four" elemente sisaldavate või sarnaste seadmete) objektiivsete tehospetsifikaatide kohta. Tuleb meeles pidada, et osa niisugusest väärtuslikust teabest peaks olema lõpptarbijale juba kättesaadavaks tehtud direktiivi 2003/54/EÜ artikli 3 lõike 6 kohaselt. Lisaks sellele tuleks tarbijatele aktiivselt soovitada oma mõõtjate korrapärasest kontrollimisest.
- (30) Igasugust energiatõhususega seotud teavet tuleks sihtrühmale jagada laiaulatuslikult ja asjakohases vormis, sealhulgas arveste lisadena. Selle hulka võiks kuuluda teave finants- ja õigusraamistiku kohta, teabe- ja reklaamikampaaniad ning parimate tavade laiaulatuslik vahetamine kõigil tasanditel.

- (31) Käesoleva direktiivi vastuvõtmisega on kõik nõukogu 13. septembri 1993. aasta direktiivi 93/76/EMÜ (süsinikdioksiidi heitmete vähendamise kohta energiatõhususe suurendamise teel (SAVE))⁽¹⁾ olulised sätted hõlmatud ühenduse muude õigusaktidega ning seepärast tuleks direktiiv 93/76/EMÜ kehtetuks tunnistada.
- (32) Kuna käesoleva direktiivi eesmärgid, nimelt energia lõpptarbimise tõhususe edendamine ja energiateenuste turu arendamine, ei ole liikmesriikide tasandil piisaval määral saavutatavad ning on seega paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (33) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleb vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused⁽²⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

SISU JA REGULEERIMISALA

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on edendada energia lõpptarbimise tõhususe kuluefektiivset parandamist liikmesriikides

- a) sätestades vajalikud soovituslikud eesmärgid, mehhanismid, stiimulid ning vajaliku institutsioonilise, finants- ja õigusliku raamistiku, et kõrvaldada praegused turutõkked ja -puudused, mis takistavad energia tõhusat lõpptarbimist;
- b) luues tingimused energiateenuste turu arenguks ja edendamiseks ning muude energiatõhususe parandamise meetmete pakkumiseks lõppkasutajatele.

⁽¹⁾ EÜT L 237, 22.9.1993, lk 28.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat direktiivi kohaldatakse

- a) energiatõhususe parandamise meetmete pakkujate, energiatarnijate, jaotusvõrgu haldurite ja energia jaemüügiettevõtjate suhtes. Liikmesriigid võivad siiski artikleid 6 ja 13 mitte kohaldada energia väiketarnijate, väikeste jaotusvõrguettevõtjate ja väikeste jaemüügiettevõtjate suhtes;
- b) lõpptarbijate suhtes. Direktiivi ei kohaldata siiski selliste äriühingute suhtes, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saaste-kvootidega kauplemise süsteem)⁽³⁾ I lisa loetletud tegevusaladega;
- c) relvajõudude suhtes vaid sellises ulatuses, mille puhul direktiivi kohaldamine ei põhjusta konflikti relvajõudude tegevuse olemuse ja põhieesmärkidega, ning välja arvatud üksnes sõjaliseks otstarbeks kasutatav materjal.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *energia* – kõik kaubanduslikult kättesaadavad energialiigid, sealhulgas elektrienergia, maagaas (sealhulgas veeldatud maagaas), veeldatud naftagaas, kõik kütteks ja jahutuseks (sealhulgas kaugkütteks ja -jahutuseks kasutatavad kütused), kivisüsi ja pruunsüsi, turvas, mootorkütus (välja arvatud lennukikütus ja laevade punkrivaru), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2001. aasta direktiivis 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul⁽⁴⁾ määratletud biomass;
- b) *energiatõhusus* – väljundjõudluse, -teenuse, -kauba või -energia ja tarbitud energia suhtarv;

⁽³⁾ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32. Direktiivi on muudetud direktiiviga 2004/101/EÜ (ELT L 338, 13.11.2004, lk 18).

⁽⁴⁾ EÜT L 283, 27.10.2001, lk 33. Direktiivi on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

- c) *energiatõhususe parandamine* – energia lõpptarbimise tõhususe suurendamine tehnoloogiliste, käitumuslike ja/või majanduslike muutuste tulemusena;
- d) *energiäsääst* – enne ja pärast ühe või enama energiatõhususe parandamise meetme rakendamist tarbimise mõõtmise ja/või hindamisega kindlaksmääratud säästetud energia kogus, kui seejuures on tagatud normaliseerimine energiatarbimist mõjutavate välistingimuste suhtes;
- e) *energiateenus* – füüsiline hüve, kasu või eelis, mis tuleneb energia ja energiatõhusa tehnoloogia kombinatsioonist ja/või toimimisest, mille hulka võib kuuluda teenuse osutamiseks vajalik tegevus, hooldus ja kontroll, mis on tarnitud lepingu alusel ja mille puhul on tõestatud, et tavaolukorras viib see kontrollitava ja mõõdetava või hinnatava energiatõhususe paranemiseni ja/või primaarenergia säästmiseni;
- f) *energiatõhususe mehhanismid* – üldmeetmed, mida valitsused või valitsusasutused kasutavad turuosalejatele toetava raamistiku või stiimulite loomiseks energiateenuste ja energiatõhususe parandamise meetmete pakkumiseks ja osmiseks;
- g) *energiatõhususe parandamise programmid* – tegevused, mis on suunatud lõpptarbivate rühmadele ja mis tavaliselt viivad kontrollitava ja mõõdetava või hinnatava energiatõhususe paranemiseni;
- h) *energiatõhususe parandamise meetmed* – kõik meetmed, mis tavaliselt viivad kontrollitava ja mõõdetava või hinnatava energiatõhususe paranemiseni;
- i) *energiateenuse ettevõtja* – füüsiline või juriidiline isik, kes pakub energiateenuseid ja/või teisi energiatõhususe parandamise meetmeid kasutaja hoones või ruumides ning võtab seda tehes teatava finantsriski. Osutatud teenuste eest maksmine põhineb (täielikult või osaliselt) energiatõhususe parandamise ja muude kokkulepitud tulemuslikkuse kriteeriumide saavutamisel;
- j) *energiatulemuslikkuse leping* – kasusaaja ja energiatõhususe parandamise meetme tarnija (tavaliselt energiateenuse ettevõtja) vaheline kokkulepe, mille alusel makstakse nimetatud meetme investeeringute eest sõltuvalt lepingus kokkulepitud energiatõhususe parandamise tasemele;
- k) *kolmandate isikute kaasamine rahastamisse* – kokkulepe, milles lisaks energiatarnijale ja energiatõhususe parandamise meetmest kasusaajale osaleb ka kolmas isik, kes maksab meetme eest ja nõuab kasusaajalt sisse tasu, mis on võrdväärne energiatõhususe parandamise meetmest saavutatud energiasäästu osaga. Nimetatud kolmas isik võib aga ei tarvitse olla energiateenuse ettevõtja;
- l) *energiaauditid* – süstemaatiline menetlus, mille abil saadakse adekvaatseid teadmisi hoone või hoonete rühma, tööstusprotsessi ja/või tööstusrajatise ja eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise kohta, millega määratakse kuluefektiivse energiasäästu võimalused ja säästu suurus ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;
- m) *energiäsäästu finantsinstrumendid* – kõik rahastamisvahendid nagu fondid, subsiidiumid, maksuvähendused, laenu, kolmandate isikute kaasamine rahastamisse, energiatulemuslikkuse lepingud, energiasäästu lepingute tagamine, energia allhange ja muud asjakohased lepingud, mis on avalik-õiguslike või eraõiguslike isikute poolt tehtud turul kättesaadavaks, et osaliselt vähendada või täielikult katta energiatõhususe parandamise meetmete rakendamise algseid kulusid;
- n) *lõpptarbija* – füüsiline või juriidiline isik, kes ostab energiat oma lõpptarbimiseks;
- o) *energiatarnija* – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab energia transpordi eest selle tarnimiseks lõpptarbijale ja jaotusjaamadele, mis müüvad energia lõpptarbijale. Käesolev määratlus ei hõlma elektri ja maagaasi jaotusvõrgu haldureid, kes on hõlmatud punktiga p;
- p) *jaotusvõrgu haldur* – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab jaotusvõrgu kasutamise eest, tagades selle hoolduse ja vajadusel elektri- ja maagaasivõrgu arendamise teatud paikkonnas, ning vajadusel võrgu vastastikuse ühendamise teiste võrkudega, ning kes tagab võrgu pikaajalise võime rahuldada mõistlikku nõudlust elektrienergia ja maagaasi jaotamise järele;
- q) *energia jaemüügiettevõtja* – füüsiline või juriidiline isik, kes tegeleb energia müügiga lõpptarbijatele;
- r) *väketarnija, väike jaotusvõrgu haldur ja väike energia jaemüügiettevõtja* – füüsiline või juriidiline isik, kes tegeleb energia müügiga lõpptarbijatele, ja kes jaotab või müüb vähem kui 75 GWh energiat aastas või kellel on vähem kui 10 töötajat või kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ole rohkem kui 2 000 000 eurot;
- s) *valged sertifikaadid* – sõltumatute sertifitseerimisasutuste väljastatud sertifikaadid, mis kinnitavad turuosaliste väiteid energiatõhususe parandamise meetmete tulemusena saavutatud energiasäästude kohta.

II PEATÜKK

ENERGIASÄÄSTU EESMÄRGID

Artikkel 4

Üldeesmärk

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja seavad sihiks saavutada käesoleva direktiivi kohaldamise üheksa aastaga üldine riigisisene soovituslik energiasäästu eesmärk 9 %, mis saavutatakse energiateenuste ja muude energiatõhususe parandamise meetmete kaudu. Liikmesriigid võtavad nimetatud eesmärgi saavutamiseks kavandatud kuluefektiivseid, teostatavaid ja põhjendatud meetmeid.

Nimetatud riigisisene soovituslik säästueesmärk määratakse ja arvutatakse kooskõlas I lisas esitatud sätete ja meetodikaga. Energiasäästu võrdluse eesmärgil ning võrreldavatesse ühikutesse teisendamiseks rakendatakse II lisas esitatud ümberarvestuskoefitsiente, välja arvatud juhul, kui õigustatud on muude koefitsientide kasutamine. Sobivad energiatõhususe parandamise meetmete näited on esitatud III lisas. Energiasäästu mõõtmise ja kontrollimise üldraamistik on esitatud IV lisas. Riigisisest energiasäästu võrreldes riigisisese soovitusliku säästueesmärgiga mõõdetakse alates 1. jaanuarist 2008.

2. Kooskõlas artikliga 14 esitatava esimese energiatõhususe tegevuskava koostamise eesmärgil määrab iga liikmesriik riigisisese soovitusliku säästu vaheeesmärgi käesoleva direktiivi kohaldamise kolmandaks aastaks ja strateegia ülevaate ajutiste ja üldiste eesmärkide saavutamise kohta. Nimetatud vaheeesmärk peab olema realistlik ja kooskõlas lõikes 1 osutatud üldise riigisisese soovitusliku energiasäästu eesmärgiga.

Komisjon esitab arvamuse selle kohta, kas riigisisene soovituslik säästu vaheeesmärk on reaalne ja kooskõlas üldise säästueesmärgiga.

3. Iga liikmesriik töötab välja programmid ja meetmed energiatõhususe parandamiseks.

4. Liikmesriigid annavad ühele või mitmele uuele või olemasolevale avaliku sektori asutusele või ametile üldkontrolli teostamise õiguse ja vastutuse lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamise raamistiku järelevalve eest. Seejärel tõendavad nimetatud ametiasutused, et sääst on saadud energiateenuste ja muude energiatõhususe parandamise meetmete abil, sealhulgas olemasolevate riigisiseste energiatõhususe parandamise meetmete abil, ning annavad tulemuste kohta aru.

5. Pärast käesoleva direktiivi läbivaatamist esimese kolme aasta möödudes selle kohaldamisest ning aruande koostamist kaalub komisjon, kas on vaja esitada ettepanek võtta vastu direktiiv, millega arendatakse edasi turupõhist lähenemisviisi energiatõhususe parandamiseks valgete sertifikaatide kaudu.

Artikkel 5

Energia lõpptarbimise tõhusus avalikus sektoris

1. Liikmesriigid tagavad, et avalik sektor on käesoleva direktiiviga seoses eeskujuks. Sel eesmärgil teavitavad nad tõhusal viisil elanikke ja/või vajadusel äriühinguid avaliku sektori eeskujuga andvast rollist ja meetmetest.

Liikmesriigid tagavad, et avalik sektor võtab energiatõhususe parandamise meetmeid, keskendudes kuluefektiivsetele meetmetele, mis annavad suurima energiasäästu lühima ajavahe- miku jooksul. Nimetatud meetmed võetakse asjakohasel riiklikul, piirkondlikul ja/või kohalikul tasandil ning need võivad sisaldada artikli 6 lõike 2 punktis b osutatud õigusloome algatusi ja/või vabatahtlikke kokkuleppeid või teisi samaväärse mõjuga instrumente. Ilma et see piiraks riigisiseste ja ühenduse riigihankeid käsitlevate õigusaktide kohaldamist,

— kasutatakse vähemalt kaht meetet VI lisas esitatud loetelust;

— hõlbustavad liikmesriigid seda protsessi, avaldades energiatõhususe ja energiasäästlikkuse juhised, mida võib kasutada konkureerivate riigihankelepingute hindamiskriteeriumina.

Liikmesriigid soodustavad ja võimaldavad avaliku sektori asutuste vahelist parimate tavade vahetamist nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil, näiteks tavadid, mida kasutatakse energiatõhususega seotud riigihangete puhul; selleks teeb lõikes 2 nimetatud organisatsioon koostööd komisjoniga, vahetades artikli 7 lõikes 3 osutatud parimaid tavasid.

2. Liikmesriigid panevad vastutuse lõikes 1 sätestatud energiatõhususe parandamise nõuete integreerimise haldamise, juhtimise ja rakendamise eest ühele või mitmele uuele või olemasolevale organisatsioonile. Need võivad olla samad asutused või ametid, millele on osutatud artikli 4 lõikes 4.

III PEATÜKK

**ENERGIA LÕPPTARBIMISE TÕHUSUSE JA
ENERGIATEENUSTE EDENDAMINE**

Artikkel 6

**Energiatarnijad, jaotusvõrgu haldurid ja energia
jaemüügiettevõtjad**

1. Liikmesriigid tagavad, et energiatarnijad, jaotusvõrgu haldurid ja energia jaemüügiettevõtjad

a) esitavad nõudmisel, aga mitte rohkem kui üks kord aastas, kokkuvõtliku statistilise andmestiku oma lõpptarbivate kohta artikli 4 lõikes 4 osutatud asutusele või ametile või muule määratud organile, eeldusel et viimane edastab saadud teabe omakorda eelnevalt nimetatutele. Nimetatud teave peab olema piisav, et kavandada ja rakendada energiatõhususe parandamise programme ning edendada ja jälgida energiateenuseid ja teisi energiatõhususe parandamise meetmeid. Selle hulka võib kuuluda varasem ja peab kuuluma praegune teave lõpptarbijapoolse tarbimise kohta, sealhulgas vajadusel koormusnäitajad, tarbijagrupid ja tarbijate geograafiline asukoht, samal ajal säilitatakse eraviisilise teabe või tundliku äriteabe puutumatus ja konfidentsiaalsus kooskõlas kohaldatavate ühenduse õigusaktidega;

b) hoiduvad igasugusest tegevusest, mis võiks takistada nõudlust energiateenuste osutamise või muude energiatõhususe parandamise meetmete järele või takistada energiateenuste ja muude energiatõhususe parandamise meetmete turu arengut. Juhul kui selliseid takistavaid tegevusi esineb, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed nende lõpetamiseks.

2. Liikmesriigid

a) valivad järgmistest nõuetest ühe või mitu nõuet, millele energiatarnijad, jaotusvõrgu haldurid ja/või jaemüügiettevõtjad peavad vastama otseselt ja/või teiste energiateenuste või energiatõhususe parandamise meetmete pakkujate kaudu kaudselt:

i) konkurentsivõimeliste hindadega energiateenuste oma lõpptarbivatele pakkumise ja edendamise tagamine või

ii) oma lõpptarbivatele konkurentsivõimeliste hindadega sõltumatult teostatud energiaauditite ja/või energiatõhususe parandamise meetmete kättesaadavuse tagamine ning nende edendamine kooskõlas artikli 9 lõikega 2 ja artikliga 12 või

iii) panustamine artiklis 11 nimetatud fondidesse ja rahastamismehhanismidesse. Sellise panustamise tase peab vastama vähemalt käesoleva lõike kohaste meetmete pakkumise hinnangulistele kuludele ning taseme suhtes tuleb kokku leppida artikli 4 lõikes 4 osutatud asutuse või ametiga ja/või

b) tagavad, et oleks olemas või võetaks kasutusele vabatahtlikud kokkulepped ja/või muud turupõhised süsteemid, nagu valged sertifikaadid, mis toimelt vastavad ühele või mitmele punktis a nimetatud nõudele. Liikmesriigid hindavad, kontrollivad ja jälgivad vabatahtlike kokkulepete järgimist, et tagada tegelikkuses nende samaväärne toime ühe või mitme punktis a nimetatud nõudega.

Selleks peavad vabatahtlikel kokkulepetel olema selged ja ühemõttelised eesmärgid ning nende suhtes tuleb kohaldada menetlustega seotud järelevalve ja aruandluse nõudeid, mis näeksid ette täiendatud ja/või lisameetmete rakendamise juhul, kui eesmäärke ei saavutada või tõenäoliselt ei saavutada. Läbipaistvuse tagamiseks tehakse vabatahtlikud kokkulepped avalikkusele kättesaadavaks ja avaldatakse enne nende kohaldamist ulatuses, mida lubavad kohaldatavad konfidentsiaalsussätted, ning nendes peab sisalduma sidusrühmadele üleskutse nende kohta arvamust avaldama.

3. Liikmesriigid tagavad, et muudel turuosalistel kui energia tarnijatel, jaotusvõrgu halduritel ja/või energia jaemüügiettevõtjatel, nagu näiteks energiateenuse ettevõtjatel, paigaldajatel, energianõustajatel ja/või energiakonsultantidel, on piisavad stiimulid, võrdsed konkurentsivõimalused ja võrdsed tingimused, et sõltumatult pakkuda ja rakendada lõike 2 punkti a alapunktides i ja ii kirjeldatud energiateenuseid, energiaauditeid ja energiatõhususe parandamise meetmeid.

4. Lõigete 2 ja 3 kohaselt võivad liikmesriigid panna vastutuse jaotusvõrgu halduritele üksnes juhul, kui see on kooskõlas direktiivi 2003/54/EÜ artikli 19 lõikes 3 ja direktiivi 2003/55/EÜ artikli 17 lõikes 3 sätestatud raamatupidamisarvestuse eristamise nõuetega.

5. Käesoleva artikli rakendamine ei piira direktiivide 2003/54/EÜ ja 2003/55/EÜ alusel lubatud mööndusi või erandeid.

Artikkel 7

Teabe kättesaadavus

1. Liikmesriigid tagavad, et riigisiseste soovituslike eesmärkide saavutamiseks vastuvõetud energiatõhususe mehhanisme ning finants- ja õiguslikku raamistikku käsitlev teave on selge ja et asjaomaste turuosaliste seas levitataks seda teavet laialdaselt.
2. Liikmesriigid tagavad suuremate jõupingutuste tegemise energia lõpptarbimise tõhususe edendamiseks. Nad loovad turul osalejatele sobivad tingimused ja stiimulid energia lõpptarbimise tõhusust käsitleva teabe ja nõuannete jagamiseks lõpptarbijatele senisest suuremal määral.
3. Komisjon tagab, et teavet parimate energiasäästmise tavade kohta liikmesriikides vahetatakse ja levitataks laialdaselt.

Artikkel 8

Kvalifikatsiooni-, akrediteerimis- ja sertifitseerimissüsteemide kättesaadavus

Tehnilise pädevuse, objektiivsuse ja usaldusväärsuse kõrge taseme saavutamiseks tagavad liikmesriigid juhtudel, kui nad peavad seda vajalikuks, et artikli 6 lõike 2 punkti a alapunktides i ja ii osutatud energiateenuste, energiaauditite ja energiatõhususe parandamise meetmete pakujatele on kättesaadavad asjakohased kvalifikatsiooni-, akrediteerimis- ja/või sertifitseerimissüsteemid.

Artikkel 9

Energiasäästu finantsinstrumendid

1. Liikmesriigid tunnistavad kehtetuks või muudavad riigisiseseid õigus- ja haldusaktid (välja arvatud selgelt maksundust käsitlevad õigus- ja haldusaktid), mis asjatult või ebaproportsionaalselt takistavad või piiravad energiasäästu finantsinstrumentide kasutamist energiateenuste või muude energiatõhususe parandamise meetmete turul.
2. Liikmesriigid teevad energiateenuste või muude energia- tõhususe parandamise meetmete olemasolevatele ja potentsiaalsetele ostjatele avalikus ja erasektoris kättesaadavaks nimetatud finantsinstrumentide näidislepingud. Neid võivad välja anda artikli 4 lõikes 4 osutatud asutused ja ametid.

Artikkel 10

Võrgu kaudu edastatava energia kasutuse tõhustamist soodustavad tariifid ja muud eeskirjad

1. Liikmesriigid tagavad selliste ülekande- ja jaotustariifides olevate stiimulite kõrvaldamise, mis tarbetult suurendavad jaotatava ja ülekantava energia hulka. Seoses sellega võivad liikmesriigid kooskõlas direktiivi 2003/54/EÜ artikli 3 lõikega 2 ja direktiivi 2003/55/EÜ artikli 3 lõikega 2 kehtestada vastavalt elektri- ja gaasisektoris tegutsevatele ettevõtjatele energiatõhususega seotud avaliku teenindamise kohustuse.
2. Liikmesriigid võivad lubada selliseid skeemide ja tariifisüsteemide osasid, millel on sotsiaalne eesmärk, eeldusel et igasugune häiriv mõju ülekande- ja jaotussüsteemile on võimalikult väike ja et nimetatud osad ei ole sotsiaalse eesmärgi suhtes ebaproportsionaalsed.

Artikkel 11

Fondid ja rahastamismehhanismid

1. Ilma et see piiraks asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist, võivad liikmesriigid asutada fondi või fonde, millest toetatakse energiatõhususe parandamise programmide elluviimist ja muid energiatõhususe parandamise meetmeid ning edendatakse energiatõhususe parandamise meetmete turu arengut. Nimetatud meetmed hõlmavad energiaauditite, energiasäästu rahastamisvahendite ning vajadusel ka tõhustatud mõõtmise ja informatiivsete arvete koostamise edendamist. Fondidest tuleb toetada ka lõpptarbimise sektorit, kus on suuremad ülekandekulud ja kõrgemad riskid.
2. Kui need on asutatud, võivad sellised fondid anda toetusi, laene, finantstagatise ja/või teostada muud liiki rahastamist, mis tagab tulemuste saavutamise.
3. Fondid on avatud kõigile energiatõhususe parandamise meetmete pakujatele, nagu energiateenuse ettevõtjad, sõltumatu energianõustajad, energiatarbijad, jaotusvõrgu haldurid, energia jaemüügiettevõtjad ja seadmete paigaldajad. Liikmesriigid võivad otsustada avada fondid kõigile lõpptarbijatele. Pakkumised või samaväärsed meetodid, mis tagavad täieliku läbipaistvuse, viiakse ellu täielikus kooskõlas riigihangete suhtes kehtivate eeskirjadega. Liikmesriigid tagavad, et fondid täiendavad kaubanduslikel alustel rahastatavaid energiatõhususe parandamise meetmeid ega konkureeri nendega.

Artikkel 12

Energiaauditid

1. Liikmesriigid tagavad sõltumatute pakkujate poolt tehtud tõhusate ja kõrge kvaliteediga energiaauditite kättesaadavuse energiatõhususe parandamise meetmete potentsiaali väljaselgitamiseks kõigile lõpptarbijatele, sealhulgas kodumajapidamistele ja väiksematele äriklentidele ning väikestele ja keskmise suurusega tööstustarbijatele.

2. Turusegmentid, millel on suuremad ülekandekulud ja lihtsad seadmed, võib hõlmata teiste meetmetega, nagu küsitluste ja arvutiprogrammidega, mis tehakse kättesaadavaks internetis ja/või saadetakse tarbijale posti teel. Liikmesriigid tagavad energiaauditite kättesaadavuse turusegmentides, kus neid tavaliselt müügil ei ole, võttes arvesse artikli 11 lõiget 1.

3. Sertifitseerimine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/91/EÜ (ehitiste energiatõhususe kohta) ⁽¹⁾ artiklile 7 loetakse võrdseks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 ettenähtud nõuetele vastava energiaauditiga ning käesoleva direktiivi VI lisa punktis e osutatud energiaauditiga. Lisaks käsitatakse vastavalt käesoleva direktiivi artikli 6 lõike 2 punktile b asjaomase liikmesriigi nimetatava, kontrollitava ja jälgitava asutuse ja sidusrühmade organisatsioonide vahelistel vabatahtlikel kokkulepetel põhinevate skeemide alusel tehtud auditeid samuti käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele vastavateks.

Artikkel 13

Energiatarbimise mõõtmine ja informatiivne arvete koostamine

1. Liikmesriigid tagavad, et nii palju kui on tehniliselt võimalik, majanduslikult põhjendatud ja võimaliku säästu suhtes proportsionaalne, pakutakse elektrienergia, maagaasi, kaugkütte ja/või -jahutuse ning sooja tarbevee lõpptarbijatele konkurentsivõimeliste hindadega individuaalseid arvesteid, mis näitavad täpselt lõpptarbija energiatarbimist ja annavad teavet tarbimise tegeliku kestuse kohta.

Nimetatud konkurentsivõimeliste hindadega individuaalsed arvestid paigaldatakse alati olemasoleva arvesti väljavahetamise korral, v.a juhul, kui see on tehniliselt võimatu või ei ole kuluefektiivne võrreldes hinnangulise võimaliku pikaajalise säästuga. Nimetatud konkurentsivõimeliste hindadega

individuaalsed arvestid paigaldatakse alati uude ehitisse loodava uue ühenduse korral või ehitiste suurema renoveerimise korral, nagu on sätestatud direktiivis 2002/91/EÜ.

2. Liikmesriigid tagavad vajaduse korral, et energiatarnijate, jaotusvõrgu haldurite ja energia jaemüügiettevõtjate poolt esitatavad arved põhinevad tegelikul energiatarbimisel ning et arved esitatakse selgel ja arusaadaval viisil. Koos arvega tehakse kättesaadavaks asjakohane teave, mille abil saab lõpptarbija tervikliku selgituse jooksvate energiakulude kohta. Tegelikul tarbimisel põhinevaid arveid esitatakse piisava sagedusega, et võimaldada tarbijal oma energiatarbimist reguleerida.

3. Liikmesriigid tagavad, et vajaduse korral teevad energiatarnijad, jaotusvõrgu haldurid või energia jaemüügiettevõtjad lõpptarbijatele arvete, lepingute, tehingute kaudu ja/või jaotuskeskustes antavate kviitungite abil selgel ja arusaadaval viisil kättesaadavaks järgmise teabe:

- a) kehtivad hinnad ja tegelik energiatarbimine;
- b) eelistatavalt graafilisel kujul võrdlused lõpptarbija praeguse energiatarbimise ja eelmise aasta sama perioodi tarbimise vahel;
- c) kui see on võimalik ja kasulik, võrdlused keskmise normitud või võrreldava sama kategooria energiatarbijaga;
- d) tarbijaorganisatsioonidele, energiaagentuuridele või sarnastele asutustele mõeldud kontaktteave, sh veebilehed, kust on võimalik saada teavet kasutatavate energiatõhususe parandamise meetmete, võrdlevate lõpptarbijate profiilide ja/või energiatarbivate seadmete objektiivsete tehniliste näitajate kohta.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 14

Aruanded

1. Liikmesriigid, kes juba enne käesoleva direktiivi jõustumist kasutavad mingil põhjusel energiasäästu mõõtmise arvutusmeetodeid, mis on sarnased IV lisa kirjeldatavaga, võivad komisjonile edastada asjakohase üksikasjaliku teabe. Selline teave esitatakse võimalikult kiiresti, eelistatavalt hiljemalt 17. november 2006. Nimetatud teave võimaldab komisjonil seniseid tavaid vajalikul määral arvesse võtta.

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 65.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile järgmised energiatõhususe tegevuskavad:

- esimese energiatõhususe tegevuskava hiljemalt 30. juuniks 2007,
- teise energiatõhususe tegevuskava hiljemalt 30. juuniks 2011,
- kolmanda energiatõhususe tegevuskava hiljemalt 30. juuniks 2014.

Kõigis energiatõhususe tegevuskavad esitatakse kirjeldatakse energiatõhususe parandamise meetmeid, mida kavandatakse artikli 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks ning avaliku sektori eeskujuks olemist puudutavate sätete täitmiseks ning teabe ja nõuannete jagamiseks lõpptarbijatele, nagu on sätestatud vastavalt artikli 5 lõikes 1 ja artikli 7 lõikes 2.

Teine ja kolmas energiatõhususe tegevuskava

- sisaldavad eelneva energiatõhususe tegevuskava põhjalikku analüüsi ja hinnangut,
- sisaldavad artikli 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatud energiasäästu eesmärkide saavutamise lõpptulemusi,
- sisaldavad kavasad lisameetmete võtmise kohta, millega püütakse kõrvaldada olemasolevaid või eeldatavaid puudujääke eesmärgi saavutamisel, ja teavet nende meetmete eeldatava mõju kohta,
- vastavalt artikli 15 lõikele 4 kasutavad ja suurendavad järk-järgult ühtlustatud tõhususe näitajate ja võrdlusarvude kasutust nii eelnevate meetmete hindamise kui ka kavandatud tulevaste meetmete hinnangulise mõju puhul,
- põhinevad kättesaadaval tabelil, mida täiendavad hinnangud.

3. Hiljemalt 17. mai 2008 avaldab komisjon kulude-tulude mõjuanalüüsi, milles käsitletakse ELi standardite, eeskirjade, poliitika ja meetmete seost energia lõpptarbimise tõhususega.

4. Energiatõhususe tegevuskavu hinnatakse artikli 16 lõikes 2 nimetatud korras järgmiselt:

- esimene energiatõhususe tegevuskava vaadatakse läbi enne 1. jaanuari 2008,
- teine energiatõhususe tegevuskava vaadatakse läbi enne 1. jaanuari 2012,

— kolmas energiatõhususe tegevuskava vaadatakse läbi enne 1. jaanuari 2015.

5. Komisjon hindab energiatõhususe tegevuskavade põhjal, kui suurt edu liikmesriigid on saavutanud riigisiseste soovituslike säästueesmärkide täitmisel. Komisjon avaldab aruande oma järeldustega:

- esimeste energiatõhususe tegevuskavade kohta enne 1. jaanuari 2008,
- teiste energiatõhususe tegevuskavade kohta enne 1. jaanuari 2012,
- kolmandate energiatõhususe tegevuskavade kohta enne 1. jaanuari 2015.

Need aruanded sisaldavad teavet ühenduse tasandil võetud seonduvate meetmete kohta, sealhulgas praegu kehtivate ning tulevaste õigusaktide kohta. Aruannetes arvestatakse artikli 15 lõikes 4 nimetatud võrdlussüsteemi, tehakse kindlaks parimad tavad ja juhtumid, kui mõni liikmesriik ja/või komisjon ei tee piisavalt edusamme; aruanded võivad sisaldada soovitusi.

Teisele aruandele järgnevad võimaluse ja vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavad ettepanekud lisameetmete kohta, sealhulgas eesmärkide kohaldamise võimaliku pikendamise kohta. Kui aruandest järeldub, et riigisiseste soovituslike eesmärkide nimel ei ole tehtud piisavaid edusamme, käsitletakse nendes ettepanekutes eesmärkide taset ja olemust.

Artikkel 15

Raamistiku ülevaatus ja kohandamine

1. II, III, IV ja V lisa esitatud väärtuseid ja arvutusmeetodeid kohandatakse tehnika arenguga artikli 16 lõikes 2 sätestatud korras.

2. Enne 1. jaanuari 2008 viimistleb ja täiendab komisjon IV lisa punkte 2-6 kooskõlas artikli 16 lõikes 2 nimetatud menetlusega, järgides IV lisa sätestatud üldist raamistikku.

3. Enne 1. jaanuari 2012 tõstab komisjon kooskõlas artikli 16 lõikes 2 nimetatud menetlusega IV lisa punktis 1 nimetatud ühtlustatud arvutusmudelid kasutatavate ühtlustatud alt-üles arvutuste protsendimäära, mis ei mõjuta neid liikmesriikide skeeme, milles juba kasutatakse kõrgemat protsendimäära. Oluliselt kõrgema alt-üles arvutuste protsendimääraga uut ühtlustatud arvutusmudelit kasutatakse esmakordselt alates 1. jaanuarist 2012.

Alati kui see on teostatav ja võimalik, kasutatakse kogusäästu mõõtmisel direktiivi kogu kohaldamisaja jooksul kõnealust ühtlustatud arvutusmudelit, mis ei mõjuta neid liikmesriikide skeeme, milles juba kasutatakse kõrgemat alt-üles arvutuste protsendimäära.

4. Hiljemalt 30. juuniks 2008 töötab komisjon artikli 16 lõikes 2 sätestatud korras välja ühtlustatud energiatõhususe näitajad ja nendel põhinevad võrdlusarvud, võttes arvesse kättesaadavaid andmeid või andmeid, mida iga liikmesriigi kohta on võimalik kuluefektiivselt koguda. Nende ühtlustatud energiatõhususe näitajate ja võrdlusarvude väljatöötamisel toetub komisjon V lisas esitatud soovituslikule loetelule. Liikmesriigid lisavad nimetatud näitajad ja võrdlusarvud järkjärgult oma energiatõhususe tegevuskavas sisalduvatesse statistilistesse andmetesse vastavalt artiklile 14 ning kasutavad neid ühe oma kasutuses oleva vahendina tulevaste prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramiseks energiatõhususe tegevuskavades.

Komisjon esitab hiljemalt 17. mai 2011 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande näitajate ja võrdlusarvude määramise edusammude kohta.

Artikkel 16

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse otsuse artiklis 8 sätestatud.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 17

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 93/76/EMÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 18

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 17. mai 2008, välja arvatud artikli 14 lõigete 1, 2 ja 4 sätteid, mille ülevõtmise tähtaeg lõpeb hiljemalt 17. mai 2006. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkonnas vastuvõetud põhiliste riigisiseste õigusnormide teksti.

Artikkel 19

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 20

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 5. aprill 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

H. WINKLER

I LISA

Riigisese soovitusliku säästueesmärgi arvutamise meetod

Artiklis 4 sätestatud riigisese soovitusliku eesmärgi arvutamiseks kasutatakse järgmist meetodit.

1. Keskmise aastase tarbimise arvutamiseks kasutavad liikmesriigid kõigi käesoleva direktiiviga hõlmatud energiakasutajate aastast sisemaist energia lõpptarbimist viimasel viiel aastal enne käesoleva direktiivi rakendamist, kui selle perioodi kohta on olemas ametlikud andmed. Selliseks energia lõpptarbimiseks loetakse lõpptarbijatele viie aasta jooksul jaotatud või müüdnud energia hulk, mida ei ole kohandatud kraadööpäevade, struktuurimuutuste või tootmises aset leidnud muutustega.

Keskmise aastase tarbimise põhjal arvutatakse riigisene soovituslik säästueesmärk ning tulemusena saadud säästetava energia hulka kohaldatakse käesoleva direktiivi kogu kehtivusajal.

Riigisene soovituslik säästueesmärk:

- a) moodustab 9 % eespool osutatud keskmisest aastasest tarbimishulgast;
- b) mõõdetakse direktiivi kohaldamisest üheksa aasta möödudes;
- c) on direktiivi kohaldamise üheksa-aastase perioodi aastaste energiasäästude kumulatiivne tulemus;
- d) saavutatakse energiateenuste ja teiste energiatõhususe parandamise meetmete kaudu.

Käesolev energiasäästu mõõtmise meetod tagab, et direktiiviga ettenähtud energia kogusääst väljendub kindla hulganähtuna ning ei sõltu nõnda tulevase SKT ja energiatarbimise kasvust.

2. Riigisest soovituslikku säästueesmärki väljendatakse absoluutarvuna ühikuga GWh või selle ekvivalendiga ning arvutatakse vastavalt II lisale.
3. Aastase energiasäästu arvutamisel võib võtta arvesse mõne käesoleva direktiivi jõustumisele järgneva konkreetse aasta energiasäästu, mis on seotud varasematel aastatel (kõige varem 1995. aastal) algatatud energiatõhususe parandamise meetmetega ning mis on püsiv. Teatud õigustatud juhtudel võib võtta arvesse ka enne 1995. aastat, kuid mitte varem kui 1991. aastal algatatud meetmeid. Tehnoloogilist laadi meetmed peaksid olema ajakohastatud tehnoloogia arengu arvessevõtmiseks või hinnatud selliste meetmete võrdlusarvu suhtes. Komisjon annab suunised, kuidas kõikide selliste energiatõhususe parandamise meetmete mõju tuleks mõõta või hinnata, toetudes võimaluse korral olemasolevatele ühenduse õigusaktidele nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiivile 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel ⁽¹⁾ ning direktiivile 2002/91/EÜ.

Kõikidel juhtudel peab saadud energiasääst olema kontrollitav ja mõõdetav või hinnatav kooskõlas IV lisas toodud üldraamistikuga.

⁽¹⁾ ELT L 52, 21.2.2004, lk 50.

II LISA

Lõpptarbimises olevate valitud kütuseliikide energiasisaldus – ümberarvestustabel ⁽¹⁾

Energiatoode	kJ (alumine kütteväärtus)	kgoe (alumine kütteväärtus)	kWh (alumine kütteväärtus)
1 kg koksi	28 500	0,676	7,917
1 kg kivisütt	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg pruunsöebrikette	20 000	0,478	5,556
1 kg musta ligniiti	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917–5,833
1 kg pruunsütt	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg põlevkivi	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg turvast	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg turbabrikette	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg rasket kütteõli (masuuti)	40 000	0,955	11,111
1 kg kerget kütteõli	42 300	1,010	11,750
1 kg mootoribensiini	44 000	1,051	12,222
1 kg parafiini	40 000	0,955	11,111
1 kg veeldatud naftagaasi	46 000	1,099	12,778
1 kg maagaasi ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg veeldatud maagaasi	45 190	1,079	12,553
1 kg puitu (niiskusesisaldus 25 %) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg puidugraanuleid/puitbriketti	16 800	0,401	4,667
1 kg jäätmeid	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ soojusenergiat	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektrienergiat	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Allikas: EUROSTAT

⁽¹⁾ 93 % metaani.⁽²⁾ Liikmesriigid võivad kohaldada muid väärtusi sõltuvalt selles liikmesriigis kõige enam kasutatava puidu liigist.⁽³⁾ Elektrienergia kWh-de säästude puhul võivad liikmesriigid kohaldada vaikimisi koefitsienti 2,5, mis kajastab ELi energiatootmise tõhususe hinnangulist 40 % keskmist eesmärgiks seatud perioodi jooksul. Liikmesriigid võivad kohaldada ka teistsuguseid koefitsiente, kui nende kohaldamine on õigustatud.⁽¹⁾ Liikmesriigid võivad kohaldada ka teistsuguseid ümberarvestuskoefitsiente, kui nende kohaldamine on õigustatud.

III LISA

Sobivate energiatõhususe parandamise meetmete näiteloend

Käesolevas lisas tuuakse näiteid valdkondade kohta, milles sobib artikli 4 kontekstis arendada ja rakendada energiatõhususe parandamise programme ja muid energiatõhususe parandamise meetmeid.

Selleks, et kõnealuseid energiatõhususe parandamise meetmeid oleks võimalik arvesse võtta, peab nende tulemusel tekkima energiasääst, mida on võimalik realselt mõõta ja kontrollida või hinnata kooskõlas IV lisas toodud suunistega, ning nendest tulenev sääst ei tohi olla juba kantud teiste erimeetmete arvele. Järgnevad loetelud ei ole ammendavad, vaid pigem suunavad.

Kõlblike energiatõhususe parandamise meetmete näited:

Elamu- ja teenindussektor

- a) kütmine ja jahutus (nt soojuspumbad, uued tõhusad katlad, kaugkütte-/kaugjahutussüsteemide paigaldamine/ajakohastamine);
- b) isolatsioon ja ventilatsioon (nt seinadõnsuste ja katuste isolatsioon, kahekordse/kolmekordse klaasiga aknad, passiivne küte ja jahutus);
- c) soe vesi (nt uute seadmete paigaldamine, vee otsene ja tõhus kasutamine ruumide kütmisel, pesumasinad);
- d) valgustus (nt uued säästlikud lambid ja liitseadised, digitaalsed juhtimissüsteemid, liikumisedetektorite kasutamine ärihoonete valgustussüsteemides);
- e) toidu valmistamine ja jahutamine (nt uued energiasäästlikud seadmed, soojuse taaskasutussüsteemid);
- f) muu varustus ja seadmed (nt energia ja soojuse koostootmise seadmed, uued energiasäästlikud seadmed, optimaalse energiakasutuse ajaline juhtimine, ooterežiimi energiakulu vähendamine, kondensaatorite paigaldamine reaktiivvõimsuse kompenseerimiseks, madala energiakaoga transformatorid);
- g) majapidamises kasutatavad taastuvad energiaallikad, mis vähendavad ostetava energia osakaalu (nt päikeseenergia töötavad soojusseadmed, soe tarbevesi, ruumide kütmine ja jahutamine päikeseenergia kaasabil);

Tööstussektor

- h) tootmisprotsessid (nt tõhusam suruõhu, kondensaadi, lülitite ja ventiilide kasutamine, automaatsete ja integreeritud süsteemide kasutamine, säästlik ooterežiim);
- i) mootorid ja ajamid (nt elektrooniliste juhtimisseadmete, muutuva kiirusega ajamite, integreeritud rakendusprogrammide, sageduse muundamise, suure energiatõhususega elektrimootorite suurem kasutamine);
- j) ventilaatorid, muutuva kiirusega ajamid ja ventilatsioon (nt uued seadmed/süsteemid, loomuliku ventilatsiooni kasutamine);
- k) energianõudluse reguleerimine (nt koormuse reguleerimine, tippkoormuse kontrollisüsteemid);
- l) suure tõhususega koostootmine (nt seadmed elektri ja soojuse koostootmiseks);

Transpordisektor

- m) liiklusvahendid (nt energiatõhusate sõidukite soodustamine, sõidukite energiatõhus kasutamine, sh rehvirõhu reguleerimissüsteemi rakendamine, sõidukite energiatõhusust edendavad seadmed ja lisaseadmed, energiatõhusust parandavad kütuselisandid, kõrgendatud määrimisvõimega õlid, madala veeretakistusega rehvid);

- n) üleminek uutele liikumisviisidele (nt autovaba elamise/töötamise korraldamine, kaasasõidu võimalus (*car sharing*), üleminek energiakulukatelt liikumisviisidelt energiasäästlikumatele (arvestades energiakulu ühe reisija- või tonnkilomeetri kohta));
- o) autovabad päevad;

Valdkonnaülesed meetmed

- p) standardid ja normid, mille esmane eesmärk on toodete ja teenuste, sealhulgas ehitiste energiatõhususe parandamine;
- q) energiamärgistuse süsteemid;
- r) mõõtmine, ajakohased mõõtmisüsteemid nagu näiteks kaugjuhtimisel põhinevad individuaalsed arvestusseadmed ning informatiivsed arved;
- s) koolitus ja haridus eesmärgiga õpetada rakendama energiatõhusat tehnoloogiat ja/või meetodeid;

Horizontaalsed meetmed

- t) eeskirjad, maksud jms, mis mõjutavad energia lõpptarbimist vähenemise suunas;
  - u) teemaatilised teabekampaaniad energiatõhususe parandamise ja asjakohaste meetmete edendamiseks.
-

IV LISA

Energiasäästu mõõtmise ja kontrollimise üldraamistik**1. Energiasäästu mõõtmine, arvutused ja nende normaliseerimine**1.1 *Energiasäästu mõõtmine*

Üldist

Saavutatud energiasäästu mõõtmisel, nagu on sätestatud artiklis 4, ning pidades silmas energiatõhususe üleüldist parandamist ja üksikute meetmete mõju kindlakstegemist, tuleb kasutada ühtlustatud arvutusmudelit, mis ühendab endas ülalt-alla ja alt-üles meetodit; mõõtmise tulemusi kajastatakse artiklis 14 mainitud energiatõhususe tegevuskavas.

Ühtlustatud arvutusmudeli väljatöötamisel kooskõlas artikli 15 lõikega 2 püüab komitee võimaluse piires kasutada andmeid, mida EUROSTAT ja/või riiklikud statistikaasutused on juba tavapärasel korras esitanud.

Ülalt-alla meetod

Ülalt-alla arvutusmeetod tähendab säästetud energiahulga arvutamist, alustades säästust riiklikul või tihedamalt koondunud sektori tasandil. Aasta andmeid kohandatakse seejärel väliste teguritega nagu kraadööpäevad, struktuurimuutused, tootevalik jne, et saada väärtus, mis annaks tõese pildi energiatõhususe paranemisest tervikuna, nagu seda kirjeldatakse punktis 1.2. See meetod ei võimalda täpset ja detailset mõõtmist ega näita meetmete ja neist tuleneva energiasäästu vahelisi põhjuslikke seoseid. Samas on see meetod harilikult lihtsam ja vähem kulukas ning seda nimetatakse sageli "energiatõhususe indikaatoriks", sest see näitab kätte arengu suuna.

Ühtlustatud arvutusmudeli raames kasutatava ülalt-alla arvutusmeetodi väljatöötamisel toetub komitee oma töös võimaluse piires olemasolevatele meetoditele, näiteks mudelile ODEX⁽¹⁾.

Alt-üles meetod

Alt-üles arvutusmeetod tähendab, et energiatõhususe parandamise erimeetme rakendamise kaudu saadud energiasäästu mõõdetakse kilovatt-tundides (kWh), džaulides (J) või kilogrammi naftaekvivalendina (kgoe) ning see liidetakse muude energiatõhususe parandamise erimeetmete rakendamise tulemusel saadud energiasäästuga. Artikli 4 lõikes 4 osutatud asutused või ametid tagavad energiatõhususe parandamise meetmete (sealhulgas mehhanismide) kombineerimisest tuleneva energiasäästu topeltarvestuse vältimise. Alt-üles meetodil arvutamiseks kasutatakse peatükkides 2.1 ja 2.2 kirjeldatud andmeid ja meetodeid.

Enne 1. jaanuari 2008 töötab komisjon välja sellise ühtlustatud alt-üles mudeli. See mudel katab 20–30 % aastast sisemisest energia lõpptarbimisest direktiivi reguleerimisalasse jäävates sektorites, võttes nõuetekohaselt arvesse allpool punktides a, b ja c nimetatud tegureid.

Kuni 1. jaanuarini 2012 jätkab komisjon selle ühtlustatud alt-üles mudeli väljatöötamist, mis katab oluliselt suurema osa aastast sisemisest energia lõpptarbimisest direktiivi reguleerimisalasse jäävates sektorites, võttes nõuetekohaselt arvesse allpool punktides a, b ja c nimetatud tegureid.

⁽¹⁾ ODYSSEE-MURE projekt, SAVE programm. Komisjon, 2005.

Ühtlustatud alt-üles mudeli väljatöötamisel võtab komisjon arvesse järgmisi tegureid ja põhjendab oma otsust vastavalt

- a) ühtlustatud arvutusmudeli esimeste rakendusaaastate jooksul saadud kogemustele;
- b) oodatava võimaliku täpsuse suurenemisele, mis saavutatakse alt-üles arvutuste suurema osakaalu tulemusena;
- c) hinnangulistele võimalikele lisakuludele ja/või halduskoormusele.

Ühtlustatud alt-üles mudeli väljatöötamisel kooskõlas artikli 15 lõikega 2 püüab komitee kasutada standardiseeritud meetodeid, mis põhjustavad minimaalset halduskoormust ja -kulusid eelkõige seeläbi, et kasutatakse punktides 2.1 ja 2.2 nimetatud mõõtmismeetodeid ning keskendutakse sektoritele, kus ühtlustatud alt-üles mudeli rakendamine on majanduslikult kõige soodsam.

Kui liikmesriigid soovivad, võivad nad teha muid mõõtmisi alt-üles mudeli abil lisaks sellele osale, mille puhul on ette nähtud ühtlustatud alt-üles mudeli kasutamine, kui komisjon on asjaomase liikmesriigi esitatud meetodi kirjelduse põhjal andnud selleks oma nõusoleku artikli 16 lõikes 2 sätestatud korras.

Kui mõne sektori puhul ei ole alt-üles arvutused võimalikud, kasutatakse komisjonile esitatavates aruannetes ülalt-alla indikaatoreid või ülalt-alla ja alt-üles arvutuste kombinatsiooni, kui komisjon annab selleks oma nõusoleku kooskõlas artikli 16 lõikes 2 sätestatud menetlusega. Sel eesmärgil esitatud taotluste läbivaatamisel, kui need on tehtud artikli 14 lõikes 2 kirjeldatud esimese energiatõhususe tegevuskava raames, näitab komisjon üles asjakohast paindlikkust. Mõningad ülalt-alla arvutused on vajalikud nende meetmete mõju mõõtmiseks, mida rakendati pärast 1995. aastat (teatud juhtudel juba 1991. aastal) ja mille mõju kestab.

1.2 *Energiasäästu mõõtmise normaliseerimine*

Energiasääst määratakse kindlaks tarbimise mõõtmise ja/või hindamise teel enne ja pärast meetme rakendamist, tagades ühtlasi andmete kohandamise ja normaliseerimise energiakasutust mõjutavate tavapäraste väliste tingimuste suhtes. Tavapärased energiakasutust mõjutavad tingimused võivad aja jooksul muutuda. Selliseks tingimuseks võib olla ühe või mitme tõenäolise teguri oletatav mõju, nagu:

- a) ilmastikutingimused, näiteks kraadööpäevad;
- b) hõivatuse tase;
- c) mitteeeluhoonete lahtiolekuajad;
- d) paigaldatud seadmete intensiivsus (tehase tootlikkus); tootevalik;
- e) tehase jõudlus, tootmise tase, maht või lisandväärtus, sealhulgas SKT muutused;
- f) seadeldiste ja sõidukite kasutusgraafikud;
- g) seos muude mõõdetavate ühikutega.

2. **Andmed ja meetodid, mida võib kasutada (mõõdetavus)**

On olemas mitmeid energiasäästu mõõtmiseks ja/või hindamiseks vajalike andmete kogumise meetodeid. Energiateenuse või energiatõhususe parandamise meetme hindamisel on sageli võimatu tugineda ainult mõõtmisele. Sellepärast tehakse vahet energiasäästu mõõtmise meetodite ja energiasäästu hindamise meetodite vahel, kusjuures viimased on laialdasemalt kasutusel.

2.1 Mõõtmistel põhinevad andmed ja meetodid

Jaotusettevõtjate ja jaemüügiettevõtjate arved

Elektriarvesti näidu põhjal esitatud arved võivad olla mõõtmise aluseks kontrollperioodil enne energiatõhususe parandamise meetme juurutamist. Neid võib seejärel samuti kindla kontrollperioodi vältel võrrelda mõõdetud teenuste arvetega pärast meetme juurutamist ja kasutamist. Tulemusi tuleks võimaluse korral võrrelda kontrollrühma (mitteosaleva rühma) tulemustega või alternatiivina normaliseerida need vastavalt punktile 1.2.

Energiamüügi andmed

Erinevate energialiikide (nt elektrienergia, gaasi, kütteõli) tarbimist võib mõõta, võrreldes jaemüüjalt või tarnijalt enne energiatõhususe parandamise meetmete juurutamist saadud müügiandmeid pärast meetme rakendamist saadud müügiandmetega. Kasutada võib kontrollrühma või siis andmed normaliseerida.

Seadmete ja aparaatide müügiandmed

Seadmete ja aparaatide jõudlust võib arvutada otse tootjatelt saadud teabe alusel. Üldjuhul on andmeid seadmete ja aparaatide müügi kohta võimalik saada jaemüüjatelt. Teostada võib ka eriotstarbelisi uuringuid ja mõõtmisi. Säästude suuruse kindlakstegemiseks võib kättesaadavaid andmeid kontrollida müügiandmete suhtes. Seda meetodit kasutades tuleks andmeid kohandada muutustega seadmete või aparaatide kasutamises.

Lõpptarbimise koormuse andmed

Hoone või rajatise energiakasutust võib jälgida tervikuna, et saada andmeid energianõudluse kohta enne ja pärast energiatõhususe parandamise meetme juurutamist. Olulisi asjakohaseid tegureid (nt tootmisprotsess, erivarustus, kütteseadmed) võib mõõta täpsemalt.

2.2 Hinnangutel põhinevad andmed ja meetodid

Hinnangulised tehnilised lihtandmed: kontrollimiseta

Hinnanguliste tehniliste lihtandmete abil arvutamine kohapealse kontrollimiseta on enim levinud meetod eeldatava säästu mõõtmiseks vajalike andmete saamiseks. Hinnangu võib anda ilma kohapealt saadavate andmeteta, kasutades tehnilisi põhimõtteid ja eeldusi, mis lähtuvad seadmete spetsifikatsioonist, jõudlusnäitajatest, andmetest kasutuselevõetud meetmete kohta, statistikast jne.

Hinnangulised tõhustatud tehnilised andmed: kontrollimisega

Energiaandmeid võib arvutada teabe põhjal, mille on saanud välisekspert auditeerimise või muud liiki külastuse ajal ühte või mitmesse sihtkohta. Selle põhjal võib välja töötada keerukamaid algoritme/simuleerimismudeleid ja rakendada neid suuremale (näiteks hoonete, rajatiste, sõidukite jms) rühmale. Seda mõõtmisliiki võib sageli kasutada hinnanguliste tehniliste lõppandmete täiendamiseks ja täpsustamiseks.

3. Kuidas toimida määramatuse korral

Kõigi punktis 2 loetletud meetodite puhul võib esineda teatud määramatust. Määramatus võib tuleneda ⁽¹⁾:

- a) mõõteriistade vigadest: need esinevad peamiselt seoses vigadega toote valmistaja antud spetsifikatsioonis;

⁽¹⁾ Nendel kolmel veal põhineva kvantitatiivse määramatuse taseme kindlakstegemise mudel on esitatud rahvusvahelise jõudluse mõõtmise ja kontrollimise protokoll (IPMVP) B-liites.

- b) mudeli vigadest: vead mudelis, mida kasutatakse kogutud andmete näitajate hindamiseks;
- c) valimi veast: see puudutab tavaliselt vigu, mis tulenevad asjaolust, et jälgiti vaid teatud proovivalimit, mitte kõiki uuritavaid ühikuid.

Määramatus võib tuleneda ka plaanitud ja plaanimata oletustest; viimased on üldjuhul seotud hinnangute ning tingimuste ja/või tehniliste andmete kasutamisega. Vigade esinemine on samuti seotud valitud andmekogumismeetodiga, mis on toodud käesoleva lisa peatükkides 2.1 ja 2.2. Soovitatav on määramatuse edasine täpsustamine.

Käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkide kohta aru andes võivad liikmesriigid kasutada kvantifitseeritud määramatuse meetodit. Sel juhul väljendatakse kvantifitseeritud määramatust statistiliselt arusaadaval viisil, tuues välja nii mõõtetäpsuse kui ka usaldusnivoo. Näiteks: "kvantifitseeritud viga on $\pm 20\%$ usaldustasemel 90 %".

Kui kasutatakse kvantifitseeritud määramatuse meetodit, võtavad liikmesriigid arvesse, et määramatuse vastuvõetav tase säästu arvutamisel väljendub säästu taseme ja määramatuse vähendamise tasuvuse funktsioonina.

4. Energiatõhususe parandamise meetmete mõju ühtlustatud kestus alt-üles arvutustes

Mõne energiatarbimise parandamise meetme mõju kestab aastakümneid, teiste oma lühemat aega. Allpool toodud loetelus leidub mõningaid näiteid energiatarbimise parandamise meetmete mõju keskmise kestuse kohta.

Elumajade katusekorruse isolatsioon	30 aastat
Elumajade seinadõnsuste isolatsioon	40 aastat
Aknaklaasid E-lt C-le (m ²)	20 aastat
Katlad B-lt A-le	15 aastat
Küttekatelde reguleerimiseseadmete ajakohastamine koos katelde asendamisega	15 aastat
kompaktluminofoorlampide (CFL) jaemüük	16 aastat

Allikas: Energy Efficiency Commitment 2005–2008, Ühendkuningriik

Selleks, et liikmesriigid kohaldaksid sarnaste meetmete puhul sama kestust, ühtlustatakse need kestused Euroopa tasandil. Komisjon, keda abistab artikli 16 alusel loodud komitee, asendab seetõttu eespool toodud loetelu hiljemalt 17. novembriks 2006 kokkulepitud esialgse loeteluga erinevate energiatarbimise parandamise meetmete mõju keskmise kestuse kohta.

5. Kuidas toimida energiasäästu mitmekordistava mõjuga ja kuidas vältida topeltarvestust kombineeritud ülalt-alla ja alt-üles arvutusmeetodit kasutades

Üksiku energiatarbimise parandamise meetme, nt kuumaveepaagi ja -torude isoleerimine, või mõne muu sarnase mõjuga meetme rakendamine võib avaldada tulevikus turule mitmekordistavat mõju, see tähendab, et turul hakatakse meedet rakendama automaatselt ja ilma artikli 4 lõikes 4 sätestatud energiassektori asutuste või ametite või mis tahes erassektori energiateenuste osutajate edasise kaasamiseta. Mitmekordistava potentsiaaliga meede on enamikel juhtudel majanduslikult tasuvam kui meede, mida tuleb rakendada korduvalt ja regulaarselt. Liikmesriigid hindavad taoliste meetmete energiasäästupotentsiaali, arvestades nende mitmekordistavat mõju, ning kontrollivad meetmete kogumõju oma järelehinnangus, milles nad vajaduse korral kasutavad indikaatoreid.

Horisontaalsete meetmete hindamisel võib kasutada energiatarbimise näitajaid, tingimusel et on võimalik kindlaks määrata viis, kuidas need oleksid arenenud ilma horisontaalsete meetmeteta. Siiski peab olema võimalik välistada võimalikult suures ulatuses topeltarvestust säästude puhul, mis on saavutatud tänu sihtotstarbelistele energiatarbimise programmidele, energiateenustele ja muudele poliitikavahenditele. See kehtib eriti energia- või CO₂-maksude ning teabekampaaniate kohta.

Energiasäästu topeltarvestuse korral tehakse vajalikud parandused. Soovitav on meetmete mõju liitmist võimaldavate maatriksite kasutamine.

Pärast eesmärgiks seatud ajavahemikku saadud potentsiaalset energiasäästu ei võeta arvesse liikmesriikide aruannetes käesoleva direktiivi artiklis 4 sätestatud üldise eesmärgi saavutamise suhtes. Meetmeid, mis avaldavad turule pikaajalist mõju, tuleks igal juhul toetada ning meetmeid, mis on energiasäästu puhul juba avaldanud mitmekordistavat mõju, tuleks võtta arvesse aruannetes artiklis 4 sätestatud eesmärkide suhtes, eeldusel, et nende mõju on võimalik mõõta ja kontrollida vastavalt käesolevas lisas antud juhiste.

6. **Kuidas energiasääste kontrollida**

Kui see on majanduslikult kasulik ja vajalik, kontrollib konkreetse energiateenuse või muu energiatõhususe parandamise meetme kaudu saavutatud energiasäästu kolmas isik. Selleks võib olla sõltumatu konsultant, energiateenuse ettevõtja või muu turuosaline. Liikmesriigi asjaomased asutused või ametid, millele on osutatud artikli 4 lõikes 4, võivad selles küsimuses anda täiendavaid juhiseid.

Allikad: A European Ex-post Evaluation Guidebook for DSM and EE Service Programmes; IEA, INDEEP and mebaas; IPMVP, 1. köide (2002. aasta märtsi redaktsioon).

V LISA

Energia muundamise turgude ja allturgude (mille jaoks võib välja töötada võrdlusarvud) näiteloend:

1. kodumasinat/infotehnoloogia ja valgustusseadmete turg:
    - 1.1. köögiseadmed (nn valged kaubad);
    - 1.2. meelelahutus- ja infotehnoloogia;
    - 1.3. valgustus;
  2. kodumajapidamises kasutatava kütetehnoloogia turg:
    - 2.1. kütmine;
    - 2.2. soojaveevarustus;
    - 2.3. õhukonditsioneerimine;
    - 2.4. ventilatsioon;
    - 2.5. soojusisolatsioon;
    - 2.6. aknad;
  3. tööstusahjude turg;
  4. tööstusmasinate turg;
  5. avaliku sektori asutuste turg:
    - 5.1. koolid/avaliku halduse organid;
    - 5.2. haiglad;
    - 5.3. ujulad;
    - 5.4. tänavavalgustus;
  6. veoteenuste turg.
-

VI LISA

Abikõlblike energiatõhusate riigihankeid puudutavate meetmete loend

Ilma et see piiraks riigisiseste või ühenduse riigihankeid käsitlevate õigusaktide kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et artiklis 5 osutatud eeskju andmise kontekstis kohaldab avalik sektor vähemalt kahte järgmise loendi nõuetest:

- a) nõuded kasutada energiasäästu saavutamiseks finantsinstrumente, sealhulgas energiatõhususe lepinguid, milles sätestatakse mõõdetav ning eelnevalt määratud energiasääst (kaasa arvatud juhul, kui avaliku sektori asutus kasutab allhanget);
  - b) nõuded seadmete ja sõidukite ostmiseks energiatõhusate toodete nimekirja alusel, milles sisalduvad erinevate seadmete ja sõidukite kategooriate spetsifikatsioonid ning mille on koostanud artikli 4 lõikes 4 kirjeldatud avaliku sektori asutused või ametid; võimalusel kasutatakse kuluefektiivsuse tagamiseks olelustusükli minimeeritud kulude analüüsi või võrdlevaid meetodeid;
  - c) nõuded osta seadmeid, mille energiatarbimine on tõhus seadmete igas olekus, sealhulgas ooterežiimil; võimalusel kasutatakse kuluefektiivsuse tagamiseks olelustusükli minimeeritud kulude analüüsi või võrdlevaid meetodeid;
  - d) nõuded asendada olemasolevad seadmed ja sõidukid või täiendada neid punktides b ja c kirjeldatud seadmetega;
  - e) nõuded teostada energiaauditeid ja rakendada neist tulenevaid soovitusi kuluefektiivsuse parandamiseks;
  - f) nõuded osta või rentida energiatõhusaid hooneid või nende osi või nõuded asendada või täiendada ostetud või renditud hooneid või nende osi, et muuta need energiatõhusamaks.
-